Korespondencija z pp.:

1) Milan Begović
2) Miroslav Krleža
3) Dr Ivan Esih
4) Dr Velimir Deželić
5) Ante Velzek
6) Vlastimir Mareš
7) Dr Julije Benešić

Begović Milan

1930

4.1 – 12

BJ

Zagreb, Dvorničićeva 4.

10. IV. 30.

Poštovani Gospodine,

Saopćuje mi g. Prof. Ersich ovdje, da bi Vi mogli preuzeti moje drame za poljski teater. Slobodan sam za to, da Vam pošaljem moje ovije stvari: „Božji Čovjek" i „Gustolov pred vratima", koje su imale najviše uspjeha u inozemstvu, osobito ovaj posljednji. Ako Vam uspije da interesirate Kiji poljski teater za moje stvari bit ću Vam vrlo zahvalan.

U očekivanju Vašeg odgovora molim da primite izraze moga osobitog poštovanja - najodanije

Milan Begović

2.

Milan Begović
Zagreb
Jurjevska ul. 63a

Kec 25/10-30

Visoko poštovani gosp. profesore!

[Z listu Benešića z 23/10-]

U aprilu jeste mi poslali vaše drame „Pustolov pred vratima" i „Božji čovjek", da je prevedem. Zbog drugih poslova nisam se odmah latio prevodjenja. Prije mjesec dana saznao sam, da g. M. Jasiński prevodi već „Pustolova". ~~Zato obratio sam se Prije nego~~ Zato otpočeo sam da prevodim „Božjeg čovjeka", ~~koji mi se~~ ali da imam uvijek mnogo drugih poslova, ~~obratio sam se na par teatra~~ poslao sam par našim teatrima sadržaj ove drame te sam pitao, ne bi li ju primili u neporšoar. Nažalost svi su odbili tu ponudu. Zato izvinite, da sam prevodjenje „Božjeg čovjeka" (pustio)

Sada

…datki definitywne.													Rozchód razem.		Pozostałość			
	B.		C		D.		E.		F.				W dowodach częściowo opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
…i …o	Dział 4 inwestycje.		Kaucje Depozyty Kasa Chorych K.Emery.		Kapitał Zasobów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki kasom manipul. sumy przechod.							
…r.	zł	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł,	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr

3

Milom Pregović
Zagreb

Kec 7/10 - 30

Poštovani Gospodine

Vrlo sam Vam zahvalan na održanim knjigama i milom pismu. Stvar se napočela otuda, da g. Teofil Trzciński, direktor krakovskog teatra, koji hoće da u budućoj sezoni predstavi neku jugoslavensku stvar, zapitao me je da li mu mogu preporučiti kakov dobro djelo. Odgovorio sam mu da sam negdje čitao, da Vaš „Pusteloo" imao je u Italiji mnogo uspjeha. Molio me takođe da li ne znam Vaše drame, koju spremа jedan njemački teatar pod naslovom „Ein amerikanisches Schiff im Hafen von Spalato". Malo sam se dosad ~~interesirao za~~ zanimao pozorišnim stvarima, pa zato molio sam g. Prof. Boika, da me objasni i javi mi Vašu adresu. „Prof. Čovjeka" već sam pročitao i podam ~~nje~~ g. Trzcińskome njegov sadržaj, a ako mu ~~se~~ dopasti će ova stvar, prevedem ju. Piše mi on, da „Pusteloova" već je čitao, ali drži, da bi kod nas ta stvar nemala uspjeha. ~~Možda ipak~~ jedno ili drugo prevedem i ponudim i drugim pozorištima.

Zasad izvolite primiti izraze mog osobitog poštovanja.

Adam

Mj 16/4

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manip			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich					
Sumy przechodnie			D/ Kapitał zasobów.		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej.		
F/ Pozostałość z poprzedniego dnia			F/ Zaliczki udz. kasom manip. sumy przechodnie.		
			G/ Pozostałość na dzień następny		
			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem			Razem		

Za zgodność

dnia .....19.....r.

Kasa Stacyjna

Zagreb, Dvorničićeva 4.
1. Nov. 1930.

Poštovani Gospodine,

srdačna vam hvala za vaš ljubazni list od 25/10. i za vaše obavijeste: nje glede mojih drama. Vrlo me čudi što mi pišite da g. M. Jasiński prevadja na poljski „Pustolova", jer se g. Jasiński nije nikada obratio na me niti me je obavijestio da želi prevesti tu moju dramu. Bio bih vam vrlo zahvalan, da mi saopćite adresu g. Jasińskoga i da mi kažete nešto pobliže o njemu. Od mene su tražili još neki poljski prevodioci, da prevedu „Pustolova", al ja sam znao da sam vama dao tu dozvolu i nisam se bio odlučio ni za koga. Kad je gdje. Nalkowska bila prije mjesec dana u Zagrebu i ona se je interesirala za „Pustolova". Sad bih ja htio znati šta g. Jasiński namjerava s „Pustolovom" i ima li šanse, da ga plasira kod koga teatra u Poljskoj? U tom slučaju morao bi i on, a i teatar, napraviti sa mnom ugovor. Molim dakle, za informaciju u ovoj stvari.

Molim vas takodjer i za nešto drugo. „Slowo Polskie" u Lwowu publicira, ima već nekoliko nedjelja, moj roman „Dunja u Kovčegu" u prevodu g. Batowski. Pisao sam redakciji u Lwow da mi pošalju barem jedan egzemplar onih brojeva u kojima je izašao taj roman. Istodobno sam

doznao da je g. Batowsky odsutan iz Poljske. Molim Vas, da intervenirate kod redakcije da mi pošalju brojeve lista, u kojima je štampan moj roman.

Što se tiče Vaše želje da prevedete moj novi roman „Giga Baričeva i njezinih sedam prosaca", koji je dobio na konkursu „Novosti" I. nagradu i rada izlazi u tome listu, mogu Vam saopćiti, da sam i glede toga romana dobio iz Varšave ponudu za prevod, ali nisam još ništa odgovorio jer mi ne konveniraju uvjeti. Dan danas je u čitavom svijetu velika potražnja za romanima i ja apsolutno ne bih mogao dozvoliti da se taj moj roman, koji je vrlo zanimiv, aktuelan i pristupan svakom narodu, igdje publicira bez da ja imam materijalne koristi. „Giga Baričeva" se prevadja već na češki, njemački i francuski i ja sam već prodao autorska prava za te jezike. Tako bih htio da se učini i za poljski. Naravno, prama prilikama, koje vladaju na poljskom prevodnom tržištu. Sad je, poštovani gospodine, na Vama da uiteresirate ovog ili onog nakladnika za taj roman, koji će iznositi preko 600 štampanih stranica, a izlazit će u „Novostima" do konca marta 1931. Ja ću Vam drage volje dati pravo prijevoda na poljski jezik, ali Vi me morate obavijestiti uz kakve će uvjete nakladnik publicirati djelo i to prama tome da li je naklada

/.

manja ili veća i da li je mišljeno samo jedno ili eventualno više izdanja. Tu bih onda molio za jedan detaljirani ugovor sa fiksiranim honorarom za svaki slučaj. Molim, dakle, da mi nakladnik stavi svoje predloge. Moji zahtjevi nisu pretjerani niti ja tražim od poljskog nakladnika ono što mi daje njemački, ali ipak uzuelni honorar, koji se tamo daje autorima prevedenih romana. Mogu vam samo to reći da je „Giga Barićeva" dobar nakladnički posao, jer i kod nas, gdje se knjige malo kupuju, ona će odmah poslije publikacije u „Novostima" izaći kao knjiga (sa ilustracijama), u nakladi jednog drugog nakladnika. To vam najbolje kaže, da će se taj roman prodavati dobro, a nakladnik se ne boji fakta što „Novosti" imadu najveću tiražu od svih hrvatskih novina. Ja ću vam još ovih dana početi slati „Novosti" (po 10 - 15 brojeva u jedanput), a ako dodje do nečesa konkretna, t. j. ako mi uvjeti vaši i izdavača konveniraju, napravit ćemo medjusobno ugovor, kojim ću prenijeti na vas prevoditeljska prava i dati vam autorizaciju.

U slučaju da počnete prevadjati roman, molim vas, da mi saopćite sve riječi, koje ne razumijete, jer ima dosta lokalnih, dijalektičkih i riječi, kojih nema ni u kojem riječniku, pa ću vam ih protuma-

čiti njemački ili francuski, kako Vam je draže.
Bilo bi mi vrlo drago kad bi došlo do definitivnog
zaključka među nama, a međutim jamčim Vam na interesu
i na ćudu.
Ako vidite g. dra. Benešića zahvalite mu se dalnjoj za
njegovo nastojanje oko propagiranja moga rada.
Uz srdačan pozdrav i poštovanje

Vaš odan

M. Begović

6

Prof. M. Begović
Zagreb

Kec 23/XI-30

Visoko Poštovani Gospodine Profesore!

Prošlo je već 14 dana, kad sam ponudio prevod „Gige Barićeve" nekim nakladnicima i zatražio, da mi ~~jave~~ saopće nojete. Na šest dopisa dobio sam dosad samo tri odgovora - sve negativne, čak i od Wydawnictwa Polskog R. Wegnera. Mislim da uzrok tomu je taj, da nisam ~~im~~ mogao da im saopćim kakao je sadržaj, tema, sredina itd. ~~obsadjena u tim romanu~~ koje obsadujete u tim romanu i da bi ~~se lakše našao nakladnik, kad bi prevod bio gotov~~ nopšte bolje je tražiti nakladnika za jedan već gotovu stvar, za prevod koji je već gotov, tim više, da zanimanje za ~~zanimanje za~~ hrvatsku kijižernost, koja je ~~vrlo~~ slabo ~~je~~ kod nas poznata, mnogo slabije nego u Českoslovačkoj, [tek sada pomalo se budi] a i Vaše ime bolje znaju sigurno u Njemačkoj i Franceskoj nego u Poljskoj, ~~pomuda možda taj i ov gde~~

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
rzelewy kas manip			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty sumy przechodnie		
ımy osób trzecich					
ımy przechodnie			D/ Kapitał zasobów.		
aliczki z kasy Dyekcyjnej			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej.		
ozostałość z poredniego dnia			F/ Zaliczki udz. kasom manip. sumy przechodnie.		
			G/ Pozostałość na dzień następny		
			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem			Razem		

Za zgodność

dnia .....19.....r.

Kasa Stacyjna

gde ~~samo možda još~~ su već zahosavili i Vašu „Gospodu Walewsku". Pa zato držim, da ~~dobro~~ bi dobro bilo, da ~~nekto~~ dobije od Vas ~~pro ko~~ prevodi teljska prava, bilo ja bilo neko drugi izvrši prevod, pa poslije traži izdavača, a kad izidte francesski ili njemački prevod nalest će se sigurno nakladnik. U slučaju kad biste izabrali mene za prevodioca bio bih Vam mnogo zahvalan za pouzdanje, te bih tražio da dobijem najkoristnije uvjete i da Vas zadovolim. ~~Za orjentaciju eto nekoliko moih radova:~~ dosad štampanih je bilo deset moih prevoda (novele Lovrića, V. Škurla-Žijić, J. Kozarca, Leskovara, Mazura) a u rukopisu imam prevode „Lovrićevog „Mora", Dukićevog „Magarca", ~~za koje tražim~~ Begovo „U očekivanju", za koje tražim sada nakladnika, sem tego tri drame Lovrića, jednu Koleže, a prepisujem sada prevod „Nečiste krvi" Stankovića, te za „Biblioteku Jugoslovensku", ~~koja~~ oko koje radi dr. Benešić, prevodim sada ~~Srem~~ „Božićnu pečenicu" Sremca. Nekoje moje prevode bile su zabilježene u „Obzoru", „Riječi" i drugim zagrebskim žurnalima. [Eto nekoliko podataka o moim radovima.]

Dakle, mnogo poštovani gospo-

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
rzelewy kas manip			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty sumy przechodnie		
umy osób trzecich					
umy przechodnie			D/ Kapitał zasobów.		
aliczki z kasy Dyekcyjnej			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej.		
ozostałość z porzedniego dnia			F/ Zaliczki udz. kasom manip. sumy przechodnie.		
			G/ Pozostałość na dzień następny		
			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem			Razem		

Za zgodność

dnia.....19.....r

Kasa Stacyjna

8 (3)

dine Profesore, ~~ako izvo~~ ako biste izvolili da izaberete mene, slobodom sam zamoliti Vas. Da mi ~~šaljete~~ ishodite šiljanje „Novosti od početka Vaše ~~romana~~ „Gige Barićeve" pa sve do kraja, a ja prevodjenje napočnem odmah.

Jeste li primili ~~[illegible]~~ egzemplare prevoda „dunje u Kovčegu". ~~Zatra~~ od redakcije „Słowa Polskiego"? Pisao sam ~~[illegible]~~ da Vam šalju barem po dva egzemplare. Sigurno da ste pisali g. Jasińskome – je li Vam odgovorio?

Izvolite primiti izvaze mog osobitog poštovanja i srdačne pozdrave.

[illegible]

rekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I Rozchód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
ewy kas manip			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty sumy przechodnie		
osób trzecich					
przechodnie			D/ Kapitał zasobów.		
zki z kasy Dyjnej			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej.		
tałość z poniego dnia			F/ Zaliczki udz. kasom manip. sumy przechodnie.		
			G/ Pozostałość na dzień następny		
			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem			Razem		

Za zgodność

dnia.....19.....r

Kasa Stacyjna

9

Kec 14/II-30

Sz. R. Słowa Polskiego
Lwów

P. Milem Begović, autor drukowanej obecnie w dodatku powieściowym „St. Pol." powieści „Dnija u Kovčegu" i „Pigwa w skrzyni" (—) w tłómaczeniu p. Bałowskiego prosi za mojem pośrednictwem o nadesłanie mu dwóch egzemplarzy przekładu tejże powieści tak wyszłych już dotąd z druku arkuszy, jak i następnych w miarę publikowania, bowiem dotychczas nie otrzymał ani jednego egzemplarza, mimo że o nie już prosił. Wysyłać proszę na adres M. B. 140

[illegible]

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manip			A/ Wydatki budżetowe	.....	
a/ gotówka	.....		B/ Inwestycje	.....	
b/ polecenia	.....		C/ kaucje, depozyty sumy przechodnie	.....	
C/ Sumy osób trzecich	.....				
Sumy przechodnie	.....		D/ Kapitał zasobów.	.....	
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej	.....		E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej.	.....	
F/ Pozostałość z poprzedniego dnia	.....		F/ Zaliczki udz. kasom manip. sumy przechodnie.	.....	
			G/ Pozostałość na dzień następny	.....	
			a/ w gotówce	.....	
			b/ w dowodach	.....	
Razem			Razem		

Za zgodność

dnia .....19.....

Kasa Stacyjna

Milan Begović
Zagreb
Dvorničićeva 4

Zgb 8/XI - 30

Visoko Poštovani Gospodine Profesore!

Lijepa Vam hvala za Vaš ljubezni list, ~~koji~~ što sam ga prekjučer dobio. Prije nego Vam ~~odgovorim~~ kompletno odgovorim na sve što se tiče prevoda „Pustolova" i „Gige Barićeve" i „Dunje u kovčegu", ~~javit, ja kojim da Vam~~ a za to trebam još nekoliko ~~vremena~~ dana, hoću da Vam javim odmah barem ovo, što već znam, a to je u glavnom glede „Pustolova".

Za g. Jasińskoga nisam do ~~malo prije~~ polovine septembra ni čitao ~~ništa~~ Sad znam samo toliko, da on je direktor gimnazije u Ozorkovu kod Lodzi i da je studirao neko vrijeme u Zagrebu, ~~I to je sve, i sve to znam od~~ gdje ~~se~~ je lično upoznao gg. dra Benešića, dra M. Andrića i dra J. Esiha. Mislim dakle, da ~~bi Vam nešto bi~~ pobliže Vam nešto više o njemu kazat će g. Andrić ili Esih. Ne znam također kakve su njegove namjere s „Pustolovom", a čini mi se, da povrh slabe šanse da bi ga mogao plasirati kod koga teatra u Poljskoj; Još lani poveo sam jednom dvoji-

Što je sve, a sve to mi je on sam pisao.

D.		E.		F.		Rozchód razem.		Pozostałość			
ltał obów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki kasom manipul. sumy przechod.				W dowodach częściowo opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.

čevu dramu (Žene) i poslao sam taj prevod medu drugima i krakovskom teatru. No direktor Trzciński ~~nije tu stvar primio odb~~ kao i ~~drugi direk~~ Szyfman u Varšavi odbili tu stvar. Direktor Trzciński molio me je onda, da mu preporučim nešto drugo iz jugoslovenskog repertoara. Znao sam, da Vaš „Pustolov" imao je veliki uspjeh u Rimu, te sam mu ga preporučio i poslao ~~je~~ egzemplar, što ste mi ga priposlali. Nažalost nije se ta stvar Trzcińskome svidala. ~~Dakle u Krakovu nema šanse, a nema je i u najboljšoj našoj pozornici~~ Najboljši naš teatar, „Teatr Polski" u Varšavi (direktor Szyfman) ~~[illegible]~~ prikazat će vjerojatno jednu Ksleževu dramu, a ~~za Poznań~~ šanse za Poznań takođe su slabe zbog pretjeranog puritanizma publike. Preostaju samo gradska pozorišta u Varšavi i možda Lwów. ~~Možda se varam~~, Adresa g. J. je: M. Jasiński (Ozorków Koło Łodzi, dyrektor Gimnazjum)

A možda bi gda Nałkowska mogla da pomoże, kad se je interesirala za „Pustolova"?

Istodobno pišem redakciji „Sława Polskiego", da Vam šalje egzemplare prevoda „Dunje u Kovčegu; ki najvećim našim nakladnicima da mi zaspće ~~[illegible]~~

D.		E.		F.		Rozchód razem.		Pozostałość			
								W dowodach częścio opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
apitał asobów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki kasom manipul. sumy przechod.							
zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr.	zł.	gr

12 (3)

konkretne nojete za izdanje prevoda „Gige Baričeve". Javit ju Vam sve detajle, kad samo dobijem odgovore. Zasad znam samo jednog takvog nakladnika, koji hoće da izda kakav jugoslovenski roman i to vrlo zanimljiv i dosta popularan. Zato sam i pisao Vam o dozvolu prevoda „Gige Baričeve", ali ne znam kakve su nojete ovog nakladnika i držim, da je bolje ispitati i drugih, da bi se moglo izabrati najboljše ~~co~~ nojete. Ja sam svakako decidiran za prevadjanje tog romana, pa Vam zahvaljujem srdačno za ~~nojeten~~ pouzdanje kojem me poklanjate.

Izvolite primiti izraze mog odličnog poštovanja i srdačne pozdrave

odani Vam

[illegible]

[Wydawnictwo Polskie R. Wegnera u Poznanju, koje izdaje „Bibliotekę laureatów Nobla", te izdao je i „Lenina" Ossendowskoga)]

…wne.								Rozchód		Pozostałość			
C		D.		E.		F.							
…cje …ozy- …Kasa …rych …mery.		Kapitał Zasobów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki kasom manipul. sumy przechod.		razem.		W dowodach częściowo opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
…ł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł,	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr

Krleža Miroslav

(1930-31)

4. 03-16

Miroslav Krleža

13

Miroslav Koleža
Zagreb
ul. Kraljice Marije 32

Kra 26/10-30

Visoko poštovani gospodine!

Po savjetu g. Benešića
(z listu Benešića)
z dnia 23/10-30

~~Po njegovom savjetu~~

g. Benešić posavjetovao me je takođe, da prevedem i izbor Vaših uvoela, ~~naime~~ Zato slobodan sam zamoliti Vas ~~da mi dopustite~~ za dopuštenje i tog preveda, te da mi priopćite uslove autorizacije. Uz to molim da mi javite, koje iz Vaših uvoela ~~smatrate za najprednije~~ i ~~najugodnije za prevod koje po Vašem mišljenju valjalo bi~~ valjalo bi po Vašem mišljenju prevesti za takav izbor. g. Benešić savjetuje: Mladu Misu Alojza Šičeka, Vražji otok, i In extremis ili: Hrvatski Bog Mars, Magyar Kiralyi... i Bitka kod Lešine. U moj biblioteci imam samo ove Vaše knjige: „Novele" (Koprivnica 1924), Hrvatski Bog Mars, ~~i Хрватска Рапсодна~~ Vražji otok i Hrvatska Rapsodija (ćiril.), te ovih drugih još ne znam. Ne znam takođe gdje i kada su štampane. Molim dakle, da mi izvolite i to javiti, da bih ~~je~~ mogao dati što najprije naručim.

Mogam napokon priznati, da sam već i prevev „Mladu Misu"

...wne.								Rozchód razem.		Pozostałość			
C.		D.		E.		F.				W dowodach częścio opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
...je ...zy- ...asa ...ych ...ery.		Kapitał Zasobów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki kasom manipul. sumy przechod.							
...	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr

14

Miroslav Koleža
Zagreb

Kec 10/X-31

Visoko Poštovani gospodine!

Prije godinu dana javio sam Vam, da po savjetu g. dra Benešića prevedo sam za Teatr Polski u Varšavi Vašu dramu „U agoniji" i da isto tako po njegovu savjetu namjeravam da prevedem izbor Vaših novela za „Biblioteku Jugoslovjanisku", što ju dr Benešić redagira u Varšavi, te da sam već i prevedo „Mladu misu Alojza Tičeka" ~~Ne znam da li sie mi onda odgovorili~~ i napokon je molio sam Vas, da mi dozvolite prevodjenje vaših novela. ~~Ne znam da li sie mi onda otpisati~~ Niste možda primili ovo moje pismo, ~~pa zato slobodan sam obratiti se na Vas~~ jer nisam dobio nikakvog odgovora, pa zato slobodan sam danas zamoliti Vas da mi dozvolite objelodaniti u novinama ~~moj prev~~ spomenuti prevod „Mlade mise", te da mi priobćite Vaše uslove.

[U toku ove god. kupio sam malne sva Vaša prezna djela, ali ~~pošto~~ nemajući Vašeg dopuštenja nisam ništa više prevedo.]

Izvolite primiti izraze mog osobitog poštovanja

[illegible]

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Ka

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki bu żetowe
a/ gotówka	.....	....	B/ Inwestycje
b/ polecenia	.....	....	C/ kaucje,dep zyty,sumy przechodni
C/ Sumy osób trzecich	.....	....	D/Kapitał za sobów
Sumy przechodnie	.....	....	E/ Przelewy do kasy Dyreko nej
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej	.....	....	F/ Zaliczki ud kasom manip sumy przech nie
F/ Wpływy uboczne	.....	....	G/ Pozostałość na dzień na stępny
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia	.....	....	a/ w gotówc
			b/ w dowoda
Razem :			Razem :

Za zgodność

dnia.....

Kasa Stacyjn

15

Visoko pošt. gospodine,

u stvari Vašeg pisma, u kome ste me molili za autorizaciju mojih prijevoda javljam Vam da to Vaše prošlogodišnje pismo nisam na žalost dobio, jer da sam ga primio, bio bih Vam, naravno, odgovorio kretom pošte. Što se tiče prevoda moje novele „Mlada Mise A.T". to se u toj kao i u svim ostalim stvarima prevoda na poljski jezik izvolite obratiti izravno na g. J. Benešića, koji u tom pogledu imo od mene za Poljsku potpuno slobodne ruke. Nova adresa g. Benešića u Warsawi /ako Vam eventualno nije poznato/ jeste: Ul. Śniadeckich 23 m. /12.

Primite, gospodine i ovom prilikom izraz moj poštovanje Vaš

M. Krleža

Zgb / 26. X. 931
Krelice Marije 32

16

Monsieur

Wiktor Bazielich

Katowicze

Gliwicka 12

Polska

die

u p t k a s s e der Gedob

kau

ich längere Zeit auf Dienstreisen verbleiben muß, bitte ich

Esih Yuan

(1930-38)

U.17-27

Dr Ivan Esih

17

Dr Ivan Esih
Zagreb
Uredništvo „Obzora"
Preradovićeva trg 9

Kr 15/III-30

V. Poštovani Gospodine!

~~Unapriješ reči in Vam. Da sam~~

Molim najprije, da mi oprostite, da dalje pisat in poljski, znajuči, da Vam naš jezik je poznat. Ja dosad, i ako ~~prevodim s nem s hrvatštine~~ dosta mnogo čitam hrvatski i prevodim, žalibože još nešto sstavo pišem hrvatski, i mnogo me to stoi trudu i vremena, jer - kako znate - nema još ni jedusg poljsko-hrvatskog ni hrvatsko-poljskog rječnika, a ja imam samo hrvatsko-njemački. Zato dozvolite, da pišem dalje poljski.

Więc przedewszystkiem dziękuję serdecznie, że był Pan łaskaw parę razy odnotować w Waszym „Obzorze" kilka moich skromnych prac, jakie się zmazały w ~~naszym~~ krakowskim J.K.C. Zamierzenia moje są szersze i dalej idą, niż przekłady drobnych nowelek z waszej literatury i krótkie informacyjne artykuły o waszych literatach na łamach jednego tylko J.K.C. Uważam to ~~[illegible]~~ raczej ~~tylko~~ za środki pomocnicze, zapomocą których chcę obudzić u nas zainteresowanie literaturą chor-

Die Entdeckung Galvanis vernichtete fast ganz die Zeit zwischen Entstehen und Empfangen der G danken. Hier bestand die Urzelle der Erscheinung in einem Paar kleiner Frosch-Schenkel. I Zucken der kleinen Gliedmaßen war die erste Kundgebung der Kraft, durch die wir jetzt, auf taus metallenen Wegen, Wünschen, Denken und Wollen, im Bruchteil einer Sekunde, losgebunden Raum und Zeit, um den Erdball blitzen lassen. (Aus Max Maria v. Weber,
Entlastung der Kulturarbeit durch den Dienst der physischen Kr

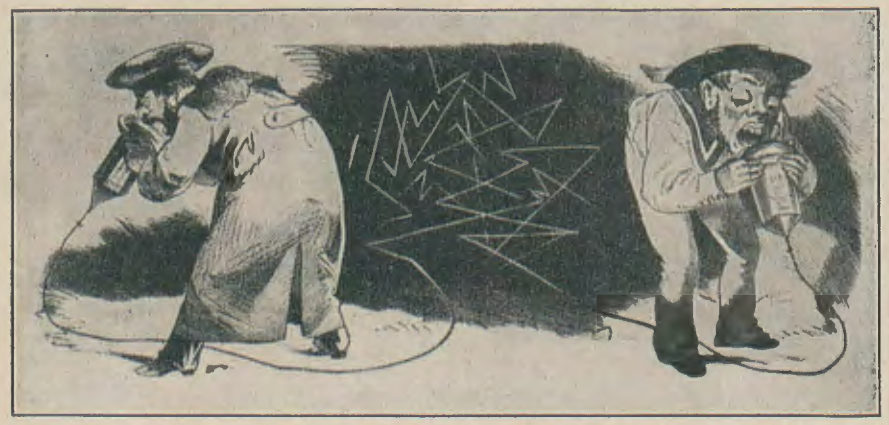

Telephonischer Krieg.
Die Petersburger Zeitung und die Times telephonisch miteinander streitend. Karikatur aus Jahre 1878. Wie ist das gemeint? Um welchen Streit handelt es sich, da es eine telephonische bindung Petersburg-London damals noch nicht gab?

9. 12. 1879. Vor 50 Jahren erhalten M. D. Connolly und T. A. Connolly in Philadelphia das e deutsche Patent auf eine automatische Schaltvorrichtung für Telephonämter.

9. 12. 1889. Vor 40 Jahren wird die Große Brücke über den Firth of Forth vollendet. Sie wu 1882 bis 1889 von Sir John Fowler als Auslegerbrücke ganz aus Stahl erbaut. ist 2465 m lang und hat zwei Hauptspannweiten von je 521.2 m

MONTAG 9 DEZEMBI

Aus: Feldhaus, Tage der Technik, illustrierter technisch-historischer Tagesabreißkalender (8. Jahrgang) 1929.
Nachdruck der Bilder und Texte verboten.

VERLAG OTTO SALLE · BERLIN W 57

wacką i serbską, a także i słoweńską, które u nas prawie zupełnie nie są znane. Właściwym moim celem jest dać naszym czytelnikom serję przekładów dobrych książek jugosłowiańskich autorów, czy to nowelistów i opowiadaczy, czy powieściopisarzy. Na tłumaczenie poezyj nie mogę się niestety porywać. Mam już gotowe przekłady kilku książek i coś około 20 nowel i opowiadań, lecz niestety ~~niezmiernie trudno~~ na książki nie mogę znaleźć nakładcy, a trudno mi też znaleźć przystęp do redakcyj naszych dzienników i czasopism, bo tak rynek nasz księgarski, jak i redakcje zasypane są przekładami Wallace'ów i podobnych specjałów. Z tego powodu w bieżącym roku ~~[illegible]~~ staram się tłumaczyć raczej ~~[illegible]~~ krótsze rzeczy, jak nowele i opowiadania i ~~[illegible]~~ pisać artykuły informacyjne, by przygotować trochę gruntu w społeczeństwie i wśród wydawców.

Przetłumaczyłem też i jeden dramat, Lovrića „Žene" i zaofiarowałem go kilku naszym teatrom z początkiem sezonu. Wystawienie tego dramatu napotyka jednak na trudności, bo sztuka ta jest dość poważna i brutalna i teatry obawiają się, że nie miałaby powodzenia, mimo że napisana z wielkim talentem.

Wczoraj właśnie otrzymałem list

Bestellschein
für vortreffliche Weihnachtsgaben

Bitte hier abtrennen!

Vom Verlag OTTO SALLE, BERLIN W 57 erbitte ich direkt – durch die Buchhandlu

„MATHEMATISCH-NATURWISSENSCHAFTLICH-TECHNISCHE BÜCHERE

.....Expl.	Bd.	1:	*Kliem-Wolff*, Archimedes	M. 3
..... „	„	2:	*Plaßmann*, Fixsternbeobachtungen	M. 3
..... „	„	3:	*Wieleitner*, Quellenbücher I. Rechnen und Algebra	M. 2
..... „	„	4:	*Wenzel*, Galilei	M. 2
..... „	„	5	*Tzschirner*, Wetterkarte und Wettervorhersage	M. 1
..... „	„	6:	*Schwerdt*, Einführung in die praktische Nomographie	M. 3
..... „	„	7:	*Hoppe*, Otto von Guericke	M. 1
..... „	„	8:	*Fladt*, Euklid	M. 2
..... „	„	9:	*Mahler*, Atombau und Periodisches System der Elemente	M. 3
..... „	„	10:	*Fetscher*, Abriß der Erbbiologie und Eugenik	M. 4
..... „	„	11:	*Wieleitner*, Quellenbücher II. Geometrie und Trigonometrie	M. 2
..... „	„	12:	*Weinreich*, Die Philosophie als Führer in der Schule und im Leben	M. 3
..... „	„	13:	*Kliem*, Apollonius	M. 2
..... „	„	14:	*Voigts*, Luftelektrizität	M. 2
..... „	„	15:	*Gelfert*, Der Kreisel und seine Anwendungen	M. 2
..... „	„	16:	*Hammers*, Die geschlechtliche Fortpflanzung der Tiere	M. 3
..... „	„	17:	*Bavink*, Naturphilosophie I	M. 3
..... „	„	18:	„ „ II	M. 4
..... „	„	19:	*Wieleitner*, Quellenbücher III. Analytische u. synthetische Geometrie	M. 2
..... „	„	20:	*Feldhaus*, Kulturgeschichte der Technik I	M. 5
..... „	„	21:	„ „ „ „ II	M. 6
..... „	„	22:	*Krumbach*, Erdbebenkunde	M. –
..... „	„	23:	*Heesen*, Planktonkunde	M. 2
..... „			*Feldhaus*, Tage der Technik, 1930, Abreißkalender	ca. M. 5

19 (3)

ad dyrektora teatru krakowskiego p. T. Trzcińskiego, w tej sprawie. Trzciński jest tym, który pierwszy u nas wprowadził ~~[illegible]~~ Vojnovića (Dubrovacka trilogija i Smrt majki Jugovića). – Pisze mi, że chciałby tę tradycję podtrzymać ~~[illegible]~~ i zapytuje mię o jedną sztukę Milana Begovića, o której kiedyś teraz słyszał, iż miała wielkie powodzenie w Zagrzebiu. Niestety nie zna oryginalnego jej tytułu, a polski nie wiem czy dobrze odpowiada oryginalnemu. Podał mi go jako „Okręt amerykański w porcie spalato". Nie znam bliżej treści żadnej ze sztuk Begovića, ani jego adresu, więc ośmielam się zwrócić do Pana, sądząc, że przez redakcję „Obzora" list ten Pana dojdzie, z uprzejmą prośbą, aby był łaskaw poinformować mię, ~~[illegible]~~ o którą sztukę Begovića może się tu rozchodzić i ~~podać mi jego adres, [illegible]~~ czy ukazała się w wydaniu książkowem. A może będzie to „Hrvatski Diogenes" lub „Pustolov pred vratima"? Proszę również o łaskawe podanie mi adresu p. Begovića, bym mógł z nim wejść w porozumienie.

W nadziei, że Szanowny Pan będzie łaskaw mi ~~odpowie~~ dać odpowiedź, za którą bardzo wdzięczny będę.

Kreślę się z [illegible]

[illegible] 14/3

„Die mir von Euer Hochwohlgeboren mitgeteilte Note flößt mir großes Zutrauen in Ihre Erfindun ein, und es freut mich, daß der Mann, welcher die Körper schnell bewegen lehrte, nun im edlen Fort schritt der so würdigen Beflügelung geistiger Wirksamkeit sich bediente."

(Graf Benzel-Sternau am 8. 12. 1829 über die Schreibmaschine von Drais.

Pariser Straßenhändlerin,
die eine auf Rädern laufende Puppe feilbietet. Kolorierter Kupferstich von 1768.

8. 12. 1849. Vor 80 Jahren macht in St. Petersburg der deutsche Physiker Jacobi den erste größeren Versuch zur Straßenbeleuchtung mittelst elektrischen Bogenlichts. — De Versuch fand nicht, wie man liest, am 8. August statt.

8. 12. 1879. Vor 50 Jahren berichtet Max Eyth, daß er zu Leeds eine Straßenlokomotive mi Rädern von 4 m Durchmesser erbaut und probiert habe.

Mariä Empfängnis

SONNTAG 8 DEZEMBE

Aus: Feldhaus, Tage der Technik, illustrierter technisch-historischer Tagesabreißkalender (8. Jahrgang) 1929.
Nachdruck der Bilder und Texte verboten.

VERLAG OTTO SALLE · BERLIN W 57

20

Dragi gosp. kolega! Zagreb, 24./I. 32.

Hvala Vam najljepša na svim uslugama, koje ste mi učinili. Molim Vas, da biste mi izvoljeli poslati Vašu fotografiju i bio-bibliografiju s osobitim obzirom na ruske Slavene. Navedite i ono, gdje što najinteresantnije izvesti. Spomenite kratko, što Vas je sklonilo na studij naše literature. Navedite po mogućnosti potpunu bibliografiju: org. članaka, referata, prijevoda itd.

Srdačno Vas pozdravlja Vaš

Zagreb, 24./I. 32. Hvala na „Sviatu! T. Ujević

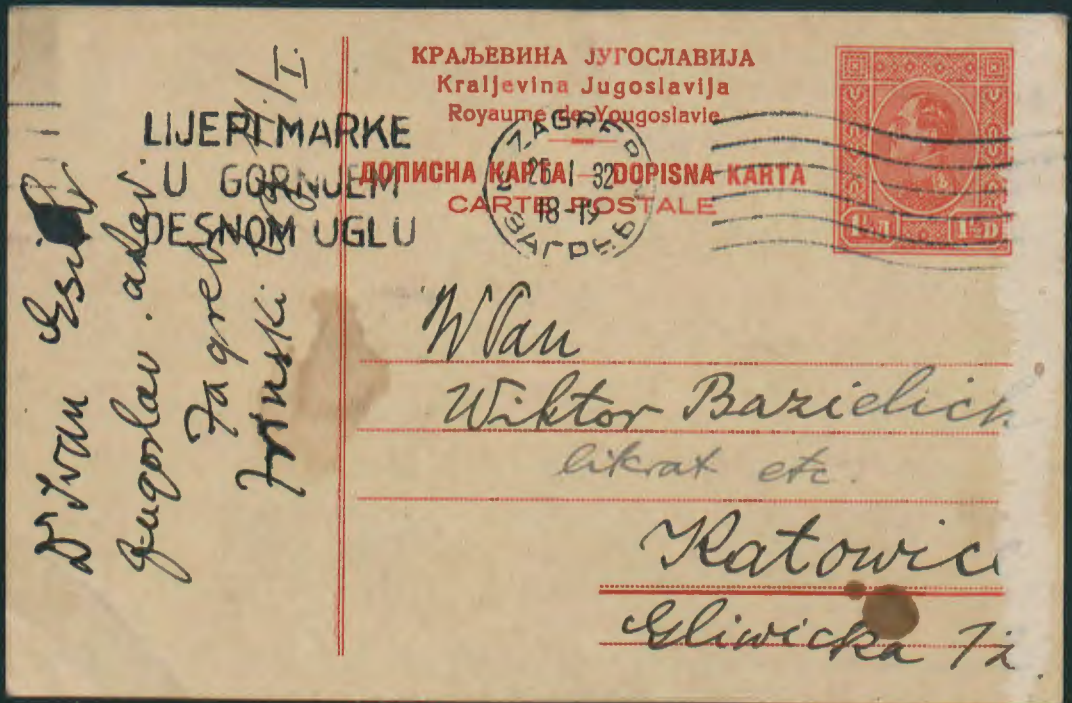

LIJEPI MARKE
U GORNJEM
DESNOM UGLU

Dr Ivan Esih
Jugoslav. adev.
Zagreb
Frinski

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
Kraljevina Jugoslavija
Royaume de Yougoslavie

ДОПИСНА КАРТА — DOPISNA KARTA
CARTE POSTALE

ZAGREB 2 26 I 32 18-19 ЗАГРЕБ

1½ D 1½ D

W Pan
Wiktor Bazielick
likrat etc.
Katowice
Gliwicka 7 I

E.I

Katowice, dnia 7/II 1932 r.

Dr. Ivan Esih Zajzeh

Mnogo Postovani Gospodine!

Przepraszam, że dziś dopiero odpisuję. Różne inne prace i okoliczności nie pozwoliły mi na to wcześniej. A korzystając z Pańskiej znajomości naszego języka, piszę po polsku dla łatwiejszego wysłowienia, a na maszynie dla łatwiejszego czytania.

Przedwcześnie może jeszcze pisać o moich pracach, bo zakres ich i wyniki zbyt jeszcze są skromne - skromne jak i środki, jakie miałem i mam do dyzpozycji. Lecz trudno nie odpowiedzieć na wezwanie i prośbie zadość nie uczynić.

Więc oto moje curriculum vitae:

Pochodzę ze Starego Sącza, małego lecz starego miasteczka podkarpackiego, którego początki sięgają gdzieś jeszcze czasów Fenicjan, którzy doliną Popradu i Dunajca ciągnęli nad Bałtyk po bursztyn. Tu się urodziłem w 1892 roku, który był 600 rocznicą śmierci św. Kunegundy /Kingi/, córki Beli IV, a żony naszego księcia Bolesława Wstydliwego. Tutaj to, w St. Sączu, ufundowała ona wespół z małżonkiem swoim klasztor Klarysek, a owdowiawszy, resztę lat swego bogobojnego życia w nim spędziła i dokonała i tu też została pochowana Z jej to inicjatywy - jak twierdzi prof. Brückner - zrodziła się tutaj nasza najstarsza pieśń „Bogurodzica". Gimnazjum ukończyłem w pobliskim Nowym Sączu, założonym w 1292 r. przez Wacława II, czeskiego króla i polskiego króla, a współzawodnika Władysława Łokietka, - na przekór św. Kindze i St. Sączowi, który stał wiernie po stronie swego rodzimego monarchy.

W gimnazjum, które wówczas nie dawało do tego najmniejszych sposobności, nie interesowałem się Słowiańszczyzną. I byłbym może przeszedł i później mimo tych spraw, gdyby nie to, że właśnie na parę miesięcy przed moją maturą, którą złożyłem w 1911 r., rozchorował się ciężko brat mojej matki, a mój wujek, ksiądz Franciszek Kacz, proboszcz ze Straconki koło Białej-Bielska, który na czas choroby zjechał do nas, a później, w dzień mojej matury, zmarł w Krakowie. Prócz włoskiego i niemieckiego znał wszystkie języki słowiańskie i żywo interesował się całą Słowiańszczyzną. Prenumerował coś przeszło 20 czasopism obcych, głównie czeskie, słowackie, słoweńskie i chorwackie. Interesowały go sprawy polityczne, społeczne, religijne, a także i literatura piękna. Podróżował dość dużo po krajach słowiańskich, brał stale udział w zjazdach velehradzkich, pisywał korespondencje i artykuły do różnych pism polskich, korespondował z różnymi działaczami na polu słowianoznawstwa tak polskimi, jak i czeskimi i chorwackimi /Zdziechowski, T. St. Grabowski, Černy, Benesić i i W szczupłych resztkach jego korespondencji doszukałem się śladów, że również i tłumaczył beletrystykę chorwacką i czeską. W testamencie zapisał mi całą swoją bibliotekę. Niestety tak biblioteka, jak zwłaszcza papiery /więc korespondencja i rękopisy/, doszły mię w stanie zdekompletowanym. Sam wuj zresztą nie dbał wiele o wszelkie dobra tego świata i przy częstych przeniesieniach z jednej miejscowości do drugiej urządzał całopalenie z książek i swoich papierów, bo nie chciało mu się składać, pakować i przewozić tego wszystkiego. Nie dbał też nigdy o to, by mu zwrócono wypożyczone książki. W czasie jego 7-miesięcznej choroby poza parafją w mieszkaniu jego obcy

ludzie rządzili się jak gęsi. Nic dziwnego więc, że wiele rzeczy przepadło. Wśród książek, które mię doszły w ilości około 300 tomów, przeszło połowa była w innych językach słowiańskich, wśród których na razie się nie orjentowałem, nie znając żadnego, więc też i wcale się niemi nie cieszyłem i nie przywiązywałem do nich żadnej wagi. Ale wśród polskich książek znalazł się oprawny komplet dotychczasowych roczników „Świata Słowiańskiego" i luźne zeszyty bieżącego. Zaciekawił mię zaraz ten miesięcznik i zacząłem się w nim rozczytywać. Zaprenumerowałem go też na następny rok. W odziedziczonej spuściźnie znalazłem też niemieckie samouczki języka serbsko-chorwackiego, bułgarskiego, słoweńskiego i td., a ze słowników wielki i mały „Hrvatsko-njemacki rjecnik" Filipovića, niemiecko-słoweński i słoweńsko-niemiecki Janežića-Hubada i czesko-polski Hory. Najbliższym i najprzystępniejszym wydał mi się czeski, więc zainteresowawszy się sprawami słowiańskiemi pod wpływem lektury „Świata Słow.", począłem się wczytywać w nowele Edwarda Jelinka. Pod koniec 1912 r. przetłumaczyłem też dwie jego nowele z cyklu „Z posledniho polskeho hnuti", a przekład jednej z nich wydrukował mi w 1913 r. „Kurjer Lwowski. Podpisałem go nazwiskiem mego wuja.

Lecz zapas czeskiej beletrystyki miałem mały. Więcej było książek chorwackich. Między niemi Vojnovića „Dubrovacka trilogija" i Dalskiego „Za materinsku rijec". Ale też i czasu nie miałem wiele, bo zbliżał się mi termin pierwszego egzaminu prawniczego. Ulegając bowiem namowom ojca, którego nie było stać na utrzymanie mnie w Krakowie, zapisałem się na wydział prawa U.J., bo można było siedzieć w domu na prowincji, a na wykłady zajeżdżać 2-3 razy w półroczu. 2 stycznia 1914 zmarł mi ojciec, a skromna emerytura wdowia, jaką matka otrzymała, nie pozwalała ani tyle na studja w Krakowie. Musiałem jeszcze oglądnąć się za jakim zarobkiem. Wnet wybuchła wojna. Przez przypadkowy omyłkę nie dostałem się do wojska przy pierwszym poborze po jej wybuchu, a przy następnych, choć i do legionów naszych się zgłaszałem, dziwnem szczęściem nie uznano mnie za „zdatnego" - i w ten sposób nie zaznałem jej okropności frontowych. Przez pierwsze półrocze wojenne, pierwsze zarazem po moim pierwszym egzaminie, uniwersytet krakowski był zamknięty, - na drugie półrocze niepodobieństwem było nawet choćby się zapisać tylko wobec wszelkiego rodzaju trudności i szykan, spotykanych wówczas na każdym kroku. Skazany na przymusową bezczynność, zacząłem czytać Vojnovića „Dubrovacką trilogiję", o której tak ładnie pisał T. St. Grabowski w „Świecie Słow." Ale szło mi trudno. Wziąłem się więc do studjowania języka z niemieckiego samouczka.

Lecz wnet musiałem te studja przerwać. Cały niemal dzień zajmowała mi praca w kancelarji adwokackiej Dra Szavera, ojca słynnej śpiewaczki Ady Sari - i udzielanie lekcyj dwu najmłodszym jej braciom. Wieczorami zaś, o ile było czem świecić, trzeba było pomału przygotowywać się do następnego egzaminu prawniczego. Późnymi wieczorami odprawiałem długie spacery popod mury starego naszego klasztoru i kościoła farnego, których masywy dziwny wywierały na mnie urok i budziły ciekawość do poznania dawnych dziejów rodzinnego miasteczka. Zdawna też już lubiałem oddawać się malarstwu. Więc gdy tylko można było, szedłem w pole i las z książką w ręce i farbami pod pachą. Drogą czytałem lub uczyłem się, a uderzony jaką partją pejzażu, siadałem, wyciągałem swoje akwarele i malowałem. Potem znów nauka. Niewiele te moje obrazki wartały, bo byłem samoukiem i ledwie po latach doszedłem do jakich-takich wyników, lecz były to najmilsze chwile.

Ciągnęło mię zawsze do szerokiego świata. Więc gdy robota w kancelarji adwokackiej się urwała, a moi uczniowie pozdawali

do gimnazjum, znalazłem zajęcie w kancelarji jednego z notarjuszy w Krakowie. Lecz - jak to zawsze bywa - inaczej mi się tam życie ułożyło i popłynęło, niż sobie marzyłem. Pracy biurowej było po uszy, wieczory i noce trzeba było wysiadywać nad kodeksami. Ale mimo wszystko znajdywałem jeszcze trochę czasu na kontynuowanie poznawania języka chorwackiego. Przeczytałem wtedy piękne studjum T. St. Grabowskiego o Mihovilu Nikoliću. Sprowadziłem sobie jego tom poezyj w wyd. D.H.K., które mi ogromnie przypadły do gustu. Próbowałem tłumaczyć, lecz nic mi się nie udało. Sprowadziłem więc jego i Tucića książkę „Knjiga života". Przetłumaczyłem ją sobie i to był mój pierwszy przekład z waszej literatury i dlatego też niewiele warta i leży gdzieś między moimi papierami. Zasmakowałem w tej pracy, lecz znów musiałem ją odłożyć. Rozgrywały się wtedy epokowe chwile ostatnich miesięcy 1918 r., runęła sromotnie Austrja, zrodziła się nasza Rzeczpospolita. Wnet potem drugi egzamin prawniczy, wyjazd z Krakowa, ożenek i ciężka harówka kandydata notarjalnego w prowincjonalnej kancelarji wśród przygotowywania się do ostatniego egzaminu. W międzyczasie porzuciłem notarjat /maj 1920/ i wstąpiłem do służby kolejowej.

Na praktykę dostałem się do rodzinnego miasteczka, później do Nowego Sącza, gdzie też zamieszkałem aż do 1925 r. Trzeba było znowu „odwalić" 3 egzaminy kolejowe, a ostatniego prawniczego jeszcze nie miałem. Koniec końców uporałem się z nimi i pozbyłem się tej zmory. Odetchnąłem: teraz przecie będę mógł sobie swobodnie pracować nad tem, do czego mię zamiłowanie ciągnie. Najpierw odżyły we mnie zainteresowania historją rodzinnego miasteczka i życiem patronki jego, św. Kingi. Zacząłem zbierać notatki do monografji ośw. Kindze i St. Sączu i studjować epokę piastowską i pierwszych Jagiellonów, w których to czasach Stary i Nowy Sącz znaczną odgrywały rolę. Trudno to szło i powoli, bo mogłem czerpać tylko ze szczupłej, aczkolwiek ciekawej biblioteki klasztornej. Malowałem zato więcej. Wróciłem też i do chorwackiej literatury. Długi okres czasu miałem bardzo wygodne urzędowanie, bo prawie nic nie było do roboty. I wtedy czytałem Kumicića jedną powieść za drugą /mam ich kilka tomów/. Ciężko mi szło więc znowu samouczek do ręki i słownik. Rozpędziłem się. Spróbowałem znowu tłumaczyć. Przetłumaczyłem wtedy J. Kozarca „Tri dana kod sina Z obawy by mię nie zredukowano, zgodziłem się objąć stanowisko kasjera stacyjnego w N. Sączu. Dobre były czasy, mimo wciąż postępującej dewaluacji naszej marki. Roboty w biurze trochę przybyło, lecz zawsze jeszcze mogłem czytać książki i czytałem też w biurze chorwackie, a w domu polskie książki. Zacząłem tłumaczyć Tomića „Zmaj od Bosne", teczka notatek do historji St. Sącza i św. Kingi pęczniała co raz bardziej, gdy wtem telegraficznie przeniesiono mnie /marzec 1925/ do dyrekcji kolejowej, lecz nie do Krakowa, o czem marzyłem przy wstępowaniu do kolei, tylko do Katowic.

Tu nowe i zupełnie obce stosunki i środowisko, odmienna zupełnie praca referenta procesowego przy odmiennem ustawodawstwie zahamowały znowu bieg moich prac. Dopiero gdzieś po roku, wszedłszy w te nowy zegar, w który mię wsadzono, zabrałem się z powrotem do dawnych swoich prac. Z notatek historycznych napisałem parę szkiców do nowosądeckiego „Kurjera Podhalańskiego", lecz ostatecznie zarzuciłem zupełnie tę dziedzinę, a zainteresowałem się głębiej i poważniej, z określonym już celem, literaturą chorwacką. Wpłynęło na to z jednej strony rozluźnienie kontaktu z rodzinnemi stronami i jeszcze większy brak potrzebnych książek, a z drugiej znów strony spostrzeżenie, że rynek nasz księgarski zalewają coraz to większe masy przekładów z obcych literatur, przekłady rzeczy nieraz zupełnie bezwartościowych. Daremnie szukałem po wszystkich katalogach księgarskich za przekładami z literatury chorwackiej /narazie o niej tylko miałem jakie-takie wyobrażenie i ona mię pociągała/. Wogóle ze słowiańskich piśmiennictw mało tłumaczono i wydawano, a jeśli się już coś

takiego trafiało,to prawie bez wyjątku byli to autorzy bolszewiccy. I wszystkie te śmieci,często wprost pornografja i najniezdrowsza sensacja,rozchodziły się w tysiącach egzemplarzy,narzucały się we wszystkich reklamach,witrynach księgarskich,bibliotekach,wypożyczalniach, kioskach kolejowych.Zbudziło się we mnie pragnienie zapełnienia tej luki w naszej literaturze przekładowej,za jaką uważałem zupełny brak przekładów z literatur jugosłowiańskich,całkiem u nas nieznanych.

Jednak informacje moje,oparte wyłącznie tylko na rocznikach „Świata Słowiańskiego",były zbyt fragmentaryczne i szczupłe i odnosiły się przytem tylko do literatury przedwojennej,a z tych książek, które miałem w swojej bibliotece,nic się nie nadawało narazie do tłumaczenia i ogłoszenia.Chciałem uzupełnić swe wiadomości,sprowadzić jakiś podręcznik do historji literatury chorwackiej /bo o niej tylko na razie myślałem/ i parę jakich książek,by się zabrać do pracy do której się paliłem,bo przetłumaczoną dawniej nowelę J.Kozarcea „Tri dana kod sina" i Leskovara „Bez doma" wydrukowano mi w tutejszej „Polsce Zachodniej",a p.Alberti,który właśnie począł ogłaszać w swojej „Bibliotece Słowiańskiej" swoje przekłady autorów czeskich i zapowiadał w prospekcie uwzględnienie również literatur południowych Słowian,z radością powitał i przyjął moją propozycję współpracownictwa.Sam jeszcze wtedy nie miał żadnego planu i nie orjentował się w piśmiennictwie Jugosławji.Zwróciłem się więc do księgarni zagrzebskiej,z której jeszcze za austrjackich czasów sprowadziłem parę książek,z prośbą o nadesłanie mi jakiego katalogu księgarskiego i podanie adresu jakiego czasopisma literackiego.Odpowiedzi nie dostałem,choć pisałem jeszcze dwa razy.Zwracałem się potem do różnych osób i instytucyj tak u nas w kraju,jak i w Zagrzebiu,prosząc bodaj. o podanie mi adresu jakiej księgarni zagrzebskiej,z której mógłbym książki sprowadzać,pytając o czasopisma i podręczniki i tp.Nikt mi nie odpowiadał.Udało mi się przez jedną z księgarń krakowskich zaprenumerować „Vijenac" - otrzymałem wszystkiego jeden zeszyt,bo pismo akurat przestało wychodzić.Tą samą drogą zaprenumerowałem „Savremenik wychodził jednak tak nieregularnie i w tak długich odstępach czasu, iż miałem wrażenie,że mię moja księgarnia oszukuje.Wypowiedziałem więc prenumeratę.Tymczasem ręce paliły mi się do roboty,bo czułem coraz wyraźniej,że jest dużo do zrobienia,prawie wszystko jeszcze, a konjunktura na rynku wydawniczym,ciągle jeszcze korzystna,może się urwać.

W dziennikach naszych spotykałem czasem nazwisko prof.Ilesića. Napisałem więc do niego pod koniec maja 1926 r.i dopiero on pierwszy odpisał mi,podał adres księgarni Z.i V.Vasića,udzielił wskazówek, przesłał parę katalogów księgarskich.Co więcej: w dzienniku „Rijec" ogłosił parę wyjątków z mojego listu,zaopatrując je uwagami od siebie. Wkrótce potem Dr.Nikola Andrić przysłał mi dwie książki Lovrića i dwie Marina Bega ze swojej „Zab.Bibl.",a w 3-4 miesiące później nadesłam mi swoje książki autor „Dnevnika jednog magarca",p.A.Dukić. Za pośrednictwem Dra Andrića nawiązałem korespondencję z Lovrićem i Beglem,a później Verką Skurla-Ilijić.I teraz dopiero zacząłem pracować na dobre..

Lecz niestety konjunktura wydawnicza zaczęła się stopniowo pogarszać,aż obecnie doszło do zupełnego prawie zastoju.Zeszłoroczny wielki kongres polsko-jugosłowiański,aczkolwiek głośnem u nas odbił się echem i pobudził zainteresowanie naszego społeczeństwa także i dla literatur jugosłowiańskich,nie przyniósł pod tym względem żadnych prawie owoców.Na wszystkie moje oferty do nakładców,o ile mi wogóle odpowiedziano,brzmiała odpowiedź: owszem,zainteresowanie wzrosło,publiczność dopytuje czasem o przekłady z autorów jugosłowiańskich,lecz w obecnych czasach nie możemy się angażować w nowe wyda-

wnictwa - skorzystamy może kiedy później, gdy się stosunki ekonomiczne poprawią.

Czekam więc na tę poprawę, a pocieszam się tymczasem, że bądź co bądź udało mi się zwrócić uwagę bodaj kilku redakcyj na piśmiennictwo Jugosłowian i że powołane zostało do życia takie wydawnictwo, o jakiem sobie myślałem, mianowicie „Biblioteka Jugosłowiańska".

Dotychczas udało mi się ogłosić drukiem następujące przekłady artykuły i notatki:

1/ J.Leskovar „Bez domu" - „Polska Zachodnia" styczeń 1928
2/ J.Kozarac „Trzy dni u syna" - ib.maj 1928
3/ O Słoweńcach /z okazji wystąpu „Glasbene Matice" z Lublany/ - ib.wrzesień 1928
4/ B.Lovrić „But" /„Cipela" z tomu „Sareno kolo"/ - Ilustr. Kurjer Codz." luty 1929
5/ B.Lovrić „Rozszalałe auto /„Pobjesnjeli auto"/ ib.22/7 929
6/ Bożo Lovrić /Z okazji 25-lecia pracy literackiej/ " " "
7/ M.Nikolić: „W wilję" /Na badnjak/ ib.25/12 1929
8/ Artykuł o A.Dukiću i garść aforyzmów z jego książki „Pogledi" - ib.13/1 1930
9/ „Polska wzorem dla Chorwacji" /o nagrodach literackich, ref o art.Dra Benesića zamieszczony w „Hrvatskoj Reviji"/ - „Wiadomości Literackie 23/2 1930
10/ Josip Juraj Strossmayer /W 25 rocznicę śmierci/ - I.Kurjer Codz. 7/4 1930
11/ B.Lovrić „Tadija i wilk" - „Tęcza" Nr.21 z 1930 r.
12/ Verka Skurla-Ilijić „Babcia" - „Czas" wrzesień 1930
13/ " " " „Kamilo, śmiejący się syn" - „Gazeta Warszawska" 19/6 1930
14/ Vl.Nazor „Morska latarnia" /„Svetionik" z cyklu „Sinovi mora"/ - tygodnik „Na Szerokim Świecie" nr.52 z 1930 r.
15/ B.Lovrić „Mały Pawełek" - tygodnik „Tęcza" nr.5 z 31/1 931
16/ „Dobry przyjaciel" /o Drze Benesiću/ - „Polonia" 8/2 1931
17/ „Panorama literatury jugosłowiańskiej" - „Tęcza" nr 17 z dnia 15/4 1931
18/ „Arcydzieło jugosłowiańskiej poezji w polskim przekładzie" /Mażuranić „Śmierć Smail-agi Cengića"/ - „Polonia" 12/6 1931
19/ „Jugosłowiański poemat narodowy w polskim przekładzie /dtto/ - „Polska Zachodnia" 14/6 1931
20/ Veljko Petrović „Grubjeński tramwajarz" /„Naměor tramvajdžija" z „Iskusenja"/ - tygodnik „Świat" nr.34 z 22/8
21/ „Polonica jugosłowiańskie" - „Gazeta Literacka" nr.3 1/12
22/ Nikola Vlatković „B.Lovrića „Syn" - „Myśl Narodowa" nra 58 i 59 z 13 i 20 grudnia 1931
23/ „Chorwacka rozprawa o morzu w naszej literaturze" - Il.Kurjer Codz." 21/12 1931
24/ Veljko Petrović „Pokusa" /„Iskusenje"/ - Świat" Nr.2 9/1
25/ „Historja jugosł. „Udruženja żel.cin.kr.Jugoslavije"" - „Czasopismo" /organ Zw.urzędników kolej./ nr.3 1/2 1932

W rękopisie zaś mam następujące przekłady:

1/ B.Lovrić: Zemsta Pawełka
2/ " Ema /obie nowelki, jak i poprzednie, drukowane, z tomu „Sareno kolo"/
3/ " Morze
4/ " Kobiety
5/ " Gdy grzesznica kocha
6/ " Syn
7/ " Odkupiona
8/ " Spadkobiercy
9/ " Kapitan Niko /od 4-9 utwory sceniczne/

10/ Marin Bego: Ver sacrum
11/ " " Odszkodowanie
12/ " " W oczekiwaniu
13/ Miroslav Hirtz: Tajemniczy wybawiciel
14/ Fr.Levstik: Martin Krpan
15/ J.Makanec: Profesor na letnisku
16/ A.Dukić: Z dziennika jednego cała
17/ " Poglądy na życie i świat
18/ B.Stanković: Nocą
19/ " W winnicach /obie z tomu „Vrela krv"/
20/ " Boży ludzie
21/ " Nieczysta krew /dla „Bibl.Jugosł."/
22/ V.Skurla-Ilijić: Sefardowie sarajewscy
23/ " " Msze gregorjańskie
24/ " " Matka
25/ " " Opowiastka o małej Bodze /wszystkie z tomu „Djevicanstvo"/
26/ Vl.Nazor: Woda /z cyklu „Na ostrvu žeđi"/
27/ " Pierścień /z cyklu „Miadost,sunce,ljubav"/
28/ Br.Nusić: Miłość /„Sevdah"/
29/ " Wrogowie /„Dusmani" - obie z cyklu „Ramazanske veceri
30/ A.Kovacević: Właściwą drogą
31/ " W podróży o podróży
32/ Ivana Brlić-Mažuranić: Rybak Palunko
33/ " " " Pod choinką
34/ " " " Emaus
35/ M.Krleża: Prymicje Alcjza Ticzka /„Mlada misa A.T."/
36/ " W agonji /dla Teatru Polskiego A. Szyfmana - miało być wystawione jeszcze w ubiegłym sezonie,lecz coś się odciąga/
37/ St.Sremac: Świąteczna pieczeń /dla „Bibl.Jugosł."/
38/ I.Kozarac: Niedołęga /Kukavac/
39/ Đuro Vilović: Dekanowiecki jegomość
40/ " " Zamknięte okna /Trista Vica/
41/ " " Poskromiciel śmierci /z tomu „Hrvatski sjever i jug"/
42/ Veljko Petrović: Współczucie /Saucesće/
43/ " " Ziemia
44/ " " Zapalone zboże
45/ Branko Lazarević: B.Stanković /dla „Bibl.Jugosł." jako wstęp do „Nieczystej krwi"/
46/ Josip Horvat: Nocne tajemnice morskich głębi
47/ " " Obumarły perast /z tomu „Lijepa nasa..."/
48/

Mam zaś na dokończeniu: Dragisa Vasić „Crvene magle", a zaczęte: Vl.Nazora „Veli Jože" i „Sarko".

Nie jest to wiele i przeważnie są to drobne rzeczy,zwłaszcza te już ogłoszone drukiem - i o różnej wartości.Widząc bowiem,jak trudno znaleźć nakładcę na powieść,tłumaczę więcej nowel różnego rodzaju i staram się je zamieszczać w feljetonach pism codziennych Lecz i to z trudem się udaje.Ciężko jest dogodzić różnym redakcjom które zazwyczaj nawet zupełnie nie odpowiadają.Trafia się nawet,że coś wydrukują,a nawet nie zawiadomią,choć zawsze załączam adresowaną korespondentkę na odpowiedź.- i dopiero przypadkowo dowiaduję się,że gdzieś coś mi wydrukowano.A o płaceniu honorarjum też szkoda wspominać.

Na najbliższą przyszłość planuję sobie przetłumaczyć wybór nowel Veljka Petrovića,Zofki Kveder „Hankę",Andrića „Ex Ponto",J. Horvata „Lijepa nasa...",Vilovića „Medimurje" i Simunovića „Alkar" Zamierzałem tłumaczyć wybór nowel Krležy,lecz czytałem gdzieś,że

podobno Papierkowski już to robi, a również i Dalskiego też już ktoś inny tłumaczy. Bliższych szczegółów nie mogłem się dotąd dowiedzieć. Chciałbym też w szeregu feljetonów przedstawić naszym czytelnikom kilka ważniejszych postaci i wydarzeń z waszej historji dawniejszej i nowszej, skreślić historję kilku ważniejszych miast i t.p. Interesuje mnie też bardzo tragiczny przebieg wypadków wojny światowej na terenie Jugosławji, zwłaszcza tragedja Serbji. Ale czy i kiedy to wszystko wykonam - trudno oczywiście powiedzieć, tem bardziej, że coraz trudniej mi zdobyć się na jaką nową książkę. Był czas - nie tak dawno nawet - że prenumerowałem „Srpski Književni Glasnik" i „Hrvatsku Reviju" i co kwartał sprowadzałem paczkę książek od Vasića w Zagrzebiu. Po harakiri, jakie wyprawiono naszym pensjom w ciągu ubiegłego roku /utraciłem blisko 40%/, mimo że osiągnąłem wyższe stanowisko w hierarchji urzędniczej, bo kierownika w wydziale finansowym naszej dyrekcji kolejowej, z biedą mogę się jeszcze utrzymać przy jednem czasopiśmie jugosłowiańskiem /„Život i Rad"/, a polskie odmówiłem z wyjątkiem najtańszej „Gazety literackiej". O nowych książkach także na długo niema mowy. Ale przecież może znowu się kiedy poprawi i nie zawsze tak źle będzie. Zresztą poco to piszę? I tak już rozpisałem się ponad miarę. Proszę mi wybaczyć to gadulstwo, ale przecież tak miło wraca się zawsze w młodsze lata i to, czem się żyło i żyje nadal. Zresztą pierwszy raz dopiero nadarzyła mi się sposobność takiego spojrzenia wstecz.

Nakoniec wspomnę, że o Pańskiej rozprawie „Polskie słowianofilstwo..." napisałem zaraz po jej przeczytaniu dłuższy artykuł, który wkońcu obiecała mi zamieścić „Myśl Narodowa", lecz dotąd czekam daremnie a cierpliwie. Gdy wydrukują, prześlę znowu egzemplarz. Byłbym też bardzo wdzięczny, gdyby Pan był łaskaw także mi coś o sa Sobie napisać w tym samym sensie - choć pokrótce.

Proszę przyjąć wyrazy głębokiego szacunku i serdeczne pozdrowienia

oddany

FSIH

Bayb. 48156

Dr. Ivan Esih

Kn 22/V-34

Mnogo Poštovani Gospodine!

Izvinite, da nemajući na koga da se obratim, obraćam se na Vas. Hoću naime, da napišem za koju iz naših revija članak o Strossmayerovoj galeriji slika povodom njegove 50-godišnjice. Pri tome koristit ću se ponajviše Vašim člankom iz revije „15 dana" br. 3. No takav članak mora biti ilustriran, pa zato molim Vas nětivo, da biste imali dobrotu, te mi pripostali - i to po mogućnosti što skorije - fotografiju same zgrade, pa možda neke dvorane i ~~nekih važnih koje~~ ~~t. z.~~ 2-3 najvažnijih slika i eksponata (možda Filippina Lippi „Sv. Ohitelj"?). ~~Za naše~~ ~~[illegible]~~ Vem toga molim Vas, da mi navedete nazive nekolikih najvrednijih slika, a poeda-sve ovih od poljskih slikara. U svome članku pisali sie, da ova jubilarna godina bit ći proslavljena nizom prizedaha, da „15 dana" javit će o njima bliže detalje. Pošto ~~daljnjih brojeva ove revi~~ nisam dobio brojeve od 6, 7 i 8 ove revije, zato molim Vas još da mi javite ~~[illegible]~~ cijeli

~~program~~ ovih z socianosti i Miredaha. Tom
prilikom ~~molim kas jos~~ izvolite, da još jedan
molbu ispišem: Naime da hisre imali dobrotu
ishoditi u uredništvu verije „15 dana" da mi
pošalju br. 15 iz god. 1933 i brojeve 1, 6, 7 i 8
te da mi šalju daljuje brojeve, – kovjem
mówiąc najzupełniej szczerze – (izvolite da
dalje pišem poljski – czasopismo to daje
najwięcej bieżących informacyj ze wszystkich
dziedzin życia kulturalnego Chorwatów i bez
niego nie mogę się poprostu obejść. Mówiąc
zaś równie szczerze nie mogę się ciągle zdobyć
na to, żeby zapłacić prenumeratę. Z pensji
miesięcznej ledwo wyżyć można, a honora-
rja, jakie czasem otrzymuję za moje artyk-
uły lub przekłady, są tak małe, że prawie
starczą na papier, przepisywanie i portorja
pocztowe. Jeśli się zaś trafi, że coś z tego po-
zostanie, to ~~trzeba wyłożyć na książki~~
zawsze sprowadzam za to książki z Za-
grzebia, bez czego ~~[illegible]~~ nie można prze-
cież nawet myśleć o żadnej pracy.

Proszę więc Pana najuprzejmiej jeszcze
raz, aby był łaskaw, jeśli tylko może, postarać
się, aby mi przesłano dodatkowo owe numery
„15 dana" i dostarczyć mi tych wiadomości i
fotografij z Galerji Strossmayera, lub wyjednać

(3)
26

Dla mnie to wszystko na właściwem miejscu. Będę za to bardzo wdzięczny i zobowiązany.

Przepraszając za śmiałość i fatygowanie Pana i łącząc serdeczne pozdrowienia

Kreślę się z

z głębokim szacunkiem

[illegible] 21/5

Dragi prijatelju - Na Vašu dopisnicu čast mi je obavijestiti Vas, da sam ja pisao o Dudiću u jednom broju „Hrvatske revije" za godinu 1932. (Zagreb.) Imao sam i separat, ali sam sve razdijelio. Sigurno ćete u Krakowskoj Jagiellonj. ili Akad. umiejentnošci naći taj broj ili moj separat. Sjećam se, da sam ga poslao profesor hist. kul. Stan. Kotu. - "Atti" nemamo, a ja sam to isto tražio iz Italije i nisam mogao dobiti. - Svakako bih Vam bio zahvalan, da mi Akademja umiejetnošći pošalje t.zv. Bürstenabzug "Dudić" iz svoga Poljskoga biografskog leksikona. Ja bih o tom referirao. Možda preko akademije iz Krakowa dobijete „Atti" od talijanske akademije na posudbu.

Srdačno Vas pozdravlja

Z. 14/V. 38. - odani T. Eših

I. Esih
Jugoslavenska
akademija
Zagreb 2.
Zrinjevac

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
Kraljevina Jugoslavija
Royaume de Yougoslavie

1:-

ДОПИСНА КАРТА — DOPISNA KARTA
CARTE POSTALE

WPAN

WIKTOR BAZIELICH

PUBLICIST

POLSKA

GLIWICKA 16
KATOWICE

Deželić Velimir

(1936)

4. 28. 29

28

ktor Bazielich
Katowice
Gliwicka 16

Katowice,10/I 1936 g.

V.Poštovani Gospodine Profesore!

(Velimir Deželić st., sveučilišni bibliotekar)
Zagreb Prelac Đure Deželića 23

Izvinite najprije,da dalje ću pisati poljski,jer iako poznat mi je hrvatski jezik,ipak tesko mi je u tom jeziku pisati,a Vi ćete vjerojatno i poljski razumjeti.

W„Dziejach Polski od śmierci Zygmunta Augusta do r. 1594." naszego kronikarza Rajnolda Heidenszteina wyczytałem wiadomość o biskupie Andrzeju Dudyczu,który sprawując w Polsce poselstwo z ramienia dworu wiedeńskiego, zakochał się w dworzance królewskiej Reginie Straszównie zrzucił suknię duchowną,ożenił się z nią i osiadł w Polsce.

W książce „Znameniti i zasłužni Hrvati" znalazłem o tymże Dudiću ustęp z dalszemi o nim informacjami,napisany przez P.Profesora.Ponieważ zainteresowała mię ta postać i chciałbym się o niej coś więcej dowiedzieć, przeto najuprzejmiej proszę P.Profesora,aby był łaskaw udzielić mi dalszych jeszcze wiadomości o owym Andrzeju Dudiću,lub przynajmniej wskazać mi ich źródła.Specjalnie szłoby mi o następujące kwestje:

1/ jakim studjom oddawał się w Wrocławiu,Veronie i Wenecji? W jakim czasie?

2/ Jakie jest pełne nazwisko kardynała Polo i kim on był?

3/ Jaki był pierwszy utwór,napisany przez Dudića? O czem i w jakim duchu mówi?

4/ W jakiej materji i w jakim duchu przemawiał po raz pierwszy na soborze trydenckim?

5/ W jakiej to bardzo ważnej misji wysłany był do Polski? Czy ją spełnił i jak?

6/ Kiedy zrzucił suknię duchowną i ożenił się ze Straszówną?

7/ W jakich sprawach i w jakim kierunku objawiał się jego wielki wpływ na sejmie polskim,na którym i na czem ten wpływ polegał? Czy był posłem na sejm,czy tylko działał przez pośredników?

8/ Kiedy owdowiał i ożenił się po raz drugi?

9/ Kiedy i dlaczego musiał uciekać z Polski?

10/ Jakie to pełnił „najodlicnije poslanstva kod ino stranih kraljeva"?

11/ Jakie dzieła poświęcili mu Beza, Socinus i inni? Gdzie były wydane?

12/ Tytuły, miejsce i rok wydania jego dzieł i polemik - co jest ich treścią, z kim były prowadzone te polemiki? Czy pisma jego wywołały odpowiedzi innych?

13/ Czy nie są wiadome imiona jego dzieci i nazwiska mężów, jeśli idzie o córki wydane zamąż?

Nadmieniam, że w dniu wczorajszym stacja radjowa w Poznaniu nadawała kilka pieśni, które wykonała Halina Dudiczówna, co świadczyłoby o tem, że w Wielkopolsce, gdzie Andrzej Dudić osiadł, istnieje do dzisiaj rodzina, która pewnikiem wywodzi się od owego Chorwata, który dla wdzięków Polki zrzekł się swojej wysokiej godności kościelnej i naraził się opinji.

Bardzo byłbym wdzięczny P.Profesorowi, gdyby był łaskaw posłużyć mi informacjami. Nawzajem obiecuję, jeźliby to P.Profesorowi było na co potrzebne, przesłać notatki z naszych autorów o Dudiću, o ile je gdzie wyszukam.

Oczekując łaskawej odpowiedzi, kreślę się

z głębokim szacunkiem

Dr. VELIMIR DEŽELIĆ star.
ZAGREB, DEŽELIĆEVA UL. 23

Zagreb 17. I 1936.

Velecijenjeni gospodine!

Na Vaše cijenjeno pismo čast mi je odgovoriti na mjesto mog supruga, da mu je nemoguće da Vašoj želji udovolji i odgovori na Vaša pitanja o glasovitom Dudiću. Moj suprug teško boluje od bolesti srca i nije za sada sposoban za ikakav posao. Njema je to vrlo žao, da Vam mora dati taj negativni odgovor, jer je on bio uvijek pripravan takve želje izpuniti.

Sa najvećim poštovanjem

Antonija Deželić

Velzeli Ante

1934

4.31

31

Kac 17/II - 34

M. Poštovani Gospodine!
(Ante Velzek)

Hrala Vam Zijena na Vašoj ljubernosti, za kojem bilježite moje skromne radove (u Vašoj reviji). Radim, pišem i prevodim mnogo više, ~~nego~~ ali nažalost zbog vladajućih prilika samo nekih 20% vidi štamparske stroje. ~~Zaš najradije mi štampa naš najveći dnevnik J.H.C. u Krakovu~~ Navodim kao primjer samo jeden moj veći članak o tobožnjim pravama Italije za Dalmaciju: slao sam ga 6 puta različitim redakcijama, no sve su ga odbacile, ~~zbog~~ jer - kažu - strar je „drastiva" (škakljiva). No ništa me to ne smeta, radim i radit ću dalje. A u tom radu ~~od velike~~ Vaša revija donosi mi goleme koristi, te zato jesam Vam najsrdačnije zahvalan, da mi ja tako ljuberno i dalje šaljete. Posebno šaljem Vam istovremeno broj „Kuryera Liter.-Nauk.", gdje mi je štampan feljton „Iz jugoslov. kulturne kroniki 1933 g.", sastavljen ~~više nego u~~ u 3/4 po informacijama

Vaše verije. Bio je toga dvaput više, ali su mi izkasili.

Slobodan sam zamoliti Vas, da mi pošaljete, ako to je samo moguće, br. 15 iz prvile godine i br. 1 iz ove godine, jer nisam ih primio svojevremeno, a željo bih. da imam kompleť. Bit ju Vam umoga zabralan.

Primite izvaze mog osobitog poštovanja i srdačne pozdrave

odani Vam

[illegible]

Mareš Vlastimir

(1934)

l. 32-33

Vlastimir Mareš

Igr. Wiktor Bazielich
Katowice
Gliwicka 16

Katowice, 23/VII 1934

Wielce Szanowny Panie Radco!

Około 10 dni temu, przypuszczając, że może p. prof. Benesić wyjechał już z Warszawy na urlop, pozwoliłem sobie pisać do Pana Radcy, adresując do Poselstwa. Na mój list, który doszedł prof Benesića w Zagrzebiu, podał mi p. Benesić adres Pana Radcy i polecił się zwrócić do Niego z moją prośbą. Przypuszczając więc, że poprzedni mój list nie został Panu Radcy doręczony, ośmielam się powtórzyć moją prośbę, opierając się przytem na poleceniu prof. Benesića.

Nareszcie w tym roku po wieloletnich marzeniach mogę wyjechać do Jugosławji i poznać ją wreszcie z autopsji. Jako urzędnik kolejowy otrzymam bilet wolnej jazdy, o który już przed 2 tygodniami wniosłem podanie, lecz tylko jeden, a w żaden sposób nie mogłem tak ułożyć sobie planu objazdu, żeby na trasie jednego biletu zmieścić całą moją podróż przez Jugosławję, bo zawsze wielka połać kraju zostaje na uboczu. Chciałbym zaś wykorzystać sposobność, jaka nie wiem czy i kiedy mi się jeszcze trafi, do ostatnich granic mojej wytrzymałości fizycznej i finansowej, ab tylko jak najwięcej zobaczyć, jak największą część Pańskiej ojczyzny poznać. Za pośrednictwem władz kolejowych prosiłem o bilet I.kl. na przejazd od granicy pod Mariborem przez Zagreb - Beograd - Nis do Skoplje, a zporowtem ze Skoplja przez Kraljevo Cacak - Užice - Sarajevo do Dubrovnika. Ale kawał kraju pozostaje jeszcze na boku. I oto najuprzejmiej proszę Pana Radcę, aby był łaskaw /co mi obiecał prof. Benesić/ wyjednać mi za pośrednictwem Poselstwa bilety wolnej jazdy lub zniżkowe z ważnością na pociągi pośpieszne na przejazd:

1/ od stacji Zidani Most przez Ljubljanę do stacji Bled Jezero i zporotem do stacji Zidani Most,

2/ od stacji Split do Susaku i zpowrotem z Susaku przez Zagreb do granicy pod Koprivnicą,

3/ od stacji Sarajevo przez Travnik do stacji Jajce i zpowrotem do Sarajeva.

Prócz tego mam jeszcze jedną prośbę.Pojadę za paszportem służbowym,który dzięki uprzejmości szefa tutejszej Dyrekcji kolejowej otrzymałem pod warunkiem,że po powrocie wygłoszę tu w Dyrekcji dla naszych urzędników jakiś odczyt z dziedziny kolejnictwa. Z wykształcenia jestem prawnikiem,pracuję w służbie finansowej jako kierownik działu kontroli wpływów i kas,więc mam na myśli takie tematy jak: organizacja służby finansowej na kolejach jugosłowiańskich,finanse kolei jugosł.,koleje jugosł.wobec kryzysu, uprawnienia jugosł.pracowników kolejowych /płace,urlopy,ulgi przejazdowe,pomoc lekarska i t.d./,postępowanie dyscyplinarne i t.p. Prosiłbym więc bardzo gz o list polecający do Dyrekcji Kolei w Zagrzebiu,Beogradzie i Sarajewie,do Generalnej Dyrekcji i Ministerstwa w Beogradzie,aby mi udzielono potrzebnych informacyj,dat statystycznych,instrukcji i dziennika służbowego.A przydałby mi się również bardzo „Saobraćajni Pregled",który znam stąd,że w 1932 przesyłał mi go jeden z urzędników zagrzebskiej Dyrekcji,którego poznałem na jednym zjeździe we Lwowie.Proszę również bardzo o łaskawe poinformowanie mnie,czy możliwem jest,żeby Jadranska Plovidba i Dubrovacka Plovidba udzieliły mi jakiej zniżki na biletach jazdy.

Podróż moją traktuję jako turystyczno-naukową i przeznaczam na nią prawie cały mój 4-tygodniowy urlop doroczny i wszystkie skromne oszczędności,aby tylko jak najwięcej poznać i nauczyć się i zebrać nieco materjału do pracy o jugosłowiańskich bojach o niepodległość, którą oddawna noszę w zamierzeniach.Zresztą przy mojej dotychczasowej pracy czuję wiele luk,a marzę o takim wyjeździe od 10 lat.Byłbym bardzo wdzięczny i zobowiązany,gdyby Pan Radca raczył przychylnie potraktować moją prośbę i zechciał mię jak najrychlej powiadomić,czy mogę liczyć na to.Muszę wyjechać najpóźniej 18/VIII.

33

Szanowny Panie

Warszawa, 13/VIII. 34.

W tej chwili wróciłem z urlopu i zastałem z Pańskie listy. Lecz i tak nie mógłbym zadość uczynić Pańskiej prośbie dlatego, że my nie wydajemy bilety na poboczne linje, tylko na główne (okrężne). Proszę się zgłosić z legitymacją do Związku słowiańskich kolejarzy w Belgradzie, Zagrzebiu albo Ljubljanie, gdzie Panu dadzą wszystkie potrzebne materjały. Z pozdrowieniem

[illegible]

TELEFON USPRAWNIA ŻYCIE, ZBLIŻA I PRZYŚPIESZA!

KARTKA POCZTOWA

WARSZAWA 2
NADAWCA
13 VIII 34 23

MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ LOTNICZY
CHALLENGE 1934
28.VIII.-16.IX.

WARSZAWA 2
13 VIII 34 23

POCZTA POLSKA
MIĘDZYNARODOWY
CHALLENGE
20

Hr. Marii
Poselstwo Jugosłowiańskie
Hr. Wiazdowskie 33
Warszawa

W Pan
Mgr Wiktor Bazielich
Katowice
Gliwicka 16/I.

...nere Bauten (Erg...
...nsbinenartigen Vol...

M. P. i T. (III-1984) 10.000.000.

Benešić Julie

(1929 – 38)

k. 34 – 156

k. 60a czysta

na k. 74a – art. pras.

k. 128 – 129 druk.

V

Dr Julije Benešić

Wielce Szanowny Panie,

W artykule Pańskim o B. Lovicu (Kurjer Literacko-Naukowy, dodatek do Nru 197. „Tł. Kurjera Codziennego" z dnia 22. lipca 1929 r.) przeczytałem wzmiankę że w Nrze T. K. C. 362 z 24. XII. 1928. wzmiankę o mnie pewien artykuł. Zwróciłem się do administracji T. K. C. z prośbą o nadesłanie tego dodatku, odpowiedziano mi, że jest wyczerpany.

Wielce Szanowny Panie zrozumie że jestem zaciekawiony i nie znajsc autora tego artykułu proszę łaskawego Pana — o ile to jest możliwe — o nadesłanie tego dodatku, resp. o podanie mi adresu autora tego artykułu.

Adres Wielce Szanownego Pana dał mi Dr. Nikola Andrić. O ile mogę służyć Szanownemu Panu w pracy wzajemnego naszego dążenia do zbliżenia ~~polsk~~ narodów polskiego i chorwackiego – proszę napisać.

Z wyrazem głębokiego szacunku

Juljusz Benešić

Zagreb, 26. sierpnia 1929.
Hanlikova ul. 4/III

Dr Julije Benešić
Zagreb

Kce 3/IX-29

Wielce Szanowny Panie Profesorze!

Cieszy mię bardzo, że mogę Panu Profesorowi służyć żądanym artykułem, który przesyłam w załączeniu. Byłbym to uczynił zaraz po otrzymaniu Pańskiego listu, lecz ~~nie~~ ~~[illegible]~~ nie mogłem go odszukać między moimi szpargałami.

Z szczerą radością przyjmuję też ofiarowaną mi gotowość służenia pomocą czy dobrą radą w moich dążeniach w zamian za co ofiaruję swoje.

Szczerze mówiąc, to już dawno, jeszcze pod koniec ~~w~~ 1927. r. chciałem się zwrócić do Pana Profesora o pomoc w nawiązaniu kontaktu ze sferami literackiemi i księgarniami w Zagrzebiu. Ale gdy po wielu daremnych próbach w tym kierunku dopiero list mój do prof. dra Ilešicia ~~przyniósł mi~~ odniósł skutek i przyniósł mi tak gorąco wyczekiwane informacje, wiadomości i adresy, nie miałem już potrzeby molestowania Pana Profesora. Dzięki ~~prof~~ uprzejmości czcigodnego prof. Ilešicia, którego ~~w mię~~ już miałem zaszczyt osobiście poznać i gościć przed rokiem u siebie, jakoteż dra M. Audovicia wszedłem już ~~w kont~~ w stosunki z kilku autorami chorwackimi, nawiązałem kontakt z księgarnią Vasicia, z której sprowadzam książki i doszedłem w ciągu tego roku do ~~wcale pokaźnej~~ małej biblioteczki

jugosłowiańskich prozaików, ~~Napęczniała też~~ wreszcie zdołałem się jako tako zorjentować w nazwiskach serbo-chorwackich autorów. Wreszcie - o co głównie idzie - napęczniała teka moich przekładów. Wprawdzie drukiem niewiele i drobne tylko rzeczy ogłosiłem (w feljetonach paru dzienników), ale też jestem dopiero w początkach mojej pracy, ściśle biorąc: nawet dopiero jeden okrągły rok i - jak obecnie sprawy u nas stoją - zdaje mi się nie mam w Polsce żadnego „rywala" ~~na tem polu~~ o ile idzie o ~~jugosłowian~~ przekłady z jugosłowiańskich literatur i dopiero torować sobie muszę drogę ~~wi~~ poprzez obojętność różnych redakcyj i sfer wydawniczych, ~~a~~

Proszę nie brać za komplement, ale faktem jest, że właśnie ~~działalność~~ Pańska działalność ~~przekładowa~~ w dziedzinie przekładów z naszej literatury stała się dla mnie bodźcem do rewanżu wobec naszej literatury. Niestety ograniczyć się muszę do tłumaczenia samej prozy nie mając talentu do rymów.

[Dla której jestem najwyższego podziwu]

Plon mój więc nie może być jeszcze obfity. Oprócz kilkunastu ~~dłuższych lub krótszych~~ nowel kilku autorów, mam gotowy przekład „Morza" Kovricia, na który właśnie szukam nakładcy, a przekład jego ~~dram~~ najnowszego dramatu „~~Žene~~" „Kobiety" (Žene) ~~[illegible]~~ przesłałem pięciu naszym największym teatrom. Przekład „Nieczystej krwi" Stankovicia muszę jeszcze ~~poprawić~~ przerobić i wygładzić. Zamierzam go nieco zabarwić gwarą ~~podhalańską~~ naszych ~~podha~~ ~~górali~~ podhalańskich górali. V. Co P. Profesor o tem sądzi? Na warsztacie mam zaś dukiciowego

dla nadania specjalnego kolorytu

„Magasa" i wybór opowiadań i anegdot o Czarnogórcach Pavićevicia.)

Czemże jakbym mógł Panu Profesorowi służyć? Możebyśmy wymieniali między sobą czasopisma, czy książki? Mógłbym, ~~[illegible]~~ przesyłać P. Profesorowi po przeczytaniu wiadomości literackie, które prenumeruję, ale dopiero od ~~[illegible]~~ 1/X-930, bo do końca tego roku jestem z kim innym związany, albo „łączę" czy ~~[illegible]~~ inne czasopismo liter., którebym zaprenumerował. Z Waszych czasopism prenumeruję „Savremenik", inne ~~[illegible]~~ znam tylko z tytułu. Ciekaw jestem bardzo, jak wygląda „Kujiżevnik", możeby mi lepiej odpowiadał, ale nie znam jego adresu i nie wiem, czyby mi przysłali okazowy ~~[illegible]~~ zeszyt. Jeśli P. Profesor sprowadza od nas książki, to ~~możebyśmy, zrobili taki interes~~: aby ~~[illegible]~~ obejść koszta księgarza-pośrednika czy koszta przekazywania pieniędzy, możebyśmy zrobili taki interes: ja kupowałbym i wysyłałbym P. Profesorowi żądane polskie książki, a P. Profesor znów mnie Wasze. Za miernik przyjęlibyśmy albo frank albo dolar. Ja dotychczas dwukrotnie nadziałem sobie w ten sposób, że Prof. Ilešić płacił za mnie rachunek u Vasicia, a ja zwracałem mu wyłożoną sumę z naszej walucie, gdy przyjeżdżał do Polski. Sądzę, że byłoby to wygodnie.

Poza tem w razie jakichś trudności napotkanych w tekście tłumaczonego utworu pozwolę sobie skorzystać z uprzejmości P. Prof.

A może P. Prof. ma ze swej strony jakie propozycje czy życzenia? Proszę napisać, a dołożę starań, by ku dobru sprawy zadość uczynić.

Rozpisałem się zbyt szeroko jak na pierwszy raz i wychodzę odrazu z interesami, ale proszę mię mieć za usprawiedliwionego – choćby swoim własnym listem. Wreszcie przepraszam, że piszę po polsku. Zbyt słabo władam jeszcze w piśmie chorwackim językiem, bym się mógł porwać na napisanie tej epistoły w Pańskim ojczystym języku, coby mi ~~zresztą niepomiernie dużo zajęło drugiego czasu, bo~~ tem więcej zajęło drugiego czasu, że posiadam tylko chorwacko-niemiecki słownik, a polsko-chorwacki dopiero sobie pomału tworzę do własnego użytku.

Kończę wreszcie łącząc wyrazy prawdziwego poważania i szacunku

M. Ołeszczyński

Odpowiedzi nie otrzymałem.

[illegible]

[illegible] fanatycznem wprost [illegible] a rozpoczętej pracy

40

Dr. J. Benešić
Warszawa

Kraków 14/XII-30

W. Szan. Panie Doktorze!

Z prasy naszej dowiedziałem się o objęciu przez P. Dra stanowiska w poselstwie jugosłowiańskiem.

Ponieważ kiedyś miałem sposobność wyświadczyć P. Drowi drobną przysługę (artykuł dra Frančića o Pańskich przekładach) więc ośmielam się zwrócić obecnie do Niego z małą prośbą.

i w liście naszym z 26/8-29 upoważnił mię W. Sz. Pan do korzystania z jego uprzejmości.

~~Zamierzyłem~~ Przed paru laty powziąłem zamiar ~~obudzenia~~ wypełnienia, bodaj w drobnej części, tej niesprawiedliwej, a zupełnej niemal luki w dziedzinie naszej literatury przekładowej, ~~jaką jest~~ która nie posiada żadnych prawie tłumaczeń z literatur jugosłow. Po wielu staraniach udało mi się wreszcie ~~nawet~~ dzięki uprzejmości zacnego prof. dra Hešića, nawiązać kontakt z paru literatami chorwackimi, którzy mi udzielili pozwolenie na tłumaczenie ich dzieł. Oprócz kilkunastu nowel i opowiadań, z których niektóre zamieścił J. U. C. F. przetłumaczyłem kilka ~~parę~~ powieści, na które niestety nie mogę znaleźć nakładcy. Na odnośne zapytania nie otrzymuję nawet zwykle ~~od nich~~ odpowiedzi. Przyczyną tego wydaje mi się zupełna nowość i nieznajomość nawet samych nazwisk jugosłowiańskich.

F i parę prowincjonalnych dzienników

Übersicht über die Zahl und Dauer der Dienstreisen
und der erstatteten Fahr- und Nebenkosten des

Name: ..... Dienststellung ..... Bes.Gr..... Höhe des Beschäftigungstagegeldes.....Zl

Monat	Eintägige Reisen			Mehrtägige Reisen							Erstattete Kosten nach Nr 28,29,30,32, 38,46 und 47 RVR			Bemerkungen
					Hinreise angetreten			Rückreise			Betrag		Art	
	über 6-8 Std. Zahl	über 8-12 Std. Zahl	über 12Std. Zahl	ab 16 bis 17.59 Uhr Zahl	ab 12 bis 15.59 Uhr Zahl	vor 12 Uhr Zahl	Zahl der Zwischentage	beendet 6 bis 8 Uhr Zahl	nach 8 bis 12 Uhr Zahl	12Uhr Zahl	Zl	Gr		
Jamar														
Februar														
März														
April														
Mai														
Juni														
Juli														
August														
September														
Oktober														
November														
Dezember														

Aufgestellt:

An die
Generaldirektion der Ostbahn (Arb.Ant.V.12)
Krakau

..... den .....194.....

.....

[W warszawskim „Świecie" mam też parę rękopisów, lecz nie mogę się doczekać odpowiedzi.]

~~[illegible] nieodpowiedniej [illegible]~~

wielu autorów, jak mogę, czyniąc też w kierunku umożliwienia zainteresowania utworami [illegible] skierowanych do naszych redakcji czy to za pomocą artykułów informacyjnych czy też przekładów nowel i opowiadań. Z Dałecem dałem redakcji Z.K.C. i rozesłałem poważniejszym tygodnikom liter. „Tęcza", który ~~[illegible]~~ ma zamieścić parę nowel w moim przekładzie. ~~[illegible]~~

Z pism wydawniczych jedynie „Rój" zainteresował się powieścią Marina Bieya „Wędrowanie", bo nadaje się do wydawanego przez to pismo cyklu tak zwanych i modnych dziś powieści wojennych. ~~Z [illegible]~~ Na żądanie przesłałem tej firmie egzemplarz przekładu i spodziewam się wnet mieć odpowiedź - co daj Boże - pozytywnej:

Zaś mówiąc co do honorarium za autoryzację autor zdał się zupełnie na mnie, ja zaś w tym kierunku nie mam żadnego doświadczenia, bo będzie to dla mnie pierwszy zupełnie wypadek. ~~[illegible]~~ prosiłbym ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ śmiem prosić Pana Doktora, który posiada wielkie już w styczności z warszawskimi kołami literackimi, aby był łaskaw poinformować mnie bliżej ~~[illegible]~~ co do tej materii. Dla wyjaśnienia dodaję, że jest to mała objętościowo, bo zaledwie 130-stronicowa powieść.

~~[illegible] W.Sz. Pana~~

Przypominając, że mnie W.Sz. Pana zainteresuje, pozwolę sobie [illegible]

Übersicht über die Zahl und Dauer der Dienstreisen
und der erstatteten Fahr- und Nebenkosten des

Name: ..... Dienststellung ..... Bes.Gr..... Höhe des Beschäftigungstagegeldes.....Zl

Monat	Eintägige Reisen			Mehrtägige Reisen							Erstattete Kosten nach Nr 28,29,30,32, 38,46 und 47 RVR			Bemerkungen
	über 6-8 Std. Zahl	über 8-12 Std. Zahl	über 12Std. Zahl	ab 16 bis 17.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: ab 12 bis 15.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: vor 12 Uhr Zahl	Zahl der Zwischentage	Rückreise: beendet 6 bis 8 Uhr Zahl	Rückreise: nach 8 bis 12 Uhr Zahl	Rückreise: 12Uhr Zahl	Betrag Zl	Betrag Gr	Art	
Januar														
Februar														
März														
April														
Mai														
Juni														
Juli														
August														
September														
Oktober														
November														
Dezember														

Aufgestellt:

An die
Generaldirektion der Ostbahn (Arb.Ant.F.12)
Krakau

..... den .....194.....
.....

dodać nieco do powyższych informacji o moich pracach.

W zeszłym roku złożyłem kilku naszym teatrom przekład dramatu M. Lovrića „Kobiety", lecz niestety mało jest widoków, by któryś z teatrów go wystawił, bo - jak powiadają - zbyt jest ponury i brutalny, by u nas mógł mieć powodzenie. ~~Przy~~ ~~Liczę tylko~~ Jeszcze tylko teatr „Ateneum" w Warszawie i Miejski w Łodzi, którym przesłałem go w b. r. nie dały odpowiedzi, ~~Przy tej~~ a krakowski obiecał ~~wziąść go pod uwagę~~ rozpatrzeć się nad nim przy układaniu repertuaru na przyszły sezon. Przy tej sposobności jednak p. Teofil Trzciński, dyrektor teatru krakowskiego ~~prosił mię o polecenie mu jakich innych sztuk sukcesowych sztuk z repertuaru jugosłowiańskich.~~ zaprzągł mię do pomocy przy wyborze jakiej sukcesowej sztuki jugosłowiańskiej. Podałem mu mianowicie kilka tytułów, a w miarę dostarczania mi egzemplarzy będę mu podawał treść. Opracowałem mu właśnie streszczenie dramatu Koleży „Gospoda Glembajevi", a dziś otrzymałem od p. Begovića jego „Pustolov pred vratima" i „Trojji Čovjek", spodziewam się zaś w krótkim czasie dostać od Lovrića jego „Nudziców" i świeżo ukończony dra-

Übersicht über die Zahl und Dauer der Dienstreisen
und der erstatteten Fahr- und Nebenkosten des

Name: ..... Dienststellung ..... Bes.Gr..... Höhe des Beschäftigungstagegeldes.....Zl

Monat	Eintägige Reisen			Mehrtägige Reisen							Erstattete Kosten nach Nr 28,29,30,32, 38,46 und 47 RVR			Bemerkungen
	über 6-8 Std. Zahl	über 8-12 Std. Zahl	über 12Std. Zahl	ab 16 bis 17.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: ab 12 bis 15.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: vor 12 Uhr Zahl	Zahl der Zwischentage	Rückreise: beendet 6 bis 8 Uhr Zahl	Rückreise: nach 8 bis 12 Uhr Zahl	Rückreise: 12Uhr Zahl	Betrag Zl	Betrag Gr	Art	
Jamar														
Februar														
März														
April														
Mai														
Juni														
Juli														
August														
September														
Oktober														
November														
Dezember														

Aufgestellt:

An die
Generaldirektion der Ostbahn (Arb.Ant.F.12)

K r a k a u

..... den .....194.....

.....

mał „Gdy grzesznica kocha". Coś z tego Trzciński w każdym razie wybierze i odda mi do tłumaczenia. Z lojalności wobec p. Lovrića wolałbym, żeby wybór padł na którąś z jego sztuk. Z niewybranych przez Trzcińskiego, przedłożę w każdym razie którąś sztukę z warszawskim teatrem. A może W. Sz. Pan byłby łaskaw wskazać nam jaką dobrą i sukcesową sztukę z literatury serbskiej lub chorwackiej? Byłbym bardzo wdzięczny w swojem i dyrektora Trzcińskiego imieniu.

W nadziei, że w imię dobra sprawy i Pańskich współziomków nie odmówi W. Sz. Pan łaskawej odpowiedzi.

Kreślę w [illegible].

[illegible]

Übersicht über die Zahl und Dauer der Dienstreisen
und der erstatteten Fahr- und Nebenkosten des

Name: ..... Dienststellung ..... Bes.Gr..... Höhe des Beschäftigungstagegeldes.....Zl

Monat	Eintägige Reisen			Mehrtägige Reisen							Erstattete Kosten nach Nr 28,29,30,32, 38,46 und 47 RVR			Bemerkungen
	über 6-8 Std. Zahl	über 8-12 Std. Zahl	über 12Std. Zahl	ab 16 bis 17.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: ab 12 bis 15.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: vor 12 Uhr Zahl	Zahl der Zwischentage	Rückreise: beendet 6 bis 8 Uhr Zahl	Rückreise: nach 8 bis 12 Uhr Zahl	Rückreise: 12Uhr Zahl	Betrag Zl	Betrag Gr	Art	
Jamar														
Februar														
März														
April														
Mai														
Juni														
Juli														
August														
September														
Oktober														
November														
Dezember														

Aufgestellt:

An die
Generaldirektion der Ostbahn (Arb.Ant.F.12)
Krakau

..... den .....194.....

.....

44

Dr. J. Benešić
Warszawa
Hoża 8

Kr. 29/IV - 30

W. Sz. Panie doktorze!

Przed dwoma tygodniami, tj. 14. IV. br. ośmieliłem się odnieść do Pana doktora z małą prośbą, przesłającą w związku z moją pracą ~~około propagowania~~ nad przekładami z literatur jugosłowiańskich. List adresowałem na Pańskie nazwisko do poselstwa jugosłow., gdyż niższego adresu nie miałem. Otrzymawszy ~~nie będąc~~ polecenie od dra N. Audoćia, a ~~przypuszczając, że może zabłąkał się gdzie z inną urzędową pocztą~~ nie będąc pewnym, czy ~~ja~~ P. Dr. list mój otrzymał, pozwalam sobie zapytać ~~ja~~ o to i prosić o odpowiedź. W Panym razie przedstawiłbym sprawę ponownie.

W oczekiwaniu łaskawej odpowiedzi kreślę się

z poważaniem

[illegible] 28/4

Übersicht über die Zahl und Dauer der Dienstreisen
und der erstatteten Fahr- und Nebenkosten des

Name: ..... Dienststellung ..... Bes.Gr..... Höhe des Beschäftigungstagegeldes.....Zl

Monat	Eintägige Reisen			Mehrtägige Reisen							Erstattete Kosten nach Nr 28,29,30,32, 38,46 und 47 RVR			Bemerkungen
	über 6-8 Std. Zahl	über 8-12 Std. Zahl	über 12Std. Zahl	ab 16 bis 17.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: ab 12 bis 15.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: vor 12 Uhr Zahl	Zahl der Zwischentage	Rückreise: beendet 6 bis 8 Uhr Zahl	Rückreise: nach 8 bis 12 Uhr Zahl	Rückreise: 12Uhr Zahl	Betrag Zl	Betrag Gr	Art	
Jamar														
Februar														
März														
April														
Mai														
Juni														
Juli														
August														
September														
Oktober														
November														
Dezember														

Aufgestellt:

An die
Generaldirektion der Ostbahn (Arb.Ant.F.12)
Krakau

..... den .....194.....
.....

Wielce Szanowny Panie!

Przede mną leżą trzy listy Pańskie, na które nie odpowiedziałem: z dnia 3/9 29, 14/4 i 29/4 1920. Jestem więc bardzo wielkim grzesznikiem w oczach Pana i przepraszam bardzo żem nie zdążył odpowiedzieć. Rozchodzi się o rzecz tak doniosłą i ważną, że nawet dziś, po czteromiesięcznym pobycie w Warszawie, nie mogę na zapytania Pańskie odpowiedzieć tak jak się należy. Musiałem tutaj poznać stosunki wydawnictw przekładów i wogóle stosunki nakładnicze i jeszcze nie znam ich do tego stopnia żebym mógł Szanownemu Panu cośkolwiek polecić czy poradzić.

Szanowny Pan nie miał – jak się u nas mówi – „szczęśliwej ręki" w wyborze

sztuk tłumaczonych z naszego języka. A oprócz tego wątpię, czyby Pan Szanowny mógł oddać w języku polskim dowcip takich anegdot czarnogórskich Pavićevića (którym osobiście nie zaliczam do literatury). Lovrić jako autor dramatyczny nie miał sukcesu, oprócz jego „Syna", rzeczy świetnej w reżyserji dra. Gavelli. Będąc niedawno (na Zielone Świątki) w Krakowie mówiliśmy o tem z p. Trzcińskim, dawnym moim znajomym i - mogę powiedzieć - przyjacielem. On się zgodził na wystawienie „Syna" Lovrića o ile się p. Gavella zgodzi na reżyserję. Bez tego sztuka straciłaby wszystko.

Szanowny Pan bardzo mylnie się zapatruje na „sztukę" tłumaczenia sądząc że Stankovića „Nečista kov" powinna być „nieco zabarwiona gwarą podhalańskich górali dla nadania specjalnego kolorytu." Nie, to nie jest moż-

ciwe, nawet to będzie gwałcenie autora.
Rega „W oczekiwaniu", Dukića „Magarac",
— to są rzeczy pod poziomem pożądanym
dla reprezentacji literatury naszej w Polsce.
Żałuję że nie znam nic z przekładów
pańskich z naszego języka na polski.
Możeby mi Pan z Paski swej coś przesłał?
Bardzobym życzył zorganizować tutaj
pracę nad tłumaczeniem rzeczy chor-
wackich i serbskich, ażeby tej samej
pracy nie dokonywali dwaj tłumacze,
tj. wychodzi mi się o porozumienie,
właściwie o pośrednictwo między tłu-
maczami, do których, naturalnie,
zaliczam i Szanownego Pana jako
szczerze oddanego przyjaciela naszego.
Proszę przeto o dokładny spis wszystkich
czy to drukowanych czy w rękopisie
leżących przekładów Szan. Pana oraz
o zawiadomienie, coby Szan. Pan

życzył przetłumaczyć. W ten sposób ułatwimy pierwszą część pracy. Druga część, wydawca, jest o wiele trudniejsza. Mam nadzieję, że mi się jednak uda pod tym względem tutaj w Warszawie coś wskórać.

Przepraszam jeszcze raz że nie odpisałem dotąd. Spodziewam się, że nasza korespondencja będzie miała pewne rezultaty korzystne dla obu naszych narodów.

Proszę nie adresować do poselstwa, gdyż tam nie często bywam.

Proszę przyjąć wyrazy mego głębokiego szacunku

Jul. Reuter

Warszawa 25/6 40

ul. Hoża 18. m. 6.

Katowice, dnia 4/VII 1930.

Wielce Szanowny Panie Doktorze!

Przedewszystkiem dziękuję najserdeczniej za otrzymany list, na który - szczerze powiem - przez wiele dni z dnia na dzień z upragnieniem czekałem. Tem milej więc powitałem go obecnie.

Pospieszam teraz zaprezentować się W.Sz.Panu Doktorowi dokładniej, a przytem odpowiedzieć na Jego cenny list. Ponieważ przewiduję, że ben mój list będzie dość obszerny, więc proszę zgóry o cierpliwość, a dla ułatwienia czytania piszę go na maszynie.

Najpierw zetknąłem się z literaturą chorwecką i to dość dawno temu Jako młody słuchacz praw krakowskiego uniwersytetu otrzymałem w legacie po moim wujku śp. księdzu Fr. Kaczu, gorącym słowianofilu, jego bibliotekę, która niestety doszła do moich rąk w stanie niezupełnym, a zwłaszcza jego papiery i korespondencja z wielu działaczami słowiańskimi. Było tego w każdym razie coś ponad 300 tomów przeważnie beletrystyki polskiej, chorwackiej, słoweńskiej i czeskiej, a nie brakło i dzieł naukowych w tych że językach i rozmaitych czasopism przeważnie zdekompletowanych. Niemal w całości jednak doszedł mię komplet „Świata Słowiańskiego", którego prenumeratę podjąłem sam dalej. Ponieważ najwięcej było książek chorwackich i ten język stosunkowo najłatwiejszym mi się wydawał, więc przestudjowałem samouczek niemiecki do tego języka i zabrałem się do czytania z pomocą słownika również chorwacko-niemieckiego /na polsko-chorwacki względnie chorwacko-polski przecież dotąd jeszcześmy się nie zdobyli/. Zasmakowałem w tem tak, że choć studjowanie języka i czytanie posiadanych książek przerwałem na kilka lat z powodu konieczności zarobkowania

i równoczesnego kończenia studjów, a później ożenku i rozmaitych kłopotów, jakie niosło, zwłaszcza dla młodego małżeństwa, życie w pierwszych latach po wielkiej wojnie, dalej z powodu wstąpienia do służby kolejowej, odbywania praktyki i odwalenia znowu trzech egzaminów kolejowych, po uporaniu się z tem wszystkiem wróciłem znowu do ukochanych książek chorwackich.

Już od gimnazjalnych lat czytywałem zawsze dużo, a później interesowałem się i ruchem wydawniczym. Djabli mię więc poprostu biorą - przepraszam za wyrażenie - gdy widziałem w ostatnich latach, że nasz rynek księgarski zalewają przekłady cudzoziemskich autorów wszystkich niemal nacyj i to autorów w przeważnje części najpośledniejszych, gdy o literaturach jugosłowiańskich, zwłaszcza chorwackiej, zupełnie u nas głucho. Wertowałem katalogi księgarskie i wydawnicze, ale nie znajdywałem w nich kompletnie nic z interesującej mię dziedziny. To, co miałem w swojej odziedziczonej bibliotece, przeczytałem już dawno. Chciałem sprowadzić coś nowego i nowszego, bo posiadałem tylko rzeczy stare i za wyjątkiem paru tomów małowartościowe. Lecz księgarnia zagrzebska, z której jeszcze za austrjackich czasów sprowadziłem parę książek, nie odpisywała nic. A tymczasem dojrzewał we mnie coraz bardziej zamiar i chęć wzięcia się samemu do tłumaczenia, by bodaj o odrobinę zmniejszyć tą lukę w naszem piśmiennictwie tłumaczeniowem. W mojej bibliotece nie miałem jednak nic godnego do tej roboty, a i wiadomości moje o chorwackiej i serbskiej literaturze, ~~xxx~~ czerpane głównie z roczników „Świata Słowiańskiego", były fragmentaryczne i skąpe. Pragnąłem więc i wiadomości i książek. Wystosowałem parę listów do różnych organizacyj i redakcyj w Zagrzebiu, by mi bodaj podano adres jakiej księgarni, z której mógłbym od czasu do czasu coś sprowadzić. Nikt mi nie odpisywał. A tymczasem patrzyłem, jak coraz więcej wychodzi u nas przekładów z przeróżnych języków za wyjątkiem jugosłowiańskich. Nie umiem siedzieć z założonemi rękoma i poza fachową pracą zarobkową muszę mieć jeszcze inną pracę, wybraną z własnego zamiłowanie, bo bez niej czuję pustkę. Dla wprawy przetłumaczyłem wte-

dy parę drobnych rzeczy z Strossmayerowego Kalendarza za rok 1907 i Tomića „Zmaja od Bosne" i zacząłem przekładać na zmianę Gjalskiego „Za materinsku rijec" i Kumicića „Urotę". Ale to wszystko, niezkolwiek pogłębiło we mnie jeszcze zamiłowanie do literatury chorwackiej i chęć tłumaczenia z niej, było dla mnie nie tem, czego szukałem. Głowa i ręce gotowe były do pracy i pragnęły jej, a tu tymczasem nie było się czego jąć.

Z radością powitałem wówczas ukazanie się wydawnictwa „Biblioteka słowiańska" w przekładach Dra Albertiego, w której według prospektu miał się znaleść i dzieła z literatur jugosłowiańskich. Nawiązałem korespondencję z p. Albertim, który zasadniczo przyjął moją współpracę, lecz podobnie jak i ja żalił się na trudności w nawiązaniu kontaktu z odnośnymi czynnikami w Jugosławji i tak samo nie miał informacji o nowszej literaturze i ruchu wydawniczym. Po paru tomach przekładów z literatury czeskiej i słowackiej wydawnictwo to upadło, a p. Alberti, choć moje starania w nawiązaniu kontaktu z Zagrzebiem przyniosły w międzyczasie pewien rezultat, na późniejsze moje listy nie odpowiadał.

Pierwszą odpowiedzią, jaką otrzymałem z Zagrzebia, był list prof. Dra Ilesića z dnia 5 lipca 1928 r. Udzielił mi wówczas paru podstawowych informacyj i podał adres księgarni Z. i V. Vasića, która na skutek jego polecenia przysłała mi plik katalogów, cenników i prospektów księgarskich. W prawdziwem drżeniem przeczytałem ten cenny list. Zaprenumerowałem zaraz „Savremenik" i zamówiłem parę książek, między niemi polecony mi przez prof. Ilesića „Pregled hrvatske i srpske književnosti" Dra Prohaski. Czcigodny profesor nie poprzestał na tem. Jak się później dowiedziałem, ogłosił w jednym z zagrzebskich dzienników wyjątek z mojego listu i dodał parę słów od siebie. Skutek był ten, że Dr. Nikola Andrić przysłał mi cztery tomy swojej „Zabevnej Biblioteki", mianowicie: Lovrić „Sareno kolo" i „More", oraz Bego „Vjecna varka" i „Eva". W parę miesięcy potem p. Dukić przysłał mi swojego „Magarca". Zgłosił się potem i p. Pavićević z swoim Vmem „Czarnogórców" i p. Bego z swoją wojenną powieścią „U ocekivanju",

później zaś znów Dukić z swojemi aforyzmami,a Dr.Andrić też dalej o mnie pamięta.Zostałem tem wszystkiem poprostu olśniony i oszołomiony, bo z jednej strony powiał na mnie z tych otrzymanych jak i kupionych w międzyczasie książek świeży i nowy całkiem wiew,a z drugiej znów odnośni autorzy do swych książek dołączyli i recenzje prasowe.

Zanim jednak jeszcze otrzymałem te dary,zabrałem się do tłumaczenia „Nieczystej krwi", sprowadzonej pierwszem zamówieniem.Z trudem przegryzałem się przez zawiły język Stankovića i byłbym to nawet rzucił, ale nie lubię ustępować z połowy drogi.Ostatecznie przetłumaczyłem tą książkę do końca,lecz przekład ten leży dalej w stanie surowym i aby coś wartał,musiałbym go zupełnie przerobić,może nawet całkiem de novo. Ponieważ zaś sprawa ta to niełatwa,więc nie zabieram się narazie do tego,a jąłbym się tej pracy,gdyby się znalazł wydawca.Co do zabarwienia przekładu tej powieści gwarą podhalańską,to przyznam,że strzeliło mi to do głowy bez głębszego zastanowienia właśnie przy pisaniu pierwszego listu do W.Sz.Pana Doktora.Zrozumiałem zaraz potem sam całą bezsensowność tego pomysłu,ale jakże miałem go odwoływać.

Dzisiaj przyznaję też rację,że niezbyt szczęśliwą miałem rękę wybierając do tłumaczenia „Bagarce" i „Poglede" Dukića i „U ocekivanju" Bega.Tłumaczy się to jednak początkowem niezorgentowaniem i małem doświadczeniem,a niemałą rolę grał także fakt,że ci właśnie panowie pierwsi zgłosili się do mnie i nadesłali swe książki w czasie,gdy u mnie była „posucha",a ja wyczekiwałem jak ta przysłowiowa kania.Powieść Bega tłumaczyłem też trochę pod kątem aktualności,gdy różne „Remarquei"wchodziły w modę.Chciałem wykorzystać sytuację,by choć pierwszy krok był zrobiony.Tow.Wyd.„Rój",które tą książką się zainteresowało i zażądało rękopis przekładu do przejrzenia,nie odpisało mi jeszcze mimo dwukrotnych upomnień,podobnie jak zresztą prawie wszystkie redakcje,zwłaszcza warszawskie postępują.Mimo wszystko sądzę jednak,że Dukićów „Pamiętnik Posła" i Bega „W oczekiwaniu" mogłyby się kiedyś później znaleść na liście tłumaczeń.

„Czarnogórców" Pavičevića też nie zaliczam do literatury pięknej, choć on sam, oszołomiony zdaje się powodzeniem i pieniędzmi, stawia siebie na jednem z pierwszych miejsc i to w pierwszym szeregu, powołując się nawet na Matoša, który kiedyś przed kilkunastu laty pochwalił podobno jakiś jego wiersz. On też najwięcej na mnie nalega i naciska i przysłał mi wszystkie dotychczasowe tomy swoich „Czarnogórców". Dla miłej zgody obiecałem mu przetłumaczyć wybór tych jego opowiastek i anegdot. Garść tego już nawet przetłumaczyłem, ale też nie spieszę się z tem, bo i nie wszystko da się ująć i objaśnień dużo do tego potrzeba i nie przewiduję bym na to łatwo znalazł nakładcę.

Co do Lovrića zaś, to w zeszłym roku, gdym tłumaczył jego „Morze", prosił mnie, bym mu przetłumaczył także świeżo wówczas napisany dramat „Kobiety" i przesłał naszym teatrom, a tego roku zaś również nowy dramat „Gdy grzesznica kocha". Dałem się namówić i na jedno i na drugie, bo chciałem spróbować uderzyć i z tej strony, a przesłane mi przez Lovrića recenzje z jego sztuk zachęcały do tego. O pierwszym dramacie wyrazili się też bardzo pochlebnie p. Szyfman i p. St. Wysocka, lecz mimo wszystko do wystawienia nie przyszło, bo uznano go za zbyt brutalny i ponury. Nie mam tylko jeszcze odpowiedzi z teatrów miejskich w Łodzi i „Ateneum" w Warszawie, którym przesłałem dopiero w tym roku egzemplarze zwrócone mi z innych teatrów. „Gdy grzesznica kocha" nie jest już taki brutalny i ponury, ale niema w nim nic, coby przypominało Jugosławię - środowisko w nim zupełnie kosmopolityczne. Posłałem go na razie p.p. Szyfmanowi i Arturowi Górskiemu /dla miejskich teatrów/ w Warszawie i p. Stanisławie Wysockiej w Poznaniu, a p. Trzcińskiemu poślę „Syna" wraz z jednoaktową „Odkupioną" i „Spadkobierców", których przekłady właśnie wykończam. Również p. Begović przysłał mi i prosił o tłumaczenie i przedłożenie naszym teatrom swoje dwie sztuki: „Pustolov pred vratima" i „Božji čovjek". Do pierwszej nie mam ochoty, ale tą drugą sztukę może zacznę tłumaczyć po wakacjach. Jak W. Sz. Pan Doktor sądzi, czy warta się brać do tej roboty?

Załączam osobny spis moich przekładów tak ogłoszonych już drukiem,

jak i leżących w rękopisie.Pod opaską zaś przesyłam zeszyt poznańskiej „Tęczy", w którym zamieszczony jest mój przekład opowiadania Lovrića „Tadija i wilk".W tym samym tygodniku ma się ukazać również zaniedługo tegoż autora „Mały Pawełek" - jedno i drugie ze zbiotu „Sareno kolo" Otrzymałem właśnie zawiadomienie z redakcji „Nowego Dziennika" /krakowskiś organ żydowski - i tam też próbowałem szczęścia/, że w najbliższych dniach zamieszczą przekład „Sefardów sarajewskich" Verki Skurla-Ilijić z tomu „Djevicenstvo" /wyd.Zab.Bib./.Po wydrukowaniu całości prześlę również W.Sz.Panu Doktorowi jeden egzemplarz.Poza tem czekają jeszcze zmiłowania boskiego i redakterskiego następujące przekłady:

1/ Bego: „Odszkodowanie" i „Ver sacrum" /z tomu nowel „Ewa"/ w redakcji „Świata" w Warszawie,

2/ Nazor: „Morska laternia" /z tomu „Sinovi mora"/ w redakcji „Słowa Polskiego we Lwowie,

3/ Verka Skurla-Ilijić „Nasze Gregorjańskie" w redakcji Il.Kurvera Codziennego w Krakowie,

4/ Dtto „Matka" w red. „Kobiety współczesnej" w Warszawie,

5/ Dtto „Kamilo" w red.Gazety Warszawskiej" w Warszawie, wszystkie trzy z tomu „Djevicanstvo"

6/ Dtto „Babcia" w red.„Na szerokim świecie" w Krakowie /z wielkanocnego zeszytu tygodnika „Rijec",

7/ Stanković: „W nocy" /z tomu „Vrela krv"/ w red.Rzeczypospolitej" w Warszawie,

8/ Nazor „Woda" /z tomu „Na ostrvu żedi"/ w red.„Tęczy" w Poznaniu,

9/ Kavićevića parę opowiadań i anegdot z jego „Czarnogórców", odnoszących się do dawnej Austrji.

Jak dotąd więc,to małe bardzo rezultaty,lecz i te kosztowały mnie niemało wysiłku,a nawet i grosze.Wystarczy wspomnieć,że od 10/VI 1929 do dnia 30/VI 1930 wysłałem 272 sztuk korespondencji,a otrzymałem 194, na same zaś portorja wydałem w tym czasie 122 zł 30 gr.Nie piszę tego dla żadnej przechwałki,ale żeby dać pojęcie,ile wkładam w tą pracę,której bynajmniej nie traktuję jako jakiś zarobkowej /dotąd przynajmniej

50

dochody nie pokrywają wydatków i ledwo ułatwiają pomnażanie biblioteki, tego nieodzownego warsztatu pracy/,lecz uważam ją za rozkoszne oderwanie się od szarej codzienności.

Posyłam w załączeniu jeszcze dwa spisy posiadanych książek beletrystycznych i zamierzonych przekładów.W pierwszym jest parę rzeczy, których jeszcze nie czytałem i takich,które jeszcze raz muszę przeglądnąć,co odkładam na czas urlopu wakacyjnego.W drugim spisie podaję planowane tłumaczenia z pośród rzeczy,które posiadam.Oczywiście w miarę powiększania się mojej biblioteki będzie on ulegał zmianom,niejedno odpadnie pewnie,a niejedno też przybędzie.Ale to dalsza przyszłość,bo i fundusze nie pozwalają mi na sprowadzanie książek w tem tempie,w jakiem mogę czytać.W miarę zmian w zamierzeniach nie omieszkam zakomunikować ich W.Sz.Panu Doktorowi.Najbliższym przekładem będzie Nazora Veli Jože, nad którym zacząłem już pracować,a przerwałem tylko z powodu tłumaczenia scenicznych prac Levrića.Tłumaczyłbym też chętnie „Price iz davnine" Ivane Brlić-Mažuranić,ale w jednym z ostatnich zeszytów „Hrv Revji" wyczytałem,że rzecz ta znalazła już tłumacza,a przekład ma być ~~mi~~ wnet wydany.

W tym roku wyrzekłem się „Savremenika",a zarenumerowałem przez księgarnię Vasića „Srpski književni Glasnik" i „Hrvatską Revije"; dostaję je jednak niezbyt regularnie.

Proszę najuprzejmiej wybaczyć,że dziś dopiero odpisuję,lecz przed samym wyjazdem na letnisko miałem tyle rozmaitych spraw do załatwienia, że nie mogłem wcześniej z tym listem się uporać.Wyjeżdżam zaś jutro,tj. 5/VII na cztery tygodnie do rodzinnego miasteczka Starego Sącza /ulica Podmajerz/,Za wszelkie uwagi i wskazówki będę W.Sz.Panu Doktorowi wielce wdzięczny i zobowiązany.Dziękuję jeszcze raz za cenny list i łaskawe oranie pod uwagę także i mojej osoby w pracy,która sprawia mi prawdziwą rozkosz i zadowolenie,przesyłam wyrazy szczerego poważania i szacunku

BJ

Spis dokonanych już przekładów.

1/ Nikolić - Tucić „Knjiga života" w rękopisie,
2/Iovrić „Mali Pavle" "
3/ " „Pavlova osveta" "
4/ " „Ema" "
5/ " "Cipela" - Il.Kurver Codz.Nr.48 z 18/II 1929
6/ " „Pobjesnjeli auto" - Il.Kur.Codz.Nr.197 z 22/VII 1929
7/ " „Tadija i Vuk" - „Tęcza" Nr.21 z 24/V 1930
8/ " „More" - w rękopisie
9/ " „Žene"/dramat/ - w rękopisie
10/ " „Kad gresnica ljubi" /dramat/ - w rękopisie
11/ " „Sin" /tragedja/ - w rękopisie
12/ " „Otkupljena" /dramolet/ - w rękopisie
13/ " „Bestinici" /groteska/ - w rękopisie
14/ M.Hirtz „Tajinstveni spasitelj" - w rękopisie
15/ Stanković „U noći" /z tomu „Vrela krv"/ - w rękopisie
16/ " „Necista krv" - w rękopisie
17/ M.Bego „Ver sacrum" /z tomu „Eva"/ - w rękopisie
18/ " „Otsteta"
19/ " „U ocekivanju" - w rękopisie
20/ J.Makanec „Profesor na ljetovanju" /z „Savremenika"/ - w rękop
21/ A.Dukić „Iz dnevnika jednog magarca" - w rękopisie
22/ " „Pogledi na život i svijet" - w rękopisie
23/ Vlad.Nazor „Svetionik" /z cyklu „Sinovi mora"/ - w rękopisie
24/ " „Voda" /z cyklu „Na ostrvu žeđi"/ - w rękopisie
25/ J.Kozarac „Tri dana kod sina" - Polska Zachodnia Nr.131 12/5-2
26/ J.Leskovar „Bez doma" - Polska Zachodnia styczeń 1928
27/ Br.Nusić „Sevdah" /z tomu „ramazanske veceri"/ - w rękopisie

28/ Verka Skurla-Ilijić „Sefardi sarajevski" - w rękopisie

29/ " " " „Grgurove mise" "

30/ " " " „Mati" "

31/ " " " „Price o maloj Bogi" "

32/ " " " „Kamilo, nesmijani sin" "

33/ " " " „Babca" /z wielkanocnego nru „Rijeci"/

/wszystkie z tomu „Djevicanstvo
w rękopisie

Spis planowanych tłumaczeń.

1/ Stanković „Necista krv"
2/ ". „Božji ljudi"
3/ Br.Nusić „Ramazanske veceri"
4/ Ahmet Muradbegović „Haremske novele"
5/Izidora Sekulić „Đakon Bogorodicne crkve"
6/ Vladimir Nazor „Veli Jože"
7/ " „Šarko"
8/ " Wybór opowiadań
9/ Gjalski „Radmilović"
10/ " „Janko Borislavić"
11/ D.Simunović „Alkar"
12/ Josip Kozarac Wybór opowiadań

Spisn posiadanych książek beletrystycznych

Milan Senoa „Exodus"
Josip Zorić „Zrtva materina"
Dragutin Bakotić „Raja"
Ferdo Becić „Prokleta kuća"
Evgenij Kumicić „Kraljica Lepa"
„Urota Zrinsko-Frankopanska"
„Preko mora"
„Pobeljeni grobovi"
„Jelkin bosiljak"
Ivan Devcić „U krvi i plamenu"
„Kobna osveta"
Josip Eugen Tomić „Zmaj od Bosne"
Josip Jurcic „Deseti brat"
Mihovil Nikolić - Srgjan Tucić „Knjiga života"
Ksaver Sandor Gjalski „Za materinsku rijec"
„Radmilović"
„Janko Borislavić"
„Na rodenoj grudi"
„Osvit"
Borisav Stanković „Necista krv"
„Vrela krv"
„Božji ljudi"
Verka Skurla-Ilijić „Djevicanstvo"
Ante Dukić „Iz dnevnika jednog magarca"
„Pogledi na život i svijet"
Fr.Ilesić „Slovenske novele i povesti"
„Noviji slovenski pisci"
Josip Kozarac „Izabrane pripovijetke /izd.Vodnikovo/
Gustav Krklec „Beskućnici"
Branislav Nusić „Ramazanske veceri"

Ahmet Muradbegović „Haremske novele"

Dinko Simunović „Gjerdan"

„Mrkodol"

A.Cesarec „Careva kraljevina"

Zofka Kveder „Hanka"

Izidora Sekulić „Đakon Bogorodicne crkve"

Ivo Vojnović „Stari grijesi"

„Geranjum"

„Akordi"

Đuro Vilović „Zagaljeni životi"

Miroslav Krleža „Novele"

„Vražji otok"

Josip Kosor „Mime"

M.M.Pavićević „Crnogorci u pricama i anegdotama" I-VII i IX tom

„Jugoslovenke I"

„Jugoslovenke II"

Vladomir Nazor „Tri pripovijetke iz jednog djecjeg doma"

„Kralj Albus"

„Mladost, sunce, ljubav"

„Na ostrvu žedi"

„Sinovi mora"

„Sarko"

„Oni s onkraj mora"

„Slavenske legende"

„Veli Jože"

„Hrvatski kraljevi"

Janko Leskovar „Propali dvori"

„Sjene ljubavi"

Ivan Kozarac „Izabrane pripovijetke"

Marin Bego „U ocekivanju"

„Eva"

„Vjecna varka"

5/54

A.Kovačević „Krijes"

Dragiša Vasić „Utuljena kandila"

I.K.Lazarević „Izabrane pripovjetke"/izd.M.H./

Božo Lovrić „Šareno kolo"

„More"

„Neodoljiva mladost"

Ivana Brlić-Mažuranić „Priče iz davnine"

Ante Kovačević „Narodna dusa"

Stanislav Krakov „Krila"

„Plamen čežnje"

Miroslav Krleža „Hrvatski bog Mars"

„Hrvatska Rapsodija"

Wielce Szanowny Panie,

serdecznie dziękuję za miły i nader interesujący list, z którego się dowiedziałem że Szan. Pan jest siostrzeńcem śp. księdza Kacza, dawnego mego sympatycznego znajomego z czasu mych studjów Krakowie. Bardzo dobrze przypominam sobie z jakim zachwytem mówił o Chorwatach i zapraszał mię nawet do Sącza. Mam gdzieś i jego kartkę w Zagrzebiu, pisaną do mnie, a z pewnością i śp. ksiądz Kacz otrzymał moją z Chorwacji.

Dziękuję za informacje o Pańskich przekładach i zamiarach oraz za przesłany numer „Tęczy" z tłumaczeniem szkicu Lovrića „Tadija i wilk."

Radziłbym Szan. Panu przetłumaczyć kilka nowel Kleży, a potem wydać w osobnej książce. Mam nadzieję,

że tutaj odnajdę nakładcę, gdyż w pomoc naszej propagandy państwowej nie powinniśmy dużo wierzyć. Pani Kazimiera Alberti wyjechała przed dwoma miesiącami do Jugosławii żeby poznać kraj, język i stosunki i wydać kilka naszych rzeczy w swej bibliotece. Opowiadali mi tutaj, że jej (czy jej męża) przekłady z czeskiego nie są dokładne, a i pewne trudności natury finansowej wypadły jakoś dziwnie. Tak mi powiedzieli. Osobiście znam p. Kazimierę Alberti, bardzo sympatyczna pisarka.

Ale żeby wrócić do nakładcy. Mam nadzieję tutaj, w Warszawie, odnaleźć go i umożliwić wydanie kilku naszych rzeczy. Bardzobym życzył żeby czytelnicy polscy poznali prozę naszego najlepszego poety Mirosława Krleży. Pisałem do niego niedawno z zapytaniem, co uważa za najbardziej stosowne do tłumaczenia na język polski. Odpowiedział mi

2. lipca tak: albo jedna książka składająca się z następujących nowel, właściwie zbiorów nowel: Hrvatski Bog Mars, – Magyar királyi kaméd-novella, – Bitka kor B. Leszne = 500 stron 16°, – albo: Vražji otok – In extremis – Mlada misa A. Tičeka. = 500 stron 16°.

Szan. Pan ma Novele i Vražji otok kolegi. Proszę przeczytać i podjąć się pracy nad Mladą misą A. Tičeka.

Pojutrze jadę na miesiąc do Jugosławji. Pomyślę i o Szan. Panu i prześlę coś z literatury naszej. Będę w Zagrebiu i w Belgradzie.

Jeszcze raz dziękuję za serdeczny i miły list i proszę przyjąć wyrazy mego głębokiego szacunku i serdeczne pozdrowienia.

Jan Benedykt

Warszawa 8/7 30
ul. Hoża 18. m. 6.

verte!

P. S. W roku 1928. byłem 6 tygodni (od 15/6 – 30/7) gościem kolegi śp. Henryka Glueckа, gener. dyrektora Friedenshütte i Baildonhütte w Katowicach, ul. Gliwicka 17. Gdybym wtenczas wiedział że Szan. Pan mieszkał gdzieś naprzeciwko! Przyjaciel Glueck umarł 25/2 1929. Wychowany był w Sarajewie, poznaliśmy się w Krakowie na uniw. Jagiell. Jego matka, biedna staruszka, jeszcze żyje w Krakowie.

J. Benetti

Katowice, 21/VIII 1930 r.

Wielce Szanowny Panie!

Dr. Julij Benešii

Na tak miły i serdeczny list z 8 lipca chciałem zaraz odpisać, lecz być już za późno, by pisać do Warszawy, a do Jugosławji nie wiedziałem gdzie adresować. Dlatego proszę wybaczyć mi tą zwłokę. Przypuszczając, że WSzanowny Pan już powrócił, piszę do Warszawy.

Niezmiernie się ucieszyłem, że w osobie WSzanownego Pana odnalazłem jednego ze znajomych i korespondentów mego wuja, śp. ks. Kaeza, który naprawdę mógł być być czemś więcej, niż skromnym wikarym, przenoszonym ciągle przez władze duchowne z jednej zapadłej wsi do drugiej podobnej. Zniechęcony do życia już samym swoim zawodem, którem się poświęcił zmuszony przez matkę, podobnie jak w ciągłych przeprowadzkach potracił znaczną część swojej biblioteki i papierów, tak w ciągłych utarczkach z małoduszności, sybarytyzmem i konserwatyzmem władz duchownych i otoczenia, wśród którego zmuszony był żyć, roztrwonił swoje talenty, wiedzę, pracę i zapał. Nie dbał wiele o dobra świata tego, nie dbał też o los swoich prac, swoich rękopisów i obfitej korespondencji. W znacznej części poszło wszystko w rozsypkę. Zachowały się tylko resztki i ślady, świadczące o szerokości zainteresowań i poważnej pracy kulturalno-oświatowej i pisarskiej /publicystyka, przekłady/. Pozostawione przezeń fundusze ledwo wystarczyły na pokrycie kosztów kilkomiesięcznej choroby i pogrzebu. Na skromny pomnik, którego pra-

gnął na swym grobie, już brakło. Jako ten, który otrzymał w spadku po nim to, co najwięcej umiłował, do czego był najwięcej przywiązany, mianowicie jego księgozbiór, a wraz z nim i jego słowianofilskie zamiłowania, chciałbym pracą swoją stworzyć mu pomnik. Jeśli nie pierwszy, to jeden z pierwszych moich przekładów, jaki ogłoszę w formie książki, poświęcę jego pamięci.

Co do Krleży, to tem chętniej zastosuję się do rady WSzanownego Pana, że sam liczyłem się już poprzednio z koniecznością przetłomaczenia czegoś z jego utworów. Na przesłanej WSzanownemu Panu liście zamierzonych prac nie zamieściłem jego nazwiska, bo „Vražji otok" miałem wówczas jeszcze nawet nierozciętv, a „Novele" słabo pamiętałem po jednorazowem przeczytaniu w czasie jazdy kolejowej gdzieś w zeszłym roku. „Mledą risę" zacząłem tłomaczyć nawet w tych dniach, a zaraz po 1.IX. sprowadzę sobie parę jego dalszych książek.

Obiecanego przekładu „Sefardich" Varki Skurla-Ilijić nie mogę niestety przesłać, bo redakcja „Nowego Dziennika", która przyrzekła go drukować, z niewiadomych mi powodów rozmyśliła się i rękopis mi zwróciła. Ale zwrócę się z tem do redakcji „Naszego Przeglądu" w Warszawie. Może tam będzie lepsze szczęście.

Zazdroszczę p. Kazimierze Alberti, że mogła wyjechać do Jugosławji, bo sam wzdycham do tego od paru lat, ale na jakieś dwa lata jeszcze ciężko to dla mnie niemożliwe. Tymczasem wysyłam innych. W tym roku mogę się pochwalić dwiema kuzynkami, pięciu kolegami biurowymi i jedną rodziną znajomych, którzy zachęceni moją agitacją pojechali tam bądź to na kurację, bądź też dla zwiedzenia jako turyści. Ale dobrze, że pojechała tam pani Alberti. Jakoś przed dwoma laty bawiła na Słowaczyźnie i nadsyłała stamtąd wywiady i artykuły o literatach słowackich dla „Wiadomości literackich". Pewno i tym razem nie zaniecha tego, a „Wiad.

liter." zamieszcz,.Będąc w stosunkach z tą redakcją,zdoła ją pewno zainteresować serbsko-chorwacką literaturą,o co oddawna tam szturmowałem bez większego rezultatu.Proponowałem „Wiad.liter." utworzenie osobnej .roniki słowiańskiej na wzór innych już od dawna tam prowadzonych,obiecałem dostarczać informacyj z Jugosławji - ale odpowiadali prawie zawsze,że brak im miejsca,a materjału innego mają dość.Najchętniej do tych spraw odnosi się jeszcze krakowski „Ilustrowany Kurjer Codzienny",ale i tam - zdaje się - powiał znowu inny wiatr,bo przekładów nie chcą zamieszczać.Trudno wogóle w naszej prasie ulokować jakiś choćby drobny przekład,a mojem zdaniem prasa codzienna nie powinna tu być pominięta,przynajmniej do czasu przełamania pierwszych lodów w sferze wydawców i wpuszczenie na rynek księgarski pierwszych wydawnictw książkowych.

Na koniec potrącę o postscriptum á propos śp.dyrektora Glücka.Faktycznie,jaka szkoda,że wówczas,gdy WSzanowny Pan gościł u Niego,nie wiedzieliśmy o sobie! Niemal zaglądaliśmy sobie w okna,a może nawet i w oczy,spotykając się chyba na ulicy!

Dziękuję jeszcze raz za tak miły i serdeczny list i łączę wyrazy głębokiego szacunku i serdeczne pozdrowienia

Dr. J. Benešić
Warszawa

Kraków 19/IX-30

W. Sz. Panie Doktorze!

Ukończyłem w tych dniach tłomaczenie „Mlade mise" Koleży, ale przekład mam jeszcze niewykończony, bo nie rozumiem paru miejsc, nie znając i nie mając w swych słownikach kilku słów. Spisałem je na załączonej kartce i proszę najuprzejmiej o łaskawe podanie mi ich znaczenia.

Za niedługo ~~bo~~ wezmę na warsztat „Vražji otok".

Występuję znowu do paru firm wydawniczych warszawskich z propozycją wydania moich przekładów lub zgoła podjęcia wydawnictwa pod nazwą np. „Biblioteka Jugosłowiańska".

Obyż się udało!

Proszę przyjąć wyrazy głębokiego szacunku i serdeczne pozdrowienia

[illegible]

Übersicht über die Zahl und Dauer der Dienstreisen
und der erstatteten Fahr- und Nebenkosten des

Name: ..... Dienststellung ..... Bes.Gr..... Höhe des Beschäftigungstagegeldes.....Zl

Monat	Eintägige Reisen			Mehrtägige Reisen							Erstattete Kosten nach Nr 28,29,30,32, 38,46 und 47 RVR			Bemerkungen
	über 6-8 Std. Zahl	über 8-12 Std. Zahl	über 12Std. Zahl	ab 16 bis 17.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: ab 12 bis 15.59 Uhr Zahl	Hinreise angetreten: vor 12 Uhr Zahl	Zahl der Zwischentage	Rückreise: beendet 6 bis 8 Uhr Zahl	Rückreise: nach 8 bis 12 Uhr Zahl	Rückreise: 12Uhr Zahl	Betrag Zl	Betrag Gr	Art	
Januar														
Februar														
März														
April														
Mai														
Juni														
Juli														
August														
September														
Oktober														
November														
Dezember														

Aufgestellt:

An die
Generaldirektion der Ostbahn (Arb.Ant.F.12)
K r a k a u

..... den .....194.....
.....

Wielce Szanowny Panie,

Wróciłem do Warszawy przedwczoraj, zastałem list Pański z dnia 21/8 i bardzo serdecznie dziękuję.

Czy Pan ma „Hrvatską Reviję" z r. 1929, gdzie wyszła drukiem „Agonija" Krleży? Dziś byłem u p. Szyfmana, dyrektora Teatru Polskiego i rozmawialiśmy o repertuarze jugosł. w teatrach polskich. Polecił mi, żebym pisał do Szanownego Pana z prośbą, ażeby Pan przetłumaczył „Agonję" na język polski jaknajprędzej z następującem zastrzeżeniem: cytaty i zdania niemieckie w tekście chorwackim albo przetłumaczyć na polskie albo opuścić, albo zostawić po niemiecku w formie krótkich i ogólnie zrozumiałych zdań.

60a

Jeżeli Szanowny Pan nie ma tego Nru. Hrw. Rewji, ja go prześlę z prośbą o zwrot. W każdym razie sprawa jest pilna i dlatego proszę o jaknajrychlejszą odpowiedź.

Proszę przyjąć wyrazy najgłębszego szacunku i serdeczne pozdrowienia.

Jul Benesch

Warszawa 22/9 20

ul. Hoża 18. m. 6.

Dowód nadania
na przesyłkę poleconą Nr. 4372
do J. Benesch
w Warszawie
Pobranie zł. ..... gr. .....
Uwaga expres Podpis [illegible]

Opłata	
Zł.	gr.

KATOWICE 1 24 IX 20 12 S

61

Wielce Szanowny Panie,

mam nadzieję, że się nasza „Biblioteka Jugosłowiańska" urzeczywistni.
Dziś odesłałem list w sprawie „Agonji" Krleży.

Serdeczne pozdrowienia

Jul Benedikt

Warszawa 23/9 20

62

Szanowny i Drogi Panie! Równocześnie przesyłam H. R. z „Agonją" Krleży. Dziękuję za pilną odpowiedź. Szkoda że Pan prenumerował H. R. w tym roku. Niema tam nic ciekawego. Lepsza była w 1929. r. Wczoraj napisałem krótki list do Pana z załączeniem tych kilku wyrazów Krleży. Ja nie opracowuję słownika serbsko-chorwacko-polskiego, bo niemam na to czasu. Tego się podejmie dr. Franjo Cinek, teraz w Maribor. Skończyłby był dawno gdyby nie pewna nietaktyczność nie była przeszkodą. Teraz to usunięto. On tak samo ułożył gramatykę naszą dla Polaków będąc lektorem naszego języka we Lwowie.

25/9 30 Serdeczne pozdrowienia Jan Benedikt

WARSZAWA 2
25 IX 30 14

KARTKA POCZTOWA

WARSZAWA 2
25 IX 30 14

POCZTA POLSKA
15

NADAWCA:

Jan Benedikt
Warszawa
ul. Hoża 18. m. 6.

P. S. Nie wiem ile egzemplarzy potrzeba maszynkę do pisania chyba trzy

Jerzy
Wiktor Bazielich
Katowice
ul. Gliwicka 12

M. P. I T. (IV-1930) 15.000.000.

63

Wielce Szanowny i Drogi Panie,

w odpowiedzi na list Szanowna z dnia 5./10. muszę zaraz zaznaczyć że ja nigdy z p. Zasińskim nie krytykowałem działalności Szan. Pana, Jego stanowiska czy tam literackiego czy politycznego, a zwłaszcza nie przekładów i to z prostego powodu że ja w czasie swojej rozmowy z p. Zasińskim (Zielone Świątki t. r., w Krakowie, tj. 8. i 9 czerwca) jeszcze nie znałem o Panu więcej od ogólnego faktu że Szanowny sympatyzuje z literaturą naszą i językiem naszym, że Szan. Pan do mnie pisał i że (wtenczas) jeszcze nie odpisałem i to jest wszystko. Po drugie: Gdybym o Szan. Panu tak sądził, tegobym nie powiedział przed p. Zasińskim. Myślę że to wystarcza i proszę nie zwracać żadnej uwagi

na podobne kłucia i niby „polityczne" punkty widzenia.

Bardzo mię cieszy że się tłumaczenie Agonji posunęło tak dobrze. Ja nie wiem, co jest lepiej: czy posłać tłumaczenie mnie, czy p. Szyfenanowi. Sądzę jednakże, że dla samej sprawy będzie lepiej, jeżeli Szan. Pan mnie nadeśle wszystko, bo potem już ja będę mógł podejmować się pewnych urgencyj, żeby prędzej przeczytali itd. Czy nie mam racji?

Czy nie ma żadnych trudności w tłumaczeniu? Myślałem że się Szan. Pan zwróci do mnie z zapytaniami o znaczenie pewnych wyrazów.

Był zamiar urządzenia Kongresu ligi polsko-jugosłowiańskiej w Poznaniu i w Warszawie – z wycieczkami

Kami do Krakowa i Katowic. Miało to być w ostatnich dniach tego i pierwszych następnego mies., ale jakoś nie udało się. MSZ z powodu bliskich wyborów i agitacji przedwyborczej poradziło nam, żeby to na późniejszy czas odroczyć. Ponieważ MSZ daje środki ze swoich funduszów na ten zjazd (sami nie mamy nic) musieliśmy się zgodzić na to.

Proszę przyjąć wyrazy mego szacunku i serdeczne pozdrowienia

Jurkiewicz

Warszawa 7/10 30

65

Wielce Szanowny Panie! (Dziś telefonował p. Dyr. Szyfman do mnie pytając się czy Szanownemu odesłałem „Agonję" Kolegi i czy mam wiadomości od Szan. Pana. Był bardzo zadowolony moją odpowiedzią i prosił tylko żeby Pan swego tłumaczenia nie dawał do czytania innym dyrektorom teatrów (ze zrozumiałych powodów, prawda?) Proszę więc o łaskawe nadesłanie tłumaczenia oraz oryginału. Powiedziałem, że Pan dokończy koło 20. t. m. tak jak mi Szan. Pan pisał.)

Proszę przyjąć wyrazy głębokiego szacunku i serdeczne pozdrowienia

Warszawa 11/10 30

Jerzy Benedykt

KARTKA POCZTOWA

KOMUNIKACJE
Z UZDROWISK POLSKICH
INFORMACJE
ŚTO KRZYSKA 17/4

WARSZAWA
11. X. 30. 17-18

KOMUNIKACJE
Z UZDROWISK
INFORMACJE
ŚTO KRZYSKA

NADAWCA:

Jul. Rumiński
Warszawa
ul. Hoża 18. m. 6.

Jw. Pan
Wiktor Basielich
Katowice
Gliwicka 12

M. P. I T. (IV-1930) 15.000.000.

66

Dr. J. Benešić
Warszawa

Kcz 21/10 - 30

W. Sz. P. Doktorze!

Równocześnie wysyłam w osobnym pakiecie 3 egzemplarze przekładu „Agonji" i Hrvatską Reviję. Pracowałem nad tem w pośpiechu i z przerwami zwłaszcza w ostatnim tygodniu - bo - jak pisałem kiedyś - wypadły mi nieprzewidziane służbowe objazdy komisyjne (jestem kierownikiem grupy w Wydziale Finansowym dyrekcji kolei), a chciałem dotrzymać zakreślonego sobie z góry terminu. Mogą więc w przekładzie tu i owdzie być jakieś niedociągnięcia. Proszę więc uprzejmie o łaskawe przeglądnięcie i ewentualne poprawienie. Teksty niemieckie zgodnie z żądaniem spolszczyłem, pozostawiając tyle tylko, co konieczne dla kolorytu czy charakterystyki np. Lenbacha, a resztą przeważnie ogólnie zrozumiałe dla publiczności warszawskiej. Nie zwracałem się do W. Sz. P. dra o objaśnienie żadnych wyrazów, bo wyjaśnienie tego, czego nie rozumiałem, znalazłem w słowniku wyrazów obcych, lub we francuskim. ~~Przy tej pracy posługiwałem się wogóle naogół więcej słownikiem wyrazów obcych niż chorwackim.~~

Co do p. Jasińskiego, to nie żaliłem

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

67 (2)

się wcale P. doktorze, chciałem tylko sprostować mylne mniemanie, jakobym tłómaczył „z jugosłowiańskiego", a które to mniemanie - jak się pokazuje - było tylko po stronie p. Jasińskiego i to - zdaje się - urojone, bo ani raz tak nie oznaczyłem żadnego mojego przekładu. Chyba że któraś redakcja samowolnie sobie na taką wzmiankę pozwoliła. Nie znam zresztą ani jednego takiego faktu. Możliwe zresztą, że jakaś nierzetelna redakcja wydrukowała któryś z moich przekładów, a nie uznała za stosowne nawet mię powiadomić o tem. Zdaje się, że zrobiła tak „Gazeta Warszawska", bo p. Jasiński pisze mi ponownie i twierdzi stanowczo, że w wakacje czytał w niej jakiś mój przekład i to z inkryminowanem oznaczeniem. Przed 10 dniami pisałem do tej redakcji, ~~w tej sprawie~~ by mi przysłali bodaj egzemplarze, ale nie mam odpowiedzi. Pisze mi też p. Jasiński, że tłómaczy „Pasłowa" Begovića mimo, że P. Dr mu to odradzał. Gdzie on to umieści? Trzcińskiemu też się to nie podobało. Ale i propos Begovića: „Słowo Polskie" (Lwów) daje w dodatku powieściowym przekład jego powieści „Pigwa w skrzyni" pióra Henr. A. Bałowskiego. Jak P. Dr sądzi, czy warto tłómaczyć jego sztukę „Božji čovjek"?

[w maju przesłałem jej przekład nowelki „Kamilo, śmiejący syn" [illegible] Skutla. Hijić]

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

Podoba mi się ta rzecz i nadawałaby się może dyr. Trzcińskiemu, który szuka jugosłowiańskiego kolorytu. Zacząłem to już nawet tłómaczyć, bo obiecałem Begovićowi, który mi to przysłał wraz z „Pustolovem".

Przed kilkunastu dniami puściłem zaś kurendę do paru firm wydawniczych w sprawie wydania moich przekładów względnie podjęcia wydawnictwa „Biblioteki Jugosłow.", któraby obejmowała przekłady poezji, prozy, dramatu, pióra mojego, czy innych tłómaczy. Dostałem dotąd jedną odpowiedź odmowną (dom książki Rolniej), a jedną częściowo pomyślną. Pisze mi mianowicie Wydawnictwo Polskie F.R. Wegnera z Poznań Zwierzyniecka 6, że bardzo chętnie wydaliby taki przekład, ale „specjalnie frapującego, a jednocześnie dość popularnego dzieła powieściowego." Wydaliby np. w serji tzw. żółtych książek, czy nie mógłby mi P. Dr coś takiego polecić? Sprowadziłbym zaraz i zabrałbym się do roboty – trzeba kuć żelazo, póki gorące – a w mojej bibliotece nie mogę się nic takiego doszukać; chyba może F.

F. Muradbegovića „Haremskie novele" lub Nušića „Ramazanske večeri.

Z przekładaniem nowel koleży na razie zrobiłem przerwę, bo nie

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

mogę się doczekać zamówionych u Vasića dalszych książek, ale po otrzymaniu i przeczytaniu podejmę pracę zaraz dalej. Przy sposobności proszę uprzejmie o łaskawe podanie mi jego adresu. Chciałbym parę słów do niego napisać.

Pisał znów do mnie Lovrić. P. Govella - powiada - ~~bardzo chętnie~~ z największą chęcią przyjąłby zaproszenie p. Trzcińskiego do wyreżyserowania „Syna", a podjąłby się też reżyserji „Kobiet" czy „Miłości", którą nie wiem, czy P. Dr. zna, bo mam wrażenie, że jest to najnowsze dzieło Lovrića, krótkie, bo obejmujące ledwo 29 stron maszynowego pisma - 3 akty względnie obrazy. Podobne w stylu do „Syna", z którym mogłoby być dawane w jeden wieczór. Przekład „Syna" mam gotowy i właśnie przepisuję go na maszynie, a „Miłość" („Ljubav") zacznę w tych dniach tłómaczyć. Idzie Lovrićowi o to, by P. Dr. był łaskaw poprzeć go u Trzcińskiego. Będzie zresztą pewno sam pisał do P. Dra, w tej sprawie, ~~i wyłuszczy bliżej~~ bo prosił mię, bym mu zaraz podał Pański adres. Trzciński trochę się waził do niego, ale może przecież „Kobiety" lub „Syn" (przerobiony i ponoś lepszy niż w pierwszej redakcji)

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

(5) 70

z „Miłością" dałyby się wystawić w Krakowie. Obiecuje Łowiń po premjerze wystarać się ~~nawet~~ o ~~pewną~~ subwencję u rządu jugosł. i zapewnia Trzcińskiemu wysokie odznaczenie, na które zresztą, jak przyznaje, już zasłużył dawniej za wprowadzenie śp. Wojnowicza. Błysnął i mnie obietnicą czegoś podobnego, ale nie liczę na to, bo zbyt wysoko cenię sobie takie rzeczy, by się w nie zapatrywać przy tak skromnych ~~dotąd~~ wynikach mojej pracy.

[illegible]

Dowód nadania
na przesyłkę poleconą Nr. 6316
do Julije Benesz
w Warszawa
Pobranie zł. ..... gr. .....
Uwaga ..... podpis [illegible]

Opłata	
Zł.	gr.

S KATOWICE 1 27 X 3012

Dowód nadania
na przesyłkę poleconą Nr. 6317
do dr Julije Benesz
w Warszawa
Pobranie zł. ..... gr. .....
Uwaga ..... Podpis [illegible]

Opłata	
Zł.	gr.

S KATOWICE 1 27 X 3012

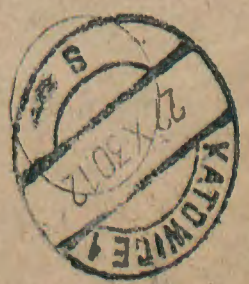

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr	II Rozchód	zł.	gr
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki bud żetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depo zyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/Kapitał za sobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyj nej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechod nie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień na stępny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

Wielce Szanowny Panie!

Odebrałem dziś trzy egzemplarze Agonji razem z oryginałem. Dwa egzemplarze zaraz odesłałem p. Szyfmanowi, a trzeci chwilowo zatrzymałem żeby – według życzenia Szanownego – porównać tłumaczenie z oryginałem. Przeglądywałem przekład i zdaje mi się bardzo dobry.

Co do p. Jasińskiego – nie warto o tem pisać, a co dopiero polemizować. Jeżeli Szanowny nawet gdzieś i napisał „język jugosłowiański", to nie jest grzech śmiertelny. Jeżeli Niemcy mogą mówić o kimś, że „er spricht slavisch" – nie popełniają żadnego błędu, chociaż bliżej określona, slavische Sprache" nie istnieje.

Co do Begovića, poradziłbym Szanownemu zająć się tłumaczeniem jego najnowszej powieści „Giga Barićeva i ujezdnik

sedam prosaca" – jeżeli chodzi o „specjalnie frapujące a jednocześnie dość popularne dzieło powieściowe" – jak to sobie życzy p. Wegner z Poznania. To byłoby coś w tym rodzaju. Radzę więc napisać do p. Begovića list następujący:

Visoko poštovani gospodine profesore, Vlobovan sam obratiti se na Vas po savjetu prof. Benešića s molbom, da biste mi dopustili na poljski jezik prevesti Vaš roman „Gigo Barićeva i ujezinih sedam prosaca", što ovaj čas izlazi u zagrebačkim „Novostima." Nakladnik u Poznanju zanima se za podesan hrvatski roman. U slučaju Vašega pristanka molim Vas, da mi priopćite uslove za autorizovani prevod i molim da mi ishodite šiljanje „Novosti" od početka Vašeg romana pa sve do kraja.

Izvolite primiti izraz moj najodličnijeg poštovanja W. B.

adres: Milan Begović, Zagreb, Jurjevska ul. 63 a.

72

A „Bożego człowieka" puść Pan w spokoju. To nie jest do niczego. Tak samo radzę nie myśleć o Muradbegoviću i o Nušiću (w tej chwili).

Jakie to Pan książki zamówił u Vasića? Proszę mi napisać i ja już jakoś to załatwię. – Kovrić nie będzie miał żadnego powodzenia w Polsce, to wiem napewno. Nie warto się trudzić. Polska ma kilkunastu swoich Kovrićów i nie musi szukać ich poza granicą. A jego obietnice orderów jugosłowiańskich są i śmieszne i zuchwałe.

Nie wiem, czy Szanłan pisał do Kleży w sprawie „Agonji." Radzę napisać list tej treści:

Visoko poštovani gospodine,
Želio bih za Teatr Polski u Varšavi prevesti Vašu Vamu „U agoniji" na poljski jezik, pa sam slobodan zamoliti Vas za dopuštenje. Tanti-

jeme ćemu dakako, obračunati direkcija Teatra Polskiego, kada Vašu dramu iznese.

Izvolite primiti (itd. jak wyżej)

W. B.

Adres: Miroslav Krleža, Zagreb,
Ulica Kraljice Marije 32.

—

A teraz ja proszę o przyjęcie wyrazów głębokiego szacunku i serdecznych pozdrowień.

Jan Benetto

Warszawa, 23/10 30

Katowice, 28/X 1930 r.

Wielce Szanowny Panie Profesorze!

Dziękuję serdecznie za ostatni list i dobre rady, do których się w zupełności zastosuję, uznając wysoki autorytet i wytrawność sądu P. Profesora. Z Lovriénem muszę skończyć, bo kosztuje mię zbyt dużo drogiego czasu nadaremnie, a jego obietnice, powtarzane już coś od roku, powiem szczerze, wydawały mi się też śmiesznemi i nawet trochę bezczelnemi. Mam również wrażenie, że te właśnie obietnice, zakomunikowane raz przeze mnie p. Trzcińskiemu, zraziły go do Lovriéa, mnie zaś pozbawiły wprost śmiałości zwracania się do p. Trzcińskiego. Z tego też powodu nawet nie zakomunikowałem mu dotąd, że gotowy mam przekład „Syna", do wystawienia którego p. Trzciński się nieco skłaniał. Jego ostatnią rzecz, „Ljubav", o której wspomniałem w ostatnim liście, że zabiorę się do tłómaczenia jej, przeczytałem teraz i nabrałem wrażenia, że Lovrić powiedział już wszystko, co miał do powiedzenia. Rzecz ta jest tak naiwna i tak widocznie sztucznie robiona, jakby wyszła z pod pióra dyletanta.

Skoro więc „Syna" niema z czem połączyć do zapełnienia jednego wieczoru, a i zasadniczo taka kombinacja p. Trzcińskiemu nie odpowiada, to też - zdaje mi się - i niema już o czem mówić w sprawie Lovriéa. Pozostaje mi chyba tylko powiedzieć sobie: diem et oleam perdidi.

Do p. Krleży dotąd nie pisałem w sprawie jego „Agonji", bo

sądziłem,że P.Profesor już się z nim co do tego porozumiał. Mimo to chciałem napisać do niego parę słów od siebie i dlatego prosiłem w ostatnim liście o jego adres.Po otrzymaniu go napisałem też obecnie zaraz do niego,dodawszy trochę do tych paru zdań,jakie P.Profesor był łaskaw mi podać.Napisałem też zaraz i do p.Begovića.

Książki,zamówione u Vasića /Hrvatski Bog Mars i Hrvatska Rapsodija/ otrzymałem właśnie przedwczoraj.Dziękuję więc serdecznie za chęć interweniowania.Ale jeśli P.Profesor łaskaw, to proszę mi przy sposobności posłużyć radą,jakie literackie czasopismo belgradzkie zaprenumerować sobie na przyszły rok? Co lepsze: Srpski Knjiżevni Glasnik czy Život i Rad? Pierwszy prenumeruję od Nowego Roku,a drugiego nie znam jeszcze zupełnie.Przy Hrvatskiej Revji myślę pozostać nadal.A może i to zmienić?

Firma nakładowa M.Arct S.A.w Warszawie,do której też się między innemi zwróciłem w poszukiwaniu nakładcy,zainteresowała się sprawą i zażądała rękopisów do przejrzenia.Poczuwam si w obowiązku donieść P.Profesorowi o tem,bo pewno tylko jego działalności przypisać należy obudzenie się zainteresowania literaturami jugosłowiańskiemi.Może się to zresztą przydać przy staraniach około „Biblioteki Jugosłowiańskiej".

Ale jeszcze jedna kłopotliwa sprawa.Jeszcze w lutym zażądał ode mnie „Rój",Tow.wydawnicze /Warszawa Kredytowa 1./ do przeglądnięcia rękopis przekładu powieści Bega „W oczekiwaniu",o czem w którymś z dawniejszych listów już pisałem.Do dziś dnia nie daje żadnej odpowiedzi mimo kilkakrotnych upomnień.Ostatnio 24/X zażądałem listem poleconym albo do trzech dni decyzji,że ten przekład wydadzą swoim nakładem,albo na-

tychmiastowego zwrotu rękopisu.Termin minął,a odpowiedzi nie mam żadnej.P.Bego,który był dotąd bardzo cierpliwy,interpeluje mnie,co słychać z tym przekładem,a ja jestem wprost w kłopocie,co mu odpowiedzieć.Co począć,P.Profesorze w tym wypadku

Wreszcie ciekaw jestem ogromnie zdania o moim przekładzi „W agonji".

Nie chcąc zajmować dłużej drogiego czasu,kończę,łącząc wyrazy głębokiego poważania

NAGRADJENI ROMAN „NOVOSTI"

GIGA BARIĆEVA I NJEZINIH SEDAM PROSACA

Napisao: MILAN BEGOVIĆ

(Nastavak 3.)

II.

IRINA ALEKSANDROVNA.

Tačno u sedam sati uvela je Gigina sobarica Irinu Aleksandrovnu u salon. Pri tom je surovo odgurnula nogom malo bijelo psetance, koje je krještavo lajalo na došljakinju.

Neka samo izvoli pričekati, milostiva još nije kod kuće. Milostiva zna da će ruska gospodja doći i svaki čas mora da se vrati.

I zapita, pomažući joj pri skidanju ogrtača:

— Izvoli li milostiva gospodja čašicu vina i koji kolačić? Ili možda čaj?

Ruskinja skine šešir i rukavice, pa ih pruži sobarici:

— Možete li skuhati dobru tursku kavu? To bih najvoljela.

— Vrlo rado, milostiva gospodjo.

— Zovite me: Irina Aleksandrovna. A vi, kako je vaše ime?

— Franciska.

— To nije teško zapamtiti. A onaj mali pas, kako se on zove?

— Muči, Irina Aleksandrovna.

— Kakvo je to ime?

— Kinesko, Irina Aleksandrovna. Milostiva ga tako zove zbog jednog gospodina, koji ovamo vrlo često dolazi i voli Kineze.

— Dobro, Franciska. Pustite ovamo Mučia, a onda mi donesite kavu.

Poslije malo ušao je Muči u salon. — Ustavio se kod vrata i zarežao. Irina je Aleksandrovna već sjedila u jednom naslonjaču, i držala se kao da ne mari za nj. Listala je u nekoj knjizi i pogledavala ga ispod oka.

Muči je pošao oprezno do divana, zavrtio se dvaput oko sebe i, režući, legao položiv glavu na prednje noge, i potpuno se smirio.

U sobi je bila velika tišina. Sa mirne, uske ulice nije dopirao nikakav glas. Ni koraci prolaznika ni buka bilo kakvih kola.

Na oniskom okruglom stolu uz divan stajala je lampa sa širokim abažurom i prosipala svijetlo po predmetima što su tu ležali: telefon, puce za električno zvonce, dvije tri uvezane knjige, dvije pepeljnače: jedna od oniksa a druga od brušenog stakla, srebrna kaseta sa cigaretama, jedan mali Budha na čipkastom podstavku, bjelokosna doza sa rokoko-minijaturom i nekakva mala drvena nakaza, jedna od onih crnačkih plastika, koje su poslije rata izazvale pravi delirij kod svih snobova velikih evropskih centara.

Ruskinja je pogledala redom svaki od tih predmeta, dohvatila crnačku plastiku i promatrala je velikim zanimanjem. Vidjela je odmah da je to drastičan opsceni objekt talisman možda ili fetiš. To je navede da je pogledala na pokućstvo oko sebe i na slike po zidovima.

Izgledalo je tako kao da traži nekakav objekt, za koji zna da je tu, ili kao da ispituje je li tu sve isto onako kao onda, kad je ona ovdje bila posljednji put.

Irina Aleksandrovna Bessmertna, ruska emigrantkinja, od nekoliko godina nastanjena u Zagrebu, zaslužujući svoj svagdanji kruh gatanjem u karte i kojekakvim proricanjem sujetnim i nesretnim ženama, bila je iz imućne i plemenite moskovske porodice.

Kao mlada djevojka provela je par godina u Leipzigu, gdje je htjela da uči pjevanje, ali je, usljed bolesti, izgubila glas. Kroz to vrijeme upoznala se s nekim novinarom Bessmertnim, židovom, čija je familija, ustravljena pogromima, prebjegla još davno prije rata iz Kišinjeva u Njemačku. I vjenčala se s njim protiv volje rodbine, koja je doduše nije sasma napustila, ali nije je ni bogzna kako obilno pomagala.

Njezin muž bio je u nekoj redakciji kao reporter. I tako je mladi par živio, ako i ne u luksusu i obilju, a ono ipak pristojnim i čednim životom intelektualaca po evropskim velegradovima.

Drugovali su sa novinarima i lajpciškom umjetničkom bohemom, zanimali se za sve umjetničke i literarne pokrete u Njemačkoj i u Rusiji. Ona je često prevadjala novele i članke iz ruskih revija i publicirala ih u njemačkim novinama, a on je izvješćivao neke petrogradske novine o kulturnom životu u Njemačkoj.

Medjutim su kovali planove i bili uvjereni kako ne će dugo čekati da se njihov položaj poboljša. Irina je svako pismo svoje majke otvarala sa pouzdanjem, da joj nosi konačno i potpuno pomirenje sa porodicom, što je bilo istovjetno sa mnogo većom apanažom nego li je ona, koju sada dobiva, a Bessmertnom je bilo stavljeno u izgled mjesto stalnog urednika u istoj redakciji, gdje je dosada bio samo reporter.

Glavni urednik Dr. Schulze, njihov najbolji prijatelj, uvjeravao ih je da je njegovo namještenje osigurano i da će u prvoj sjednici redakcijonog savjeta stvar biti konačno uredjena i zaključena.

Onda se je dogodilo nešto neočekivano. Upravo dok se je u velikoj dvorani redakcije ta sjednica održavala, odjeknuo je u jednoj od telefonskih kabina revolverski hitac.

Novinari u drugim kabinama ostaviše svoje aparate i nadjoše Bessmertnoga prostrijeljene glave sa slušalicom u ruci. Jedan istrgne samoubici slušalicu, iz koje je dopirao očajni ženski krik:

Saša! Saša! Saaaša!

Novinar zapita naglo:

— Tko je tamo?

— Ja sam, Saša... ja sam... Jesi li ranjen?

On posluša trenutak, a onda reče vrlo stvarno:

— Ovdje Ehrenberg — od redakcije. Tko je tamo, molim?

Onda počeka neko vrijeme, pa zaviče energično:

— Ja vas molim da mi kažete tko ste i jeste li vi ovaj čas razgovarali sa Bessmertnim?

Nakon male stanke, odgovori on opet, ali mnogo bljže:

— Vi ste njegova žena i hoćete da znate, šta je s njim? — Jest... on se je ranio. Dodjite odmah ovamo.

Kad je Irina došla, našla je svoga muža mrtva, na divanu u jednoj maloj sobici redakcije. Tu su već bili ljudi od policije i društva za spasavanje.

Niko nije znao za uzroke ovoga samoubijstva. Irina Aleksandrovna uvjeravala je policiju i svakoga drugoga s kim je o toj tragediji govorila, kako nikako ne može da shvati, zašto je njezin muž i na tako čudnovat način sebi oduzeo život.

On je, najbolje raspoložen, otišao u redakciju i veselio se svome promaknuću, koje je te večeri imalo uslijediti i obećao joj telefonirati čim svrši sjednica.

Bili su se dogovorili kako će proslaviti njegovo imenovanje i večerati van kuće, u restoranu »Paege«, gdje će je čekati on zajedno sa glavnim redaktorom Schultze-om.

Malo dana iza muževljeva ukopa Irina je ostavila Leipzig i vratila se k svojoj familiji u Rusiju.

U krugovima, koji su poznavali Irinu, šaputalo se koješta o uzrocima samoubistva Bessmertnoga.

Neki su tvrdili da je on onog istog dana, čas prije odlaska iz kuće, našao u njezinoj torbi pismo dra Schultze-a, iz kojeg se je jasno vidjelo da je ona već odavno u ljubavnim odnosima sa Schultze-om. Tu je Schultze spominjao i restoran »Paege«, u kome su imali da se sastanu.

Govorilo se još da je Bessmertni, koji je svoju malu Irinu volio do mahnitosti, ponio sobom ono pismo, ne spomenuvši njoj o tome ni riječi i potpuno miran urekao s njom sastanak kod »Paege-a«.

Ona se je malko osupnula kad je čula da i on predlaže isti restoran kao i Schultze, ali je brzo prešla preko toga. Medjutim je on stigao u redakciju, otišao u telefonsku kabinu, nazvao svoj stan i rekao Irini:

— Irina, budi tako dobra i podji u devet sati u restoran »Paege«. Tamo će te dočekati dr. Schultze. Ja ne ću doći, jer ne ću da vam smetam i jer sam odlučio da još ovaj čas otputujem vrlo daleko.

Na to je u telefonu odjeknuo hitac.

Irina se nije više sastala sa doktorom Schultze-om, ni kod »Paege«-a niti gdje drugdje. On nije bio prisutan ni kod prijateljevog ukopa, ni kod njezina odlaska i ako mu je ona pisala, da bi ga vrlo rado još jednom vidjela.

Sve ove potankosti iz Irinina života znale su se i u Zagrebu.

Emigranti su ih kolportirali sa velikom zloradošću, što je uostalom vrlo čudno, jer su oni inače medjusobno vrlo diskretni i ne odavaju tako lako jedan drugoga.

(Nastavit će se.)

Novela Novosti

KLAUDIJA SE PROBUDILA

U svom lijepom malom drvenom krevetu, na kojem su bila uslikana lica iz bajka, Klaudija se odjednom trgnula, jer ju je probudila neka buka. Njeno srdašce udaralo joj je pod dugom košuljom: uplašila se. Posluša, i onda joj se preko usana preli smješak. Prepoznala je buku, kako joj je razbila san: bio je to zvuk glasova iz susjedne sobe.

— Ah, pomisli, nije ništa: tata i mama se svadjaju.

I onda se opet mirno ispruži u svom krevetu.

Samo da ta svadja ne potraje dugo! Koliko je sati? Nije se opažala ni jedna zraka svijetla kroz spuštene zastore: sigurno je već kasno doba noći. Obično su svadje po danu kratkotrajne: uvijek jedno od njih br-

Upotrebom
ZLATOROG TERPENTIN SAPUNA
produljit ćete trajnost Vašeg dragocjenog rublja.

GDJE SE ČUVAJU MILIJARDE FRANCUSKE BANKE

PODZEMNA TVRDJAVA PUNA ZLATA. — NI NAJSTRAŠNIJE BOMBE NI OTROVNI PLINOVI NE MOGU JOJ NAUDITI.

Zlato koje u posljednje vrijeme pritiče u Francusku čuva se u jednoj može se reći podzemnoj tvrdjavi, koja je naročito izgradjena u tu svrhu. O toj riznici francuskog narodnog bogatstva »Paris Soir« donosi neke podatke:

Ta je tvrdjava, koja se naziva jednostavno »podzemnom dvoranom« ugradjena pod temeljima nove palače, koju francuska narodna banka podiže u ulici Vrilliere. U dvoranu se ulazi pravim tvrdjavskim vratima: ta golema vrata gradjena su iz armiranog betona, a imaju debljinu više od šest metara, te se otvaraju naročitom aparaturom. Poslije ovih vrata nailazite na još jedna, isto tako gradjena u armiranom betonu. Ta se druga vrata otvaraju tek specijalnim aparatima, koji su na električni pogon.

Zlatna se tvrdjava nalazi 25 metara ispod zemlje i to baš ispod korita jedne male rječice — La Grande Batallière — koja je nekad tekla na površini, a sada je natkrivena i služi kao odvodni kanal za sjeverni dio grada.

Pod koritom ove riječice teren je veoma čvrst, kamenit. Podzemna dvorana upravo je isklesana u ove pećine. 750 cementnih stupova podržava lukove, koji su debeli metar i po. Stijene dvorane, koje su gradjene od betona, a prekrivene željeznim pločama, debele su također metar i po. Za vrijeme gradjenja izdržljivost stijene i lukova u podzemnoj dvorani iskušana je najjačim eksplozivnim razornim bombama. Sve je bilo badava: ni najjači eksploziv nije mogao naškoditi čvrstoći gradnje.

Ta je podzemna dvorana izgradjena i uredjena tako, da se nekoliko stotina ljudi može u nju povući i izdržati opsadu kroz nekoliko mjeseci. Naročito je uredjena aparatura za dovadjanje svježeg zraka. Ti su strojevi postavljeni tako, da mogu da pročiste i obnove zrak, koji bio pokvaren otrovnim pilnovima.

Zaista, do milijarda se vrlo teško — dolazi...

ZVIJERI U LJUDSKOJ SPODOBI

ENE U SLUŽBI KRVNIKA ČEKE. — DJEVOJKA KOJA JE U 2 MJESECA SAMA UBILA 700 LJUDI. — KONAC NA VJEŠALIMA.

Medju krvnicima čeke u Odesi ima mnogo žena i mladih djevojaka, koje su jedva dosegle 16 godina života. Medju 16-godišnjim djvojkama najčuvenija su imena Olga Gorškova i Lidija Parhomova. One su mogle da vrše isti rad kao i muški krvnici i dobivale su za to jednaku nagradu.

Za volju pravednosti mora se konstatovati, da ženski krvnici svoje žrtve gore muče od muškaraca. Naročitu ulogu medju ženama, koje su u odeskoj čeki preuzele dužnosti krvnika, igra neka djevojka Vera Grebenjukov, koju boljševici zovu Dora. Grebenjukov bila je prekrasna djevojka stara oko 20 godina, visoka, vitka sa zlatnim »bubikopfom«, azurno plavim očima i pravilnim crtama lica i stasa gazele. Vera potiče iz aristokratske porodice i odlično je odgojena, govori perfektno engleski i francuski, a kao kćerka pukovnika primana je najbolje društvo. Usprkos toga posvetila se ulozi krvnika i u tom zvanju pokazivala je toliko krutog srca, nečovječnosti i okrutnosti da su se ljudi našli pred potpunom zagonetkom.

Osobe koje su bile blizu Grebenjukovoj kažu, da je bila smrtno zaljubljena u zloglasnog istražnog suca Čeke Masalskoga i da ju je ovaj sklonuo da preuzme ulogu krvnika u Čeki. U ime te ljubavi prema okrutnom čovjeku žrtvovala je ona ono što je kod nje bilo najbolje, iskinula je iz srca svaki čovječji osjećaj i pretvorila se u genij zla, da održi jednak korak sa Masalskim. Kad su roditelji Grebenjukove doznali za korak njihove kćerke, primorali su je da odmah napusti roditeljsku kuću na što se ona preselila Masalskom.

Veći dio dana i noći proboravila je Vera u zgradi Čeke, gdje je obavljala svoj rad. Medjutim često su je susretali na Deribasovskaji i ostalim ulicama, ali nikad nije išla sama, nego uvijek sa Masalskim. Voljela je nositi muške haljine. Najradje je boravila u kavani »Artru« koja je pripadala nekom Savickom. Oblačila se je tačno kao Masalski, po najnovijoj modi, tako da su oboje općenito upadali uoči i znala ih je cijela Odesa. Iz kavane su redovno odlazili u Čeku.

O okrutnosti Grebenjukove u Čeki pričaju se čitave legende. Bila je kao prava zvijer a naročito joj je zadovoljstvo činilo kad je mogla svoje žrtve mučiti. Da si stvorimo sliku o njenom radu moramo ustanoviti, da je ona za dva i pol mjeseca svog rada lično ustrijelila 700 ljudi, a to je trećina osoba koje su u odeskoj Čeki poginule od ruke ostalih krvnika.

Nakon odlaska boljševika iz Odese i nakon ulaska Denjikinove vojske, ostala je Vera Grebenjukov, usprkos svoje užasne prošlosti, u Odesi, u uvjerenju da je neće uhapsiti. Medjutim dva dana kasnije uhapsili su je agenti bjeloarmijske kontrašpijunaže i pod strogom pratnjom u zatvorenom automobilu odveli je na policijski ured. Kad je stanovništvo Odese čulo za Verino uhapšenje, skupilo se je pola grada pred policijom, tražeći njeno izručenje da je linčuju. Tek je prizvanoj vojsci uspjelo da odbije masu. Vera je na to prevedena u jednu privatnu kuću i kroz tri dana sa terase u trećem katu pokazivana publici. Njena je slika također kroz dva tjedna pokazivana u svim odeskim kinematografima, a interes gradjana da tu životinju u ljudskoj spodobi vide, bio je tako velik da su sva kina bila dnevice rasprodana.

Kako su često poduzimani pokusi da tog ženskog krvnika nasilno otmu i da ga linčuju, predana je u centralnu tamnicu i tamo zadržana u samici. Medjutim njoj je uspjelo da pobjegne iz tamnice. Dva tjedna kasnije ponovno je uhapšena i opet dopremljena u tamnicu, gdje je ostala samo kratko vrijeme. Od prijeko suda osudjena je na smrt vješanjem. Svršila je u tamničkom dvorištu na vješalima. U čas kad je stupila pod vješala nije pokazivala nikakovog straha, nego je sa smješkom pošla u smrt.

Salon automobila u Londonu

U golemim prostorijama Olimpije otvoren je u Londonu 24. medjunarodni sajam automobila. Ovom dogadjaju štampa posvećuje čitave stupce i jednodušna je u tome, da od svih britanskih industrija automobilska pokazuje najveći razvoj.

U 620 »štandova« na ovoj izložbi nije moguće naći naročitih novosti, a onaj mali broj kola na šest kotača, kao Crossley i onih s kotačima otraga, nipošto ne može da znači početak kakove revolucije u automobilskoj industriji. Kod svih kola opaža se težnja za usavršavanjem tekovine posljednjih godina i za sniženjem cijena.

Na ovoj izložbi, mnogo više nego na onoj u Parizu, opaža se jedna karakteristika: preobilje kola srednje jakosti. To je znak vremena. Ulični promet ograničuje mogućnost upotrebe velikih kola. Zato su tvornićari stavili u promet mala kola, koja zapremaju vrlo malo prostora u garažama a jednako tako i na gradskim ulicama.

Stranci su na ovoj izložbi vrlo dobro zastupani: Na njoj, uz 33 engleske tvornice, sudjeluje i 19 francuskih, 12 američkih i kanadskih, 6 talijanskih, 3 belgijske, 2 austrijske i 1 njemačka.

Pobjeda kola sa šest cilindera čini se da je potpuna. Što se tiče cijena one su ove godine znatno niže.

Na prvi dan otvorenja salona posjetilo je izložbu preko dvadeset hiljada ljudi. Tvornićari izjavljuju, da su oduševljeni uspjehom izložbe. Naručbe su nadmašile i najoptimističkija očekivanja. Kupci su većinom iz britanskih Dominiona. Australija, Nova Zelandija, Južna Afrika i Indija kupili su sama dva dana preko 200.000 kola.

Dok su prošlih godina u Olimpiji prevladavale tamnije boje, a naročito crna, ove su godine takove boje sasvim potisnute. Engleske novine stavljaju povodom ove izložbe pitanje: hoće li ovaj salon uspjeti da preobrazi sivu monotoniju londonskih ulica.

Stadioni na automobilskoj izložbi u Londonu sačinjavaju ove godine frontu dugačku devet kilometara. No u njoj su smještana i kola, kakova su se rabila prije dvadeset i trideset godina i to izaziva naročitu veselost kod posjetilaca izložbe.

KINA donašaju:

CROATIA
Danas u 5 i 7
KAPETAN DREYFUS
U četvrt 10
Čikoš baronesa
sa osobnim prisustvovanjem
PAULA VINCENTIA

EDISON PALACE
DANAS PREMIJERA
JAZZ-GIRL
Anny Ondra
Početak: 1/25, 7, 1/210

EUROPA PALACE
100% njemački veletonfilm
PUT DO SLAVE
U gl. ulozi R CHARD TAUBER
Početak: 5, 7, ¼10.

GRADJANSKI
Djeca prašume
i šala u 2 čina
Početak 4/25. 6/27 8/28. ¼10

METROPOL
PREMIJERA
Prvi francuski vele-tonfilm
Kraljičin đerdan
po histor. romanu od A. Dumasa
Početak: 5, 7, ¼10.
Sjedala numerirana

MUSIC HALL
Premijera tonfilma
PAZI HAROLD!
HAROLD LLOYD, BARBARA KENT
Početak: ¼5. 7. ¼10

OLIMP TON-KINO
Lubitscheva ton-opereta
LJUBAVNA PARADA
Maurice Chevalier
Jeanette Mac Donald
Početak: ¼5 7 ¼10

Wielce Szanowny Panie,

List Szan. Pana z dnia 28/10 odebrałem dziś i zaraz odpisuję żeby Pana zawiadomić, że już możemy napewno liczyć z urzeczywistnieniem bibljoteki autorów jugosłowiańskich.

(Przeczytałem (wzrokowo) Pańskie tłumaczenie „Agonji" i uważam że jest dokładne, nie czuję w przekładzie żadnego gwałtu i odchylania się od słów i tonu oryginału.) Ja do Kleżyny nie pisałem, mam swoją drogą od niego pozwolenie wybierać do tłumaczeń co mi się tylko podoba, jednakże uważałem za stosowne polecić Szan. Panu żeby napisał do niego, chociaż

bardzo wątpię że on odpowie na list Pański. Jest to taka natura dumna w swojej skromności (czy odwrotnie: skromna w swojej dumie czy pysze).

Po świętach nadeślę Szanownemu tekst świetnej noweli Stevana Sremca „Božićna pečenica." Przekład nie łatwy będzie. Bardzobym chciał tę nowelę wcielić do antologji jugosł. pisarzy. Nowel będzie jeden tom (koło 20 arkuszy druku), powieści 3 tomy, poezyj 1 tom, dramatów 1 tom. Razem 6 tomów. Najwięcej męki będę miał z poezją, gdyż nie dużo znam poetów, którzyby się zgodzili na taką pracę. Redaktorem wydawnictwa pod względem języka polskiego i czystości przekładów jest dr. Stanisław Lam.

Proszę o tem nie pisać do nikogo, bo chcę zakomunikować sam gdy komitet będzie utworzony z naszym posłem na czele.

Honorarjum płacimy 50 zł. po jednym arkuszu druku. Zaraz po aprobacji Dra. Lama. Teksty wybieram ja. Rady przyjmuję najchętniej i będę wdzięcznym każdemu, kto mi dopomoże w tej sprawie.

Czyby Szanowny nie mógł zażądać zniżki w prenumeracie naszych czasopism? Zpewnościąby się tam zgodzili.

Wcale nie szkodzi interesowanie się księgarni Arcta naszemu przedsięwzięciu. Jest nawet bardzo korzystne i sympatyczne.

Był tutaj p. Jasiński i gadał niemożliwe rzeczy. Nie wiedziałem

dotąd, że jego językiem ojczystym jest ukraiński.

Proszę przyjąć wyrazy mego głębokiego szacunku i serdecznego pozdrowienia

Jan Dembowski

Warszawa 31/10 50

77

Dr. J. Benešii
Warszawa

Kraków 1/XI. 30

W. Sz. Panie Profesorze!

List z 31/10 i książkę otrzymałem. List mię niezmiernie ucieszył. Oczywiście, że zakomunikowane w nim ~~mi~~ tak pomyślne wiadomości zachowuję dla siebie - ~~jak zresztą zawsze~~ - i nie puszczam ich w świat. Dziękuję zarazem za zaufanie, a czekać będę z niecierpliwością, ~~kiedy Szt. Prof. będzie mi mógł podać~~ bliższych szczegółów ~~a przede wszystkiem spis~~ utworów powieściowych i nowelistycznych, ~~jakie~~ wejdą w skład wydawnictwa. ~~Proszę się nie dziwić mojej ciekawości, bo~~ Może to być dla mnie ważną wskazówką i orjentacją. Czy z nowel Koleży wejdzie co do tej antologji?

Ciekawe jestem które

Nowelę Szemca przeczytałem - rzeczywiście, przekład będzie niełatwy. Zabiorę się wnet do niego, a w ciągu pracy pozwolę sobie prosić Szt. Prof. o wyjaśnienie nieznanych słów i wyrażeń.

~~Słusznie~~ Dobrze Szt. Prof. przewidywał - Koleża nie odpisał mi dotychczas, choć od wysłania listu minęło prawie dwa tygodnie. ~~Odpisał~~ Nie zdecydowałem się jeszcze którą wybrać kombinację ~~z nowel Koleży~~, ~~wyda~~ z podanych mi przez Szt. Profesora ~~w jednym z poprzednich listów~~ co do

Data.	Przychody										Przychód razem.		Wy[…]	
	G.		A.		C.		E.		F.				A.	
	Pozostałość z dnia poprzedniego.		Przelewy kasy manipulacyjnej.		Sumy przechodnie		zaliczki z kasy Dyrekcyjnej		Wpływy uboczne.				Wydatk[…] budżet[…]we.	
	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	g[…]

nowel Koleży, ~~wybrać~~. Czy: Hrvatski Bog Mars, Bitka kod Lesine i Magyar Kiralyi, czy też: Mlada Misa, Vražji otok i In extremis. Nie znam bowiem dotąd jeszcze: Bitka kod Lesine, Magyar Kiralyi i In extremis. Czy to są zawarem tytuły całych książek, czy też tylko poszczególnych nowel, bo nie znajduję ich w żadnym z posiadanych katalogów księgarskich. A może byłby Sz. P. Prof. wypożyczyć mi je bodaj do przeczytania? Bardzo byłbym wdzięczny.

Odpisał mi p. Begović: Chętnie udzieli mi zezwolenia na tłómaczenie „Gigi Barćićevy" i autoryzacji, lecz pragnie przedtem ~~wiedzieć~~ znać konkretne warunki, jakie mu może dać polski nakładca. Zawarł już umowy na ~~książkowe ilustr.~~ wydanie ~~chorwackie~~, francuskie, niemieckie, i czeskie (książkowe wyd. i ilustr. chorwackie). Pisze, że żadnych wygórowanych żądań nie myśli ~~u nas~~ stawiać i zadowoli się zwyczajnie płaconem u nas honorarjum za tłómaczone powieści. Chciałby jednak mieć jakąś konkretną ofertę nakładcy. Wysłosowałem więc listy do pięciu przedsiębiorstw wydawniczych (Wyd. Polskie R. Wegnera w Poznaniu, Krak. Ska Wyd. w Krakowie, „Rój", „Alfa" i „Mrówka" w Warszawie). Zobaczę co odpowiedzą i zakomunikuję autorowi.

Nie chciałbym się dużo napracować

Data.	Przychody										Przychód razem.		Wy[...]	
	G.		A.		C.		E.		F.				A.	
	Pozostałość z dnia poprzedniego.		Przelewy kasy manipulacyjnej.		Sumy przechodnie		zaliczki z kasy Dyrekcyjnej		Wpływy uboczne.				Wydatki budżetowe.	
	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	g[r]

Sz. P. Profesorowi i zabierać Mu drogiego czasu, ale nie mając się do kogo innego zwrócić, ośmielam się prosić o ~~nieco bliższych informacyj~~ poinformowanie mię, jakie są przeciętne warunki przy takim interesie tak dla autora jak i ~~wydawcy~~ tłómacza. ~~Chciał~~ Nie zawierałem jeszcze takiej umowy, a ~~chcę~~ gdy dostanę ~~odpowie~~ odpowiedzi na propozycję wydania „Gigi", chciałbym wiedzieć, jak je ocenić i przedstawić p. Begoviciowi. Bardzo byłbym wdzięczny za parę słów w tej materji.

Proszę przyjąć wyrazy mojego głębokiego poważania i serdeczne pozdrowienia.

[illegible] 8/11

Data.	Przychody										Przychód razem.		Wy	
	G.		A.		C.		E.		F.				A.	
	Pozostałość z dnia poprzedniego.		Przelewy kasy manipulacyjnej.		Sumy przechodnie		zaliczki z kasy Dyrekcyjnej		Wpływy uboczne.				Wydatk budżet we.	
	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr.	zł.	gr	zł.	gr	zł.	g

Dr J. Benešić
Warszawa

Kr 3/XII-30

W. Sz. P. Profesorze!

Skończyłem właśnie tłómaczenie noweli Szemca, której daję w przekładzie tytuł „Świąteczna pieczeń". W załączeniu przesyłam spis wyrażeń, których nie znam i nie znajduję w swym słowniku, a nie chciałbym na samym tylko domyśle opierać przekładu. Proszę więc uprzejmie o łaskawe objaśnienie mi ich, poczem przekład mój wykończę i przepiszę na maszynie, a książkę zwrócę. Proszę również o łaskawe podanie mi komu i pod jakim adresem mam przekład wysłać.

Na zapytanie w sprawie wydania przekładu „Gigi Bawićewy" Begovića otrzymałem wszystkiego trzy odpowiedzi, wszystkie odmowne. Zakomunikowałem to p. Begovićowi i oczekuję właśnie co mi odpowie. P. Koleża nie odpisał mi dotąd. Spróbuję może jeszcze raz odnieść się do niego.

Czy nie wiadomo Sz. P. Prof. czyim nakładem mają wyjść ~~przekład~~ „Priče

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manip			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich					
Sumy przechodnie			D/ Kapitał zasobów.		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej.		
½/ Pozostałość z poprzedniego dnia			F/ Zaliczki udz. kasom manip. sumy przechodnie.		
			G/ Pozostałość na dzień następny		
			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem			Razem		

Za zgodność

dnia.....19.....r.

Kasa Stacyjna

~~iz Pavnine" Ivany Bolić-Maturanić?~~

Pali mię ciekawość, które utwory wejdą do przygotowywanej „Biblioteki Pogosławiańskiej". Czy nie mógłby Sz. P. Prof. i czy nie byłby łaskaw zdradzić mi tej tajemnicy? Oczywiście pod dyskrecją z mojej strony.

Oczekując łaskawej odpowiedzi ślę wyrazy głębokiego poważania oraz serdeczne pozdrowienia

[illegible]

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manip			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty sumy przechodnie		
●/ Sumy osób trzecich					
Sumy przechodnie			D/ Kapitał zasobów.		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej.		
●/ Pozostałość z poprzedniego dnia			F/ Zaliczki udz. kasom manip. sumy przechodnie.		
			G/ Pozostałość na dzień następny		
			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem			Razem		

Za zgodność

dnia.....19.....r.

Kasa Stacyjna

82

Wielce Szanowny Panie!

Dziękuję za wiadomość, że „Świąteczna pieczeń" już przetłumaczona. Wejdzie w antologję nowelek jugosłowiańskich w wydawnictwie „Bibljoteka Jugosłowiańska", co w r. 1931. zacznie wychodzić w tomach kilkunastu.

Każdy tekst musi przed wydrukowaniem przejść „žito i rešeto" (žito i rzeszoto) pana Dr. Lama, redaktora lingwistycznego tegoż wydawnictwa — Szanowny się Pan chyba nie obrazi, jeżeli i „Świąteczna pieczeń" od~~bywa~~ będzie tę samą krótką podróż. Honorarjum 50 zł. od arkusza druku. Zgadza się Pan? Format 8°. Proszę więc, o ile te warunki dogadzają Szanownemu Panu przekład przesłać na mój adres.

Środki do tego wydawnictwa są prywatne, przemysłowiec, jugosłowianin, żyjący w Polsce, zrobił ten cud (na dzisiejsze

czasy) i dał środki żeby umożliwić wydanie kilkunastu książek z literatury jugosłowiańskiej w tłómaczeniach polskich. Trudno uwierzyć, prawda?

Pierwszą książką Bibljoteki jugosłowiańskiej będzie poemat Gundulića „Osman" – o ile przejdzie Scylę p. Lama. Po tem zbiór poezji ludowej, – później, to już nie mogę powiedzieć, gdyż sam nie wiem. Mam kilka planów zależnych od tłumaczeń i od popytu książek, które pierwsze wyjdą.

W każdym razie będzie książka poezji, tom nowel, dramat Vojnovića z kawałkiem prozy i wierszy, kilka powieści, książka powiastek dla dzieci, – antologja najciekawszych naszych utworów zdających się do eksportu, jaknajmniej etnografji i folklorystyki – wcale nie ciekawej, oprócz prawdziwej poezji ludowej, składającej drugą połowę naszej literatury, – piśmiennictwo analfabetyczne, ciągle jeszcze żywe i ciekawe.

Proszę więc o łaskawe zawiadomienie, czy wyżej wspomniane warunki dogadzają Szan. Panu. W takim razie proszę o nadesłanie „Świątecznej pieczeni" razem z oryginałem.

Załączam tłumaczenie wyrazów przez Pana może niedokładnie zrozumianych. Dziwię się, że tego nie było więcej. Ja sam nie znam wszystkich wyrazów (tureckich) pisarzy piszących o krajach dawnej Serbji południowej. Jest ich mnóstwo.

Łączę wyrazy najgłębszego szacunku i serdeczne pozdrowienia.

Jul Benetto

Warszawa, 8/XII 20

ul. Hoża 18. m. 6.

Dr. J. Benešić
Warszawa
Hoża 18 m 6.

Kr 19/12-30

Wielm. P. Profesorze!

Dziękuję najuprzejmiej za list z 8. bm. i objaśnienie nieznanych mi słów. Nie odpisywałem zaraz, bo zmagałem się z grypą przez parę dni.

Zgadzam się na podane warunki i przysłaję oczywiście także i na owo sito i ~~rzeszło~~ rzeszoło, co uważam za całkiem naturalne w tego rodzaju wydawnictwie, któremu z całego serca życzę jak najpełniejszego powodzenia tem więcej, że co do zakresu, jaki obejmie, wyobrażałem sobie „Bibliotekę Jugosłow." zupełnie tak samo i w licznych listach do rozmaitych wydawców projektowałem to samo. Zaznaczę tu, że znam i słoweński język i tłómaczyłem z niego także parę rzeczy. Nie publikowałem z tego nic, bo dla małej wartości oryginałów tłómaczenia ~~swoje~~ te uważałem za ćwiczenia. W razie potrzeby służę więc swoją pracą i w tym kierunku.

Rzeczywiście, prawdziwy cud boży,

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manip			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich					
Sumy przechodnie			D/ Kapitał zasobów.		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej.		
½/ Pozostałość z poprzedniego dnia			F/ Zaliczki udz. kasom manip. sumy przechodnie.		
			G/ Pozostałość na dzień następny		
			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem			Razem		

Za zgodność

dnia.....19.....r.

Kasa Stacyjna

że znalazł się w dzisiejszych czasach taki ofiarny obywatel, co daje fundusz na wydawanie „Bibl. Jugosł.”! Przepiękny czyn! Nareszcie więc i „Osman” Gundulića ujrzy w Polsce światło dzienne! Nie wiem, kto go tłómaczy, ale niechże ten przekład większe ma szczęście niż ~~wszystkie~~ dotychczasowe, które nie ujrzały nigdy pras drukarskich!

W J.K.C. czytałem w tych dniach notatkę o „otwarciu Bibl. Jugosł. w Warszawie”. Czy to mowa o tem wydawnictwie, czy też o wypożyczalni książek? Tekst notatki był jakiś zamazany i prócz nagłówka nie mogłem reszty odczytać.

„Świąteczną pieczeń” - poprawiłem i zacząłem przepisywać. ~~Za parę dni~~ Będę gotów z tem po świętach i prześlę P. Prof. wraz oryginałem.

Tygodnik „Na Szerokim Świecie” (wyd. Krak. J.K.C.) zamieści wkrótce mój przekład noweli Nazora „Chorska latarnia”. Redakcja ~~[illegible]~~ ma go poprzedzić małym wstępem od siebie dla zwrócenia uwagi czytelników. Prześlę P. Prof. jeden egzemplarz.

Łączę wyrazy najgłębszego szacunku i serdeczne pozdrowienia

Mag

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manip			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich					
Sumy przechodnie			D/ Kapitał zasobów.		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej.		
F/ Pozostałość z poprzedniego dnia			F/ Zaliczki udz. kasom manip. sumy przechodnie.		
			G/ Pozostałość na dzień następny		
			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem			Razem		

Za zgodność

dnia.....19.....r.

Kasa Stacyjna

Dr. J. Benecki
Warszawa

Kr. 18/I. 31

W. Sz. Pani Profesorowo!

W załączeniu przesyłam wreszcie „Świąteczną pieśń" wraz z oryginałem. W razie potrzeby mogę przesłać jeszcze jeden egzemplarz tego przekładu. Ciekaw jestem, czy powiodło mi się ominąć Scyllę i Charybdę.

Otrzymałem numer „Obrony", za który dziękuję serdecznie i serdecznie też jestem wdzięczny za życzliwą wzmiankę o mojej skromnej osobie i pracy, jak niemniej ~~[illegible]~~ ciepłe wspomnienie o śp. ks. Nacu, które mię mile wzruszyło.

Za następny numer „Obrony" dziękuję jeszcze raz i z tego powodu, że felieton P. Prof. dostarczył mi ~~[illegible]~~ ciekawych informacyj. W porównaniu z tem, co się ukazuje w druku, nie mógłbym się nigdy spodziewać, że taki liczny jest zastęp ludzi pracujących nad przekładami p. [illegible]. „[illegible]" także zauważyłem ciekawe tłumaczenie:

~~charakterystycznem jest, że większość [illegible] autorów przybyła niewiedzieć korespondencji P. Prof. swego czasu, przed paru laty, spotkało mię to samo, a z wielką szkodą dla sprawy, bo ~~[illegible]~~ sytuacja wydawnicza i księgarska była lepsza i korzystniejsza~~

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr	II Rozchód	zł.	gr
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki bud żetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depo zyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/Kapitał za- sobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyj nej		
E/ Zaliczki z kasy Dy- rekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechod nie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień na stępny		
G/ Pozostałość z po- przedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

Po obywatelsku i wspaniałomyślnie postąpiła względem mnie redakcja miesięcznika „Život i Rad". Idąc za radą P. Prof. prosiłem o zniżkę w prenumeracie. W odpowiedzi otrzymałem gratis cały rocznik 1930 ~~z prośbą~~ i zawiadomienie, że za zwyczajną prenumeratą, bo warunki materjalne mają ciężkie - w co oczywiście wierzę - będą mi przysyłać dalsze zeszyty bieżąco.

Przed samemi świętami pozwoliłem sobie przesłać P. Prof. egzemplarz tygodnika „Na Szerokim Świecie" zawierający mój przekład „Sojetionika" Vl. Narova. Zdaje mi się nieźle wypadł.

Przed tygodniem zamieścił T. K. C. w swoim dodatku niedzielnym „Kurjer liter.-naukowy" piękny artykuł o twórczości i działalności P. Prof., a także i poznańska „Łęcza" w pierwszym tegorocznym zeszycie. „Łęczy" nie mam, ~~ale~~ bo ją tylko przeglądam w tut. czytelni Tow. Czyt. Lud., ale „Kurjerka" prenumeruję i na życzenie mogę służyć jednym egzemplarzem. W „Łęczy" pisała p. Kawecka, a w „Kurjerku" p. Frančić.

Czy niewiadomo co o losie ~~[illegible]~~ „Wagonji"?

Proszę przyjąć wyrazy głębokiego szacunku i poważania

[illegible]

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I: Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich					
Sumy przechodnie			D/ Kapitał zasobów		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
F/ Wpływy uboczne			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			G/ Pozostałość na dzień następny		
			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

88

Wielce Szanowny Panie,

dziś odebrałem przekład „Świątecznej pieczeni" Szemca, serdecznie dziękuję, niedawno też otrzymałem numer „Na szerokim świecie" z „Morską latarnią" Nagora w Pańskiem tłumaczeniu. Za wszystko jeszcze raz dziękuję.

Zajęć mam dużo, może i za dużo na jednego człowieka. Ale póki zdrowie służy chyba się jakoś wybrnie z tego i załatwi przynajmniej najpilniejsze i najważniejsze.

(Byłem niedawno u dyrektora Szyfmana i rozmawialiśmy o „Agonji." Szyfman jest bardzo zadowolony ze sztuki; Panu wypłaci honorarjum ryczałtowe – 300 zł. – ale według zwyczaju wszystkich dyrektorów teatru (i ja takim byłem) życzy żeby język tłumaczenia zrobić bardziej sceniczny, to znaczy: zmienić poniekąd

układ słów w zdaniach i dać, gdzie się to ukaże potrzebnem, akcent zdaniom bardziej przystępny dla słuchaczy. Język sceny jest tajemnicą swego rodzaju i nie można oczekiwać od tłumaczy czy autorów żeby się odrazu znali na tem misterjum. Reżyser także często przerabia język autora nawet bez jego pozwolenia, robi to w interesie sztuki. Dyrektor Szyfman powiedział mi że odda sztukę Kolejy (w tłumaczeniu Pańskiem) pewnemu mistrzowi w języku scenicznym. W tym sezonie sztukę wystawi, rolę główną (Laurę) prawdopodobnie zagra p. Przybyłko-Potocka. Od autora dostałem zezwolenie żeby z dyrekcją ułożyć kontrakt i to zrobię w następnych dniach żeby uniknąć agentów teatralnych zdzierających zwykle skórę autorom.

89

Mam nadzieję że za 5–6 tygodni wyjdzie już pierwsza i druga książka Bibljoteki Jugosłowiańskiej. Nie mogę jeszcze w tej chwili powiedzieć, co to będzie. Dr. Lam już ma na stole pewne rękopisy przekładów, a ja codzień pracuję nad korespondencją, odpisywaniem i zbieraniem przekładów.

Łączę wyrazy serdecznego pozdrowienia i szacunku.

Jan Benecki

Warszawa 21/I 31
ul. Hoża 18. m. 6.

90

Kra 24/I. 31

W. Sz. P. Profesorze!

[Najserdeczniej dziękuję za dobrą nowinę o „Agonji". Zgoda na honorarjum. Zgoda też na konieczne zmiany ~~językowe~~ języka przekładu. Wprawdzie przy tłómaczeniu starałem się brać pod uwagę kwestję słowa mówionego, starałem się słyszeć to co pisałem, ale oczywiście nie mając tych arkanów, pewno sporo nagrzeszyłem, zwłaszcza tam, gdzie mi łatwo szło pióro.]

Piszę krótko, by nie zajmować drogiego czasu P. Profesorowi.

Dziękując jeszcze raz, łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania

[illegible]

datki definitywne.													Pozostałość			
	B.		C		D.		E.		F.		Rozchód razem.		W dowodach częściowo opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
i o	Dział 4 inwestycje.		Kaucje Depozyty Kasa Chorych K.Emery.		Kapitał Zasobów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki kasom manipul. sumy przechod.							
r.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.

91

Wielce Szanowny i Drogi Panie

najserdeczniej dziękuję za „Polonię" z dnia 8/II 37 z artykułem „dobry przyjaciel" pióra Szaułana. Dziękując nie wchodzę w krytykę, czy jestem „ambasadorem" literatury polskiej w Jugosławji; czy pewne ustępy nie są za bardzo pochlebiające, jednakże muszę wyrazić swoje zdziwienie: skąd Szaułan odnalazł te dane o mojej polemice w sprawie Björnsona w „Pokrecie"? Skąd to Szaułan dostał? Ja nawet nie mam tych artykułów! Moim przeciwnikiem (jak się później dowiedziałem) nie był żaden T. Ż., Rusin, jak się Szaułan domniewa, ale prof. Petar Tomić, historyk i geograf, bardzo zdolny pedagog, który

swoje panslawistyczne sympatje wsączał
~~[illegible]~~ w młodzież gimnazjalną, niestety
tylko rusofilskie. Tak mi powiedziano
w redakcji „Pokretu" w roku 1908. To-
mić był bardzo sympatycznym człowie-
kiem, autorem dziejów rzymskich w
wydaniu Matiey Hrvatskiej; wysoko
wykształcony, – ale jednak w pewnym
kierunku zacofany, zwłaszcza co do
~~[illegible]~~ kwestji polskiej w Rosji.
Nie tylko on jedyny. U nas wtenczas
bardzo ucichły sympatje dla Polski –
dzięki polityce wiedeńskiej Stańczy-
ków, i trudno było walczyć z faktami.
Jak gdyby dzisiaj ktoś chciał
robić propagandę polsko-czeską na
ziemi udeptanej przez Kurjerek
Krakowski.

Pracuję nad naszą „Bibljoteką Jugosłowiańską." Mam już kontrakt z „Domem Książki Polskiej." Za miesiąc, mam nadzieję, wyjdzie pierwsza książka: „Śmierć Smail-agi Čengića" Ivana Mažuranića (naturalnie: Mažuranića, a nie: Mažuranicia!)

Proszę jeszcze raz przyjąć wyrazy mego szczerego podziękowania i serdeczne pozdrowienia

[illegible]

Warszawa 14/II 31

93

Dr. J. Benešić
Warszawa

Kcc 22/II-31

W. Sz. P. Prof.!

Nie sądzę, żebym zbyt przesadził w moim skromnym artykule, ~~który napisałem~~ a porównanie z Bogiem też już ktoś inny przede mną uczynił, choć równie dobrze mogę je nazwać swojem własnem, bo ~~jeszcze przed paru laty nasunęło się mi~~ nasunęło ~~mi~~ się i mnie jeszcze przedtem ~~paru laty, gdy przeglądając garść katalogów księgarskich nadesłanych mi z Zagrzebia, przy wielu przyjaciołach przekładów arcydzieł naszej literatury, napotykałem Pruskie nazwisko, które zresztą było mi już znane~~. Przyznam się, że właściwie znam tylko jeden przekład pióra P. Pr., mianowicie „W Szwajcarji", a o innych wnoszę z tego jednego. Ale też bez przesady wart nazwy konganialnego.

nim to gdzieś czytałem

Widzę, że zrobiłem P. Prof. niespodziankę ~~wspominając~~ w swym artykule o jego polemice w „Pokrecie". Wyczytałem o tem ~~w niezapomnianym~~ w nieodżałowanym „Świecie Słowiańskim", gdzie w roczniku z 1907 r. znalazłem ~~streszcz~~ obszerne

datki definitywne.													Pozostałość			
	B.		C		D.		E.		F.		Rozchód razem.		W dowodach częściowo opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
r.	zł	gr.	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł,	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr
	Dział 4 inwestycje.		Kaucje Depozyty Kasa Chorych K. Emery.		Kapitał Zasobów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki ka som manipul. sumy przechod.							

streszczenie całej tej polemiki i tam też zwalczałem domysł. ~~Kto się kryje pod~~ co do osoby Pańskiego przeciwnika. ~~Ja sam nie mógłbym wpaść na takie przypuszczenie, bo zbyt słabo jeszcze znam stosunki w Jugosławji, a w owych latach byłem jeszcze studentem gimnazjalnym.~~

Tak, rzeczywiście sprawa powoli rusza z miejsca i lepiej jest już nieco dziś, niż było do niedawna z przekładami z jugosłowiańskich literatur. Ta sama „Tęcza" ma ~~kiedyś zamieścić~~ jeszcze zamieścić mój przekład opowiadania Nazora „Voda" z cyklu „Na ostrvu žeti", który im posłałem jeszcze w sierpniu. Może go zamieszczą w jednym z kwietniowych zeszytów, który zamierzają poświęcić Jugosławji.

Ciekaw jestem, czy i inni panowie, o których P. Prof. pisze w przesłanym mi kiedyś artykule „Jugoslovenski pisci u poljskom prevodu", zamieszczają swoje przekłady gdzie w innych pismach. Od czasu do czasu przeglądam te kilka dzienników i czasopism, jakie posiada tut. czytelnia T.C.L., ale nie zdarzyło mi się jeszcze nie nigdzie spotkać prócz Begovića „Dnija u Kovčegu" w „Słowie polskiem", i w „Bluszczu" „Hanumicy" V. Škurla-Hlijićowej w przekładzie p. T. Krajewskiej; ~~którą~~ do którego ogłoszenia

datki definitywne.													Rozchód razem.		Pozostałość			
	B.		C		D.		E.		F.						W dowodach częściowo opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
i o	Dział 4 inwestycje.		Kaucje Depozyty Kasa Chorych K.Emery.		Kapitał Zasobów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki kasom manipul. sumy przechod.									
r.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.			zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.

(3) 95

nawiasem mówiąc, począć się przyczyniłem. – Ale w wydawnictwach książkowych ciągle jeszcze cisza. Wspominałem swego czasu, że Zakłady „Arcta" i Wyd. Pol. Wegnera zainteresowały się moimi przekładami. Sądziłem, że bodaj „Morze" Lovrića wydadzą. Zwrócili mi rękopisy, bo obecne ciężkie warunki gospodarcze nie ~~pozwalają~~ sprzyjają.

Aby tylko nasza „Bibl. Jugosł." ~~się powiodła~~ miała powodzenie!

W lecie ub. r. radził mi P. Prof. wziąć się do tłómaczenia nowel Koleży. Przetłómaczyłem „Mladą mirgo Alojza Tička". Z dalszą pracą wstrzymałem się, bo nie mając kompletu jego dzieł, nie wiedziałem, którą z dwóch podanych mi przez P. Prof. kombinacyj wziąć do roboty. Ze wspomnianego poprzednio artykułu „Jugoslovenski pisci u poljskom prevodu" dowiaduję się, że Koleżę tłómaczy p. Papierkowski. Czy nie mógłby mi PPr. powiedzieć, które rzeczy on tłómaczy? ~~względnie podać mi jego adres bliższy adres?~~ Ewentualnie napisałbym sam do niego. ~~itd~~

Kreślę się z głębokiem poważaniem

[illegible]

...datki definitywne.											Rozchód razem.		Pozostałość			
	B.		C		D.		E.		F.							
	Dział 4 inwe- stycje.		Kaucje Depozy- ty Kasa Chorych K.Emery.		Kapitał Zasobów		Przele- wy do Kasy Głównej		Zalicz ki ka som ma- nipul. sumy przechod.				W dowo- dach częścio opłaco- nych i kwitach tymczas.		w gotówce	
r.	zł	gr.	zł.	gr.	zł.	gr	zł.	gr	zł,	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr

96

Zagreb 1/IV 31

Pretam uskrs i sva-
ko dobro želi Vam
iskreno Vaš

Jul Benčić

Dnia 2/V będę w Kra-
kowie z wycieczką
jugosłowiańską.

Jubilar

Wiktor Bazielich

Katowice

Gliwicka 12

97

Dr. J. Benešić
Zagreb

Kre 10/IV-31

W. Sz. P. Profesorze!

Najuprzejmiej dziękuję za pamięć i życzenia świąteczne. Ja ze swej strony adresowałem życzenia dla P. Prof. do Warszawy. Z końcem marca byłem dwukrotnie w Warszawie i chciałem P. Prof. odwiedzić. Byłem jednak zaabsorbowany konferencjami w Min. Komunikacji, że zbrakło mi czasu na to, ~~a ja a byłbym może~~ a wobec wyjazdu P. Prof. byłbym go może i nie zastał.

Serdeczne pozdrowienie i wyrazy głębokiego szacunku

Ile

[illegible]

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

Dr. J. Benčić
Warszawa

98

Kce 16/V-31

W. Sz. P. Prof.!

Ostatni raz pisałem do P. Profesora ~~tuż po świętach~~ w okresie świąt Wielkanocnych do Zagrzebia. Nie wiem czy kartka doszła, bo adresowałem na stary adres. Przed Wielkanocą byłem dwukrotnie służbowo w Warszawie i cieszyłem się że będę miał sposobność odwiedzić P. Profesora i przedstawić mu się. Niestety ~~Konfe~~ uciążliwe konferencje w Ministerstwie Komunikacji tak mi wyczerpały i czas i siły, że już na nic innego ich nie pozostało, i musiałem wracać do Katowic najbliższym pociągiem. Sądziłem, że w czasie kongresu nadrobię to i wpadnę do Krakowa. ~~[illegible]~~ Niestety i to mi się nie udało. Trzeba było pozostać w Katowicach na tutejszych uroczystościach. Przebieg kongresu obserwowałem z biuletynów prasowych i mam wrażenie, że wypadł imponująco i posiał ~~[illegible]~~ w naszem społeczeństwie dobre ziarno, które oby jak najlepsze wydało owoce.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

Zdaje mi się jednak, że oddźwięk jego w społeczeństwie byłby daleko większy i plon ~~daleko~~ o wiele byłby mniejszy, gdyby ~~nie~~ ~~chwila była stosowniejsza~~ nie to, że wypadł właśnie w czasie tak wielkiego u nas kryzysu ekonomicznego i gospodarczego, ogólnego przygnębienia ~~[illegible]~~ i rozgoryczenia w sferach pracującej inteligencji, spowodowanego nagłą obniżką pensyj urzędniczych. Zeszedł się nadto, względnie zakończenie jego, z 10-rocznicą III powstania śląskiego, która ~~odwróciła nieco uwagę~~ w znacznym stopniu odwróciła uwagę społeczeństwa i prasy. Obawiam się, że plon tego Kongresu z tych powodów niedociągnie do tej wyżyny, do której dociągnąłby w przychylniejszych warunkach.

Przekonałem się ~~[illegible]~~ już poniekąd o tem osobiście. W ubiegłym tygodniu zwróciłem się do dwóch wydawnictw: Biblioteki Groszowej w Warszawie i Wydawnictwa Polskiego R. Wegnera w Poznaniu z propozycją wydania którego z moich przekładów, powołując się na zainteresowanie społeczeństwa, wywołane Kongresem. Oba wydawnictwa przyznały mi, że rzeczywiście zainteresowanie to znacznie wzrosło, lecz mimo wszystko

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr	II Rozchód	zł.	gr
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
D/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

w dzisiejszych katastrofalnych wprost stosunkach nie mogę nawet myśleć o angażowaniu się w nowe wydawnictwa. R. Wegner tylko dodał, że gdy się konjunktura nieco poprawi, skorzysta z mojego ~~propozycji~~ adresu. ~~Tak więc~~

Pan Veljko Petrović, którego prosiłem o zezwolenie przetłómaczenia paru jego nowel z „Iskušenja", pisze mi, bym się porozumiał w tej materji z P. Profesorem, bo podobno P. Prof. przygotowuje jakiś wybór jego nowel, a nadto jedna z pań, której nazwiska nie pamięta, F mianowicie żona byłego naszego konsula ~~[illegible]~~ w Białogrodzie miała podobno przełożyć któreś z jego opowiadań z cyklu „Tri priporetke". Proszę zatem uprzejmie o łaskawe podanie mi nazwiska i adresu tej pani i poinformowanie mnie, które rzeczy p. Petrovića bierze P. Prof. pod uwagę do owej „antologji", o której p. Petrović mi wspomina. Na razie ~~[illegible]~~ mam tylko jego „Iskušenje", z którego przetłómaczyłem „Sanćešić" i „Namiora tramvajdžije", a gdzieś w jesieni przetłómaczyłbym jeszcze ze dwie dłuższe nowele z tego tomu i ewentualnie z innych, gdy je sprowadzę.

F o które znane jest P. Prof.

Wypatruję ciągle w programach warszawskich teatrów, kiedy się

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

się ukaże na afiszu „Wagonji", ale ciągle daremnie. Czy nie jest P. Prof. co wiadomo w tej sprawie? Koniec sezonu się zbliża, a z nim coraz to bardziej jałowe czasy.

W biuletynach prasowych czytałem, że na zjeździe porozumienia literackiego polsko-jugosłowiańskiego ~~czeskosłowackiego~~ przyjęty został tymczasowy statut i i ustalone wytyczne na najbliższą przyszłość. Czy nie mógłby mi Pan Profesor podać coś bliższego w tej materji? Byłbym ogromnie zobowiązany i serdecznie wdzięczny. A proszę mi nie brać za złe, że może nadużywam czasu i uprzejmości P. Profesora. Siedząc tu w Katowicach na uboczu i przeważnie tylko przy biurku, nie mam żadnego innego sposobu poinformowania się w rzeczach, które mię żywo obchodzą.

Proszę przyjąć wyrazy głębokiego szacunku i poważania

[illegible] 15/5

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

102

Wielce Szanowny Panie,

odpisuję zaraz, krótko, obiecując że wkrótce napiszę obszerniej.

Czy Szanowny odebrał tom pierwszy Biblioteki Jugosłowiańskiej? Miał przesłać Dom Książki Polskiej jeszcze 13. t. m.

Pani, o którą się Szanowny pyta, nazywa się: Marja ze Znatowiczów Szczepańska. Adres: Warszawa, Zielna 13. m. 4.

Proszę mi z łaski swej napisać jeszcze raz, co Pan ma w przekładzie polskim z literatury naszej (tytuł, autor, ile stron tekstu). Bardzobym chciał wydać tom Veljka Petrovića, to mnie w tej chwili najbardziej interesuje, ale proszę napisać i o innych przekładach, tylko bardzo szczegółowo.

„Teatr Polski" nie zagra w tym sezonie „Agonji", gdyż miał zamiar

z tą (i z inną jeszcze) sztuką po premjerze pojechać do Fugorbanji, ale z powodu jej spóźnionego rezonu musiał ~~odłożyć~~ odroczyć do jesieni.

Statut i wszystkie dane o Kongresie literackim nadeślę.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i serdeczne przedłożenia

Ks. Benedykt

Warszawa 18/V 31

104

Dr. J. Benešić
Warszawa

Kr. 24/V-31

W. Sz. P. Profesorze!

W załączeniu spis moich dotychczasowych przekładów. ~~Z utworów p. Veljka~~ Opuściłem w nim przekłady dzieł scenicznych (prócz Koleży „Wagonji" są to wszystko ~~utwory~~ prace Lovrića). Z utworów p. Veljka Petrovića mam przetłómaczone tylko trzy z cyklu „Iskušenje", bo innych jego książek nie mam i nie znam. Z p. Petrovićem miałem pecha. Jeszcze w pierwszej połowie kwietnia pisałem do niego o zezwolenie na przekład, lecz nie znając jego adresu przesłałem list redakcji „Života i Rada" z prośbą o skierowanie go pod jego adresem. W redakcji przetrzymano mój list tak, że ~~adresat otrzymał go~~ p. Petrović zastał go dopiero po powrocie z kongresu. Odpisał mi też zaraz, nie tając irytacji, bo powiada – 26/IV był w Katowicach, spacerował tu po ulicach, ~~był w~~ wysiedział się w kawiarni, gdy ja czekałem na jego odpowiedź. A bylibyśmy mogli spotkać się tu osobiście i porozmawiać sobie dowoli. Zakląłem też i ja w duchu, gdym to przeczytał, bo z największą przyjemnością byłbym mu dotrzymał towarzystwa, ~~do ostat~~ a po drugie, nie mając ~~odpowiedzi~~ jego zezwolenia, nie brałem się do tłómaczenia, które byłbym napewno wykończył i postarał się o za-

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

mieszczenie w jakiem piśmie właśnie w czasie Kongresu.

List P. Profesora otrzymałem 20 t. m., a na drugi dzień odpis protokołu i pierwszy tom Bibl. Jugosł. Najserdeczniejsze dzięki za jedno i drugie! Raduję się tym pierwszym tomem. Cieszę się szalenie, ~~że widzę~~ tem więcej, że wolno mi ~~[illegible]~~ widzieć w tem ~~[illegible]~~ początek urzeczywistnienia i mojej własnej idei, marzonej oddawna. Jednakże jako Polakowi trudno mi obronić się i od uczucia ~~[illegible]~~ przykrości, że to nie naszym, polskim sumptem ~~Bibl. Jugosł.~~ ~~[illegible]~~ doszło ~~[illegible]~~ do skutku. Napiszę zaraz o tym pierwszym tomie do tutejszych dzienników. Oby ten pierwszy tom został w lot rozchwytany i jak najmilej powitany u czytającej publiczności! A potem niechajże to samo będzie udziałem i dalszych tomów! ~~[illegible]~~!

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i serdeczne pozdrowienia.

[illegible]

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

Dr. J. Benaši

106

Kr 1/III-31

W. Sz. P. Profesorze!

Najmocniej przepraszam, że dziś dopiero przysyłam przekład „Nieczystej krwi". Jest to jedna z dawniejszych moich prac, a wogóle pierwsza taka długa. Pamiętam też, że sporo o nad nią napociłem. ~~Powracałem do niej~~ Ciągle powracałem do niej, lecz tylko w dłuższych odstępach czasu, poprawiałem i przepisywałem powoli na maszynie i przy tem znów poprawiałem. Nie mogłem więc teraz wysłać tego, aby nie przeglądnąć jeszcze raz całości. Byłbym z tem zdążył prędzej, lecz właśnie w ubiegłą środę, gdym otrzymał kartkę P. Prof. i znów w piątek bawili w Katowicach delegaci czeskosłowiańscy i jugosłowiańscy Związków umysłowych pracowników kolejowych tychże krajów, którzy poprzednio brali udział w zjeździe Ligi tych słowiańskiej tych tow. we Lwowie, a mnie, choć nie jestem członkiem tego Związku prezes ~~dy~~ naszej dyrekcji ~~[illegible]~~ zobligował do towarzyszenia jugosłowiańskim w czasie ich pobytu w naszym okręgu. W sobotę zaś ~~[illegible]~~ oskarżałem jako rzecznik dyscyplinarny w rozprawie dyscypli-

narnej, która trwała niemal cały boży dzień, bo do późnego wieczora. Z tych powodów odpadły mi całe trzy dni, ~~nie mówiąc o zmęczeniu, jakie mi pozostało~~.

Ciekaw jestem, co P. Prof. o tym przekładzie powie, bo mam wrażenie, że w niejednem miejscu zdałoby się go przerobić. ~~Czy się opłaci nabrać reszty~~? ~~Chaos mam w głowie teraz z tego~~ Czy może być co z tego?

Serdeczne pozdrowienia i wyrazy głębokiego szacunku

[illegible]

107

Wielce Szanowny Panie,

Serdecznie dziękuję za list ze spisem przekładów. Proszę, o ile można, o natychmiastowe nadesłanie mi tłumaczenia B. Stankowicza „Nečista kr" (nie musi być na maszynie odpisane).

Łączę serdeczne pozdrowienia

[illegible]

Warszawa 26/5 31

OPIEKUJ SIĘ DZIECKIEM — BĘDZIE MNIEJ WIĘZIEŃ I PRZESTĘPCÓW.

KARTKA POCZTOWA

NADAWCA:

Jul Berezin
Warszawa
Hoża 18. m. 6.

Pan
Wiktor Bazielich
Katowice
Gliwicka 12

M. P. i T. (I-1931) 10.000.000.

108

Wielce Szanowny Panie!

Odebrałem przekład „Nieczystej krwi." Bardzo serdecznie dziękuję. Mam nadzieję że „Nieczysta krew" wyjdzie jako trzeci tom „Bibljoteki Zugorłowiańskiej." O tom obszerniej za kilka dni. Honorjum (50 zł od arkusza) jeżeli Szanownemu dogadza, będzie wypłacone zaraz po aprobacji rękopisu. Arkuszy będzie 15.

Serdeczne pozdrowienia i wyrazy szacunku

Pszczę

Zuc Benedykt

Warszawa 4/6 31

OPIEKUJ SIĘ DZIECKIEM — BĘDZIE MNIEJ WIĘZIEŃ I PRZESTĘPCÓW.

KARTKA POCZTOWA

STRZELECKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA
POLOGNE 23. VIII. 6. IX. 31. LWÓW
CHAMPIONAT DU MONDE DE TIR

NADAWCA

Jul Benecki
Warszawa
ul. Hoża 18 m. 6.

WARSZAWA 2
4 VI 31 13
Ł

POCZTA POLSKA
STRZELECKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA
POLOGNE 23. VIII. 6. IX. 31. LWÓW
CHAMPIONAT DU MONDE DE TIR

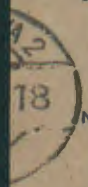

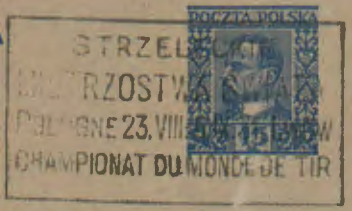

Jul Pan
Wiktor Bazielich
Katowice
Gliwicka 12

M. P. I T. (I-1931) 10.000.000.

109

Wielce Szanowny Panie!

Proszę o łaskawe tłumaczenie tego artykułu, który wyjdzie jak wstęp do „Nieczystej krwi" B. Stankovića. Jeżeli można przekład dokonać jak najprędzej, byłbym bardzo wdzięczny.

Serdeczne pozdrowienia

Jan Bernard

Warszawa 6/6 31

110

Wielce Szanowny Panie,

Z wielkiem zmartwieniem muszę Szanownemu zakomunikować, że jego przekład „Nieczystej krwi" B. Stankovića nie nadaje się do druku w tym kształcie, w jakim go otrzymałem. Tłumaczenie dokonane od wyrazu do wyrazu, dosłownie z oryginału, przez co mamy przez sobą stylizację serbską, wcale nie polską. Potrzebna jest niezbędnie nowa stylizacja, przestylizowanie polskie przez wybitnego jakiegoś stylistę polskiego. Oprócz tego są błędy (nie dziw wcale!) w tem dosłownem tłumaczeniu czasem tak duże, że sens odbiega

od oryginału bardzo daleko. Szanowny
pozwoli mi zwrócić uwagę tylko na
kilka takich błędów: błyskanie
oczyma zam. migania; jakbyło
szczęście zam.: ale gdy los pozwolił:
świecąc swojem ubraniem wokoło,
zam. strzepując swoje ubranie; gorycz
zam. nieszczęście; dobrem ciastem zam.
dobremi trunkami; razić zam. olśnie-
wać; ~~przepych~~ rozkosz zam. przepych;
zaniepokojony jej pięknością zam.
uderzony j.p.; rozdzielenie łopatek
zam. rozpięcie bioder; bo nie jest
w porządku zam. nie wypada; krępy
zam. pucułowaty; czerwona twarz
zam. opalona t.; wychody zam. odwie-
dziny; wesele zam. uroczystość;
żal zam. przerażenie; zebranie
zam. odpust; w jawnej walce zam.
na przekór; namiętność zam. po-

żądliwość; przestraszona zam. przerażona; i dokąd to prowadzi? zam. jak długo to potrwa; kiedy kto o nią poprosi zam. będzie się o nią ktoś starał; patrzeć, jak wszystko coraz to lepiej pójdzie zam.: dbać, by się jak najlepiej zabawić; zagrzewała się, zapracowywała zam.: Przejmowała się i cieszyła; miłować zam. szczebiotać; klamka zam. kołatka; jak, jak zam. dobrze, dobrze; hau~~[illegible]~~ (zajazd) zam. pani (hanuma!); kadzie zam. beczki; itd.

Stanisław wobec tego napewno uzna, że jest potrzebna rewizja całego przekładu. Tej rewizji ja sam nie mogę przeprowadzić, wymagałoby to za dużo czasu. Mam więc następujący projekt. Żeby przekład nie poszedł na marne, zrobiłby rewizję

i przestylizowanie, o ile się Szanłan na to zgadza. Nazwisko Szanłana będzie, naturalnie, figurowało jako tłumacza (bez żadnej wzmianki o tych, którzy pomagali), ale honorarjum muszę zniżyć o połowę, tj. 25 zł od arkusza, bo muszę zapłacić honorarjum studentowi, z którym przeczytamy dosłowny tekst, i literatowi, który przekształci stylizację. (Sam nie odbieram żadnego honorarjum wogóle).

Proszę o jaknajszybszą odpowiedź (choćby telegraficznie) czy Szanłan się z tem zgadza, gdyż chciałbym jak najprędzej mieć sytuację jasną.

Bardzo przepraszam, jeżeli tym listem Szanłanu sprawiłem przykrość, niech Pan uwierzy, było mi bardzo nieprzyjemnie. Czy Szanłan pracuje nad wstępem Łazarewicza?

Łączę wyrazy najgłębszego szacunku i serdeczne pozdrowienia

Warszawa 9/6 31 Ruth Benedykt

112

Wielce Szanowny Panie! Dziękuję za przychylną odpowiedź. Nazwiska proszę pisać pisownią chorwacką (nie polską!), więc: Stanković, Stankovića (nie: Stanković'a albo nawet Stankovicia!) Wyrazy tureckie przetłumaczyć na polskie.

Bardzo się cieszę, że wkrótce będziemy mieli ten ciekawy utwór w języku polskim. Tylko proszę o przekład wstępu najpóźniej do 19/6 bo wyjeżdżam na 2 miesiące zaraz potem.

Serdeczne pozdrowienia!

Warszawa 11/6 31

[illegible]

OPIEKUJ SIĘ DZIECKIEM — BĘDZIE MNIEJ WIĘZIEŃ I PRZESTĘPCÓW.

KARTKA POCZTOWA

WARSZAWA 2
11 VI 31 14
b

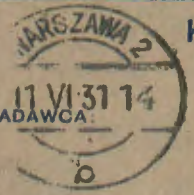

POPIERAJ INSTYTUT RADOWY
IM. MARJI SKŁODOWSKIEJ-CURIE
(DLA WALKI z RAKIEM)
P.K.O. 9535

WARSZAWA 2
11 VI 31 14
b

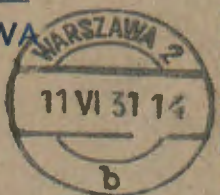

POCZTA POLSKA
POPIERAJ INSTYT
IM. MARJI SKŁODOW
15 gr
KI z R
P.K.O. 9

NADAWCA:

Jan Bieniński
Warszawa
ul. Hoża 18. m. 6.

JWPan
Mgr. Wiktor Bazielich
Katowice
Gliwicka 12

M. P. i T. (I-1931) 10.000.000.

113

Dr. J. Benešić
Warszawa

Kcz 18/6-31

W. Sz. P. Prof.!

W załączeniu przesyłam przekład ~~artykułu~~ wstępu o Stankoviću i zwracam oryginał. W tekście napotkałem kilka słów, ~~i zwrotów~~ których nie mogłem znaleźć w swoich słownikach, a nie było czasu zasięgać informacji w drodze korespondencji. Puściłem się więc na domysły. ~~czy trafne~~ Słowa te zakreśliłem lekko ołówkiem w tekście i w przekładzie. [Zresztą pewnie mój przekład będzie rewidowany, o co nawet proszę, bo nie zawsze czułem się pewnie przy tej pracy. [Nie wiem też, czy dobrze tłómaczyłem tytuły dzieł, bo nie wszystkie znam.]

Wyjeżdżając do swej ojczyzny będzie P. Prof. pewno przejeżdżał przez Katowice. Gdyby P. Prof. wyjeżdżał z Warszawy poc. odjeżdżającym o 16.55, który tu jest o 21.21, to proszę łaskawie podać mi dzień swego przejazdu, a wyszedłbym na stację, by się przedstawić. Prawdopodobnie poznałbym P. Prof., bo znam go z fotografij. Ja zaś jestem szczupły, wysoki, a nawet chudy. Bardzobym się cieszył, gdyby się to mogło stać.

Równocześnie posyłam też i jeden numer „Polski Zach." z moim artykułem o I tomie „Bibl. Jugosł.", a kiedyś przesłałem „Polonię". Po jednym egzemplarzu przesłałem także i pismo „Dom książki Polskiej".

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania, oraz serdeczne pozdrowienia

[illegible]

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w Katowicach.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe	.....	...
a/ gotówka	.....	....	B/ Inwestycje	.....	...
b/ polecenia	.....	....	C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie	.....	..
C/ Sumy osób trzecich	.....	....	D/ Kapitał zasobów	.....	...
Sumy przechodnie	.....	....	E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej	.....	...
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej	.....	....	F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie	.....	...
F/ Wpływy uboczne	.....	....	G/ Pozostałość na dzień następny	.....	...
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia	.....	....	a/ w gotówce	.....	...
			b/ w dowodach	.....	...
Razem :			Razem :		

Dowód nadania 7979
na przesyłkę poleconą Nr
do Jub. Zeneścić
w Dąbrowie
Pobranie zł. ..... gr. 9
Uwaga ..... Podpis .....

Opłata	
Zł.	gr.

KATOWICE 1 18 VI 31 18

19....r.

114

Wielce Szanowny Panie!

Serdecznie dziękuję za tłumaczenie wstępu (artykuły) p. B. Łazarewicza o Stankowiczu, oraz za przesłane łaskawe artykuły o Śmierci Smailagi w Polonji i Polsce Zachodniej:

W tych dniach napiszę, gdyż musiałam wyjazd swój odroczyć.

Serdeczne pozdrowienia i uścisk dłoni

Jan Bieniecki

Warszawa 23/6 31

OPIEKUJ SIĘ DZIECKIEM — BĘDZIE MNIEJ WIĘZIEŃ I PRZESTĘPCÓW.

KARTKA POCZTOWA

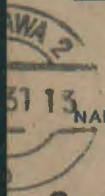

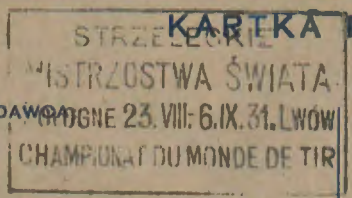

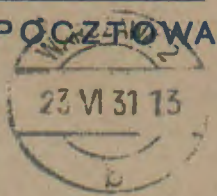

NADAWCA

STRZELECKIE
MISTRZOSTWA ŚWIATA
POLOGNE 23. VIII. 6. IX. 31. LWÓW
CHAMPIONAT DU MONDE DE TIR

23 VI 31 13

STRZELECKIE
MISTRZOSTWA ŚWIATA
POLOGNE 23. VIII. 6. IX. 31. LWÓW
CHAMPIONAT DU MONDE

Jul. Benetin
Warszawa
ul. Hoża 18. m. 6.

Jeżeli Pan
Mag. Wiktor Basieli
Katowice
Gliwicka 12

M. P. i T. (I-1931) 10.000.000.

115

Wielce Szanowny i drogi Panie!

Z Warszawy wyjeżdżam we czwartek 2/7 o godzinie 15.55, przejeżdżamy przez Katowice o godz. 21.21. Bardzo się cieszę że wreszcie poznam Szanowną osobiście.

Serdeczne pozdrowienia i do widzenia

[illegible]

Warszawa 30/6 31

OPIEKUJ SIĘ DZIECKIEM — BĘDZIE MNIEJ WIĘZIEŃ I PRZESTĘPCÓW.

KARTKA POCZTOWA

STRZELECKIE
MISTRZOSTWA ŚWIATA
POLOGNE 23.VIII: 6.IX.31. LWÓW
CHAMPIONAT DU MONDE DE TIR

NADAWCA

Jan Bauczyński
Warszawa
ul. Hoża 18. m. 6.

Pan
Wiktor Basielich
Katowice
Gliwicka 12

M. P. i T. (I-1931) 10.000.000.

116

Potvrda

na 400 zł (četiri stotine zlotyh), koji sam ignos primio od redakcije Bibl. Jugosłowiańska u Varšavi u ime honorara za svoj prevod Ne čiste krvi Bor. Stanojevića s uvodom Branda Lazarevića.

U Katowicama 14/ srpnja 1931

Wiktor Bazielich

Przesłany mi koncept
pokwitowania na honorarjum
za przekład „Nieczystej krwi"

20/III 1942

zagrab
Hanlikowa 4/III

Jagodawski

Dr. J. Benešić
~~Warszawa~~
Hoża 18 m. 6.

Kr. 10/X-31

117

Wsz. Panie Prof.

Prawdopodobnie jest już P. Prof. z powrotem w Warszawie, ~~więc~~ pozwalam więc znowu się odezwać.

Otrzymałem przed paru dniami „~~Nowele" Ukra-ińska~~ II tom B. Jug. tj. „Nowele" Cankara i dziękuję za nie. Napiszę i o tym tomie do tut. prasy. Szkoda, że już na zewnętrznej karcie tytułowej ~~każdy tomu~~ każdego tomu nie widnieje napis „Bibl. Jugosł." Byłby to jeden więcej moment zwracający uwagę publiczności na to wydawnictwo i pobudzający zainteresowanie. Zresztą pod względem graficznym książki te bardzo dobrze się prezentują i widać, że korekta sumiennie przeprowadzona. Ciekaw jestem, jakie tomy teraz nastąpią.

Zdaje mi się, iż pisałem P. Prof. do Zagrzebia, że od p. Veljka Petrovića otrzymałem już prawie komplet jego książek. Mam do przeczytania jeszcze tom wybrany przez S.K.Z. 6 ile wiem długo już nie pracuje nad początkiem wyboru jego, zwłaszcza że wszystkim się do tego. Proszę więc wyrobić z informacją w tym kierunku. Na osobnej kartce podaję, ~~coś~~ co z Grubera wybrałem do tłumaczenia. ~~W tym~~ W tej ilości byłoby to pewnie za dużo, więc w danym razie przerzucę to później przez swoje ręce do p. Szczepańskiej; na razie nie ~~piszę~~ pisałem jeszcze, ale mam to zrobić w tych dniach. ~~Zamierzony przetłumaczyłem~~ Przed wakacjami przetłumaczyłem.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

118 (2)

czyłem trzy nowele, a teraz dwie, a mianowicie: z tomu „Iskušenje" nowelę tytułową „Sančešće" i „Naznior tramvajdžija", a z I tomu „Sabranik dela" „Zapaljeno žito" i „Zemlja". Przekład „Naznora tramvajdžije" przyjęła redakcja „Świata" i zastrzegła sobie jeszcze decyzję co do „Iskušenja". Powiadomiono mię o tem jeszcze w połowie sierpnia, ale dotąd nic więcej mi o ich losie nie wiadomo.

Gdy wyjdzie z druku „Nieczysta krew", prosiłbym – jeśli to możliwe – o zwrot, lub przynajmniej wypożyczenie mojego rękopisu. Chciałbym wtedy mianowicie przestudjować oba teksty dla poznania swych błędów, by ich później unikać. ~~Byłbym też bardzo wdzięczny, by P. gdyby P. Prof. był łaskaw – gdy czas nadejdzie – zawiadomić mię o wejściu~~

Proszę przyjąć – – –

[illegible]

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

119

Wielce Szanowny Panie!

Przesyłam rękopis tłumaczenia „Nieczystej krwi" (dokończenie za kilka dni) według życzenia Szan. Pana. Niech Pana to nie zastraszy, tak wyglądają i inne przekłady.

Jeżeli Szan. Pan co napisze o Nowelach Cankara proszę o nadesłanie artykułu na mój nowy adres (od 1. listopada): ul. Śniadeckich 23. m. 12.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i serdeczne pozdrowienia

Jul. Benecki

Warszawa 25/10 31

OPIEKUJ SIĘ DZIECKIEM — BĘDZIE MNIEJ WIĘZIEŃ I PRZESTĘPCÓW.

KARTKA POCZTOWA

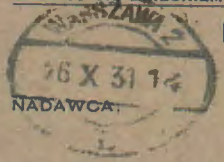

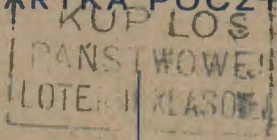

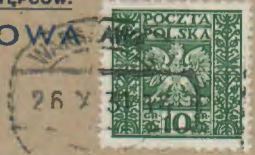

Józef Berezin
Warszawa
ul. Świadeckich 23 m. 12

Pan
Wiktor Basielich
Katowice
ul. Gliwicka 12

M. P. i T. (V-1931) 20.000.000.

120

Dr. J. Benešić
Warszawa

Kr. 14/XI-21

M. Sz. P. Prof.!

Część rękopisu „Nieczystej krwi" otrzymałam i dziękuję za przesłanie mi go. Rzeczywiście okropnie wygląda, ale pocieszam się tem, co mi P. Prof. pisał. Obecnie proszę najuprzejmiej o objaśnienie mi tych paru słów i wyrażeń, które podaję na załączonej kartce, a które spotykam w nowelce V. Petrovića „~~Zemlja~~" i nie wiem jak je oddać po polsku. Wprawdzie tłumaczenie nowel V. Petrovića odłożyłam na razie, lecz to, co zacząłem, chciałbym dokończyć. ~~Przed dwoma~~ tygodniami pisałem do p. Szczepańskiej na adres podany mi przez p. Prof. przed paru miesiącami, bo chciałem się z nią porozumieć co do pracy nad nowelami Petrovića, lecz nie dostałem dotąd odpowiedzi. ~~W ostatnim liście posłałem~~ Proszę więc uprzejmie o informacje i wskazówki w tej sprawie, bo chciałbym sobie jakoś ~~zagospodarować czasem~~. „Świat" jeszcze w sierpniu zamieścił mi przekład „Grubjańskiego tramwajarza" i dopiero teraz, gdy pytałem, co słychać z mojemi przekładami, powiadomili mię o tem i przysłali parę egzemplarzy, zawiadamiając, że „Pokusa" jest już złożona i ~~w najbliższym czasie~~ będzie włączona do jednego z najbliższych numerów. ~~Jeden egzemplarz~~ Poleciłem przesłać P. także P. Prof. po jednym egzem.

Zapaljeno žito

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe	.....	
a/ gotówka	.....		B/ Inwestycje	.....	
b/ polecenia	.....		C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie	.....	
C/ Sumy osób trzecich	.....		D/ Kapitał zasobów	.....	
Sumy przechodnie	.....		E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej	.....	
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej	.....		F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie	.....	
F/ Wpływy uboczne	.....		G/ Pozostałość na dzień następny	.....	
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia	.....		a/ w gotówce	.....	
			b/ w dowodach	.....	
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

Honorarjum jednak jeszcze nie dostałem

planu. Redakcja „Świata" prosiła mię też o dalsze przekłady nowel i obecnie przygotowuję im parę rzeczy (Nazor, Stanković ~~które wyjdą za kilka dni~~.

Swego czasu radził mi P. Prof. zabrać się do tłumaczenia nowel Koleży, podając mi zarazem pewien plan. ~~Przetłumaczyłem wtedy miałem wtedy~~ Posiadałem wtedy tylko jedną jego książkę („Novele") i przetłumaczyłem z niej „Mladą misę". Sprowadziłem jeszcze parę innych tomów (dzisiaj mam prawie całość), lecz zaniechałem dalszej pracy nad Koleżą, bo w feljetonie P. Prof. . . . . znalazłem wiadomość, że ~~Koleży~~ tłumaczy go (Papierkowski; zresztą nie miałem ~~odpowiedzi~~ od Koleży odpowiedzi na mój list z 25/10-30 napisany również według wskazówek P. Prof., a wreszcie inne prace odciągnęły mię od tego. Zamierzając w jakiś sposób zużytkować przetłumaczoną ~~misę~~ „Mladą misę" i zasięgnąć informacji co do ~~ewent. dalszego~~ tłumaczenia ewent. dalszych jego rzeczy, napisałem kiedyś do Koleży. Tym razem odpisał mi, podając, że poprzedniego listu niestety nie otrzymał, a obecnie kazał mi się ze wszystkiem zwrócić do P. Prof. Stąd więc jedna jeszcze prośba. Proszę mianowicie o łaskawe podanie mi, czy mogę starać się ogłosić gdzie w prasie przekład „Mlade mise"

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

i jakie byłyby warunki co do honorarjum etc., tudzież czy mam się brać do dalszych jego rzeczy, a jeśli tak, to nad czem pierwej pracować: nad Koleżą, czy V. Petrovićem.

Sprowadziłem kiedyś pewną nowych książek, a między niemi J. Horvata „Lijepa naša...", którą kończę czytać. Śliczna książka! ~~i żałuję~~ Szkoda tylko, że ogranicza się w niej autor tylko do części terytorjum Jugosławji. Przydałoby się u nas podobne wydawnictwo, ale szersze. Paru moich kolegów i znajomych, którzy w ostatnich latach byli w Jugosławji, pytało mię o podobne książki. Niestety mogłem im wskazać i wypożyczyć tylko [illegible] Bogdaszewskiego-Barańskiego „Z krainy słu wysp" i „Z nad Drawy, Sawy i Soczy", których w księgarniach już niema.

A kiedy już się tyle rozpisałem, to śmiem jeszcze zapytać, kto też to jest niejaki p. Nikola Vlatković, który wydaje mi się jakimś dziwnym człowiekiem, dziwnie myślącym i rozumującym. Boję się, żeby jakich nieporozumień nie narobił i propos Lovrića, bo wygląda mi jakby naopak rozumiał to, co się do niego pisze. Mało wprawdzie z nim korespondowałem (on pierwszy zgłosił się do mnie ~~ale~~ i od jakich dwóch mie-

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr	II Rozchód	zł.	gr
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe	.....	
a/ gotówka	.....		B/ Inwestycje	.....	
b/ polecenia	.....		C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie	.....	
C/ Sumy osób trzecich	.....		D/ Kapitał zasobów	.....	
Sumy przechodnie	.....		E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej	.....	
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej	.....		F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie	.....	
F/ Wpływy uboczne	.....		G/ Pozostałość na dzień następny	.....	
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia	.....		a/ w gotówce	.....	
			b/ w dowodach	.....	
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

(4)
123

nięcy już nic nie pisał), ale i to wystarczyło mi już na tyle, że nie wiem jak go pojmować i jakich słów dobierać; abym był ~~zoo~~ zrozumiany należycie. Miał jakieś pretensje do P. Prof. w związku z „Synem" Lovrića, broniłem jak mogłem i siebie i P. Prof. i wyjaśniałem sprawę, ale mam wrażenie, że ~~był~~ był ~~to~~ to groch na ścianę.

~~A prop~~ Napisałem o Caukarze do tut. „Polonji", dotąd jednak jeszcze nie wydrukowali.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania

oddany

[illegible] 7/11

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych
w K a t o w i c a c h.

Kasa Stacyjna.

Sprawozdanie dzienne za.....19...r. w.....

I. Przychód	zł.	gr.	II Rozchód	zł.	gr.
A/ Przelewy kas manipul.			A/ Wydatki budżetowe		
a/ gotówka			B/ Inwestycje		
b/ polecenia			C/ kaucje, depozyty, sumy przechodnie		
C/ Sumy osób trzecich			D/ Kapitał zasobów		
Sumy przechodnie			E/ Przelewy do kasy Dyrekcyjnej		
E/ Zaliczki z kasy Dyrekcyjnej			F/ Zaliczki udz kasom manip. sumy przechodnie		
F/ Wpływy uboczne			G/ Pozostałość na dzień następny		
G/ Pozostałość z poprzedniego dnia			a/ w gotówce		
			b/ w dowodach		
Razem :			Razem :		

Za zgodność

dnia.....19....r.

Kasa Stacyjna.

124

Dr. J. Benešii
Warszawa
Śniadeckich 23 m 12

Kec. 7/III-32

W. Sz. P. Profesorze!

Dawno już nie miałem żadnych wieści od P. Profesora i sam też już dawno nic nie pisałem. ~~Nie chciałbym zamiaru zajmować P. Prof. drogiego czasu więc~~ Proszę mi wybaczyć, że zajmuję P. Profesorowi drogi czas, ale chciałbym się ~~coś~~ dowiedzieć, czy nie zanosi się na wystawienie „Wagonji", względnie co z tem wogóle słychać. Czytałem w Il. Kuryerze Codz., że p. Koleża przybył do Warszawy ~~na dłuższy czas~~ dla pewnych studjów. Mimowoli nasuwa mi się zatem pytanie, czy ten jego przyjazd nie ma też łączności z wystawieniem jego sztuki? W ostatnim moim liście, ~~jeszcze gdzieś~~ w listopadzie pisanym wspomniałem, że chciałbym zużytkować mój przekład jego „Made mise". Pytałem p. Koleżę o ~~warun~~ pozwolenie i warunki, odesłał mię jednak do P. Profesora. Dlatego ośmielam się przypomnieć z tem i prosić o odpowiedź, ~~na razie choćby tylko ogólną~~

Ciekaw też jestem bardzo, co słychać z „Bibl. Jugosł.", a specjalnie z „Nieczystą krwią" i kiedy będę mógł otrzymać resztę rękopisu. O nowelach Cankara napisałem do obu tut. dzienników, tj. do „Polonji" i „Polski Zach.", lecz nie mogę się nijak doprosić, by to wydrukowali. Poprzednio zajmował ich proces brzeski, a teraz sprawy gospodarcze - do

atki definitywne.										Rozchód razem.		Pozostałość			
B.		C		D.		E.		F.				W dowodach częścio opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
Dział 4 inwestycje.		Kaucje Depozyty Kasa Chorych K.Emery.		Kapitał Zasobów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki kasom manipul. sumy przechod.							
[illegible]	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr

tego stopnia, że ~~inne sprawy~~ na co innego miejsca nie mają. Straciłem już nawet wogóle nadzieję i nie dopominam się.

Tygodnik „Świat" zamieścił mi w Nrze 2 z b. r. przekład noweli „Iskuśnyje" Petrovića. Mieli polecenie przesłać P. Prof. jeden egzemplarz, jak ~~poprzednio~~ w jesieni zeszyt sierpniowy z przekładem „Namiora tramvajdžije". Jeśli P. Prof. będzie mi odpisywał to proszę mi napisać, czy otrzymał oba te zeszyty.

Kończąc, proszę uprzejmie o łaskawą odpowiedź i łączę wyrazy głębokiego szacunku

oddany

[illegible]

atki definitywne.											Rozchód razem.		Pozostałość			
	B.		C.		D.		E.		F.				W dowodach częścio opłaconych i kwitach tymczas.		w gotówce	
i o	Dział 4 inwestycje.		Kaucje Depozyty Kasa Chorych K.Emery.		Kapitał Zasobów		Przelewy do Kasy Głównej		Zaliczki kasom manipul. sumy przechod.							
r.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr

126

Dr. J. Benešić
Warszawa
Śniadeckich 23

Kce, 30/IV-32

W. Sz. Panie Profesorze!

~~Zapracowany po uszy w ostatnich miesiącach~~

Zapracowany po uszy i zakłopotany sprawami urzędowemi w ostatnich miesiącach, przegapiłem nawet 30-letni ~~Pański~~ jubileusz Pańskiej olbrzymiej pracy literackiej i „ambasadora polskiej literatury w Jugosławji". Trzeba było dopiero, że dziś w biurze przeglądając ~~urzędowego~~ z całego tygodnia urzędowego „Monitora Polskiego", wyczytałem w nim sprawozdanie z uroczystego obchodu tego jubileuszu, odbytego w ub. niedzielę – i to mi ~~opamiętało~~ dopiero uprzytomniło niecne zaniedbanie, jakiego się dopuściłem. Proszę mi zatem wybaczyć to opóźnienie, a zarazem – [obok tylu innych –] przyjąć najszczersze gratulacje i życzenia długich jeszcze lat tak owocnej pracy ku chwale obu narodów i Słowiańszczyzny wogóle.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania

[illegible] 29/4

Data.	Przychody										Przychód razem.		Wy	
	G.		A.		C.		E.		F.				A.	
	Pozostałość z dnia poprzedniego.		Przelewy kasy manipulacyjnej.		Sumy przechodnie		zaliczki z kasy Dyrekcyjnej		Wpływy uboczne.				Wydatk budżet we.	
	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	g

Lwów Teatr Wielki-Le Grand Théâtre

Lwów 4/5 52

Wielce Szanowny i
Drogi Panie! Dziękuję
za Łaskawy list i po-
lecam się pamięci.
Dziś miałem tu odczyt
i jutro wracam do
Warszawy. Serdeczne
pozdrowienia Łączę.

Jan Benetto

1

S. M. P. K.

JWPan

Wiktor Bazielich

Katowice

Gliwicka 12

WYDAWNICTWO KRAKÓW

128

Wielce Szanowny i drogi Panie!

Serdecznie dziękuję za życzenia, złożone mi z okazji obchodu mej 30-letniej pracy nad zbliżeniem kulturalnem Polaków i Chorwatów, Polski z Jugosławją. Pracę swoją uważałem za konieczność i obowiązek, i gdybym ja nie zrobił tego, co zrobiłem (a nie zrobiłem tak wiele), wykonałby to niewątpliwie kto inny. Piękny i uroczysty obchód w warszawskiej Sali Rady Miejskiej, urządzony przez kilku najwybitniejszych literatów i dziennikarzy polskich d. 24 kwietnia 1932 r., miał za przedmiot raczej mój naród i stanowił raczej

prema mojoj domovini, nego prema meni lično. Ja sam je tako shvatio, i samo sam zato pristao da budem predmetom ovacija, jer bih ih inače, kao neprijatelj svih jubileja i parada, bio najuljudnije otklonio. Iako je moj rad bio moj lični užitak, a nikada željom za priznanjem, primio sam to priznanje kao dokaz uzajamne trajne težnje naših naroda za što tjesnijim zbliženjem i upoznavanjem, kako to traži s nama srasla slavenska misao.

Zagreb. Istočni dio. Katedrala. Jelačičev trg. Prašteđiona.

Zagreb, 15/8 32

Poštovani i drogi gospodine! Sdaćuš Vam zahvaljujem za ljubezno zjećanje. Jer ću za mjesec dana natrag u Varšavu. Sdaćuš Vas pozdrava Vaš

Jul Benčić

UJEPI MARKE U GORNJEM DESNOM UGLU

ZAGREB 2 15 8 32 20-21 ZAGREB

ЈУГОСЛАВИЈА 50 п. 50 JUGOSLAVIJA

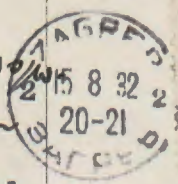

ЈУГОС 1 ПЛ

Jedan

Wiktor Bazic

Stary Sąd

ul. Podmajerz

Polska

131

Wielce Szanowny i Drogi Panie!

Podaję adresy:

Antoni Bogusławski, Warszawa, Kanonja 8. m. 6.

Henryk Batowski, Lwów, Poniatowskiego 1

Marja Szczepańska, Katowice, Marjacka 11.

Czesław Jastrzębiec-Kozłowski, Włochy k/Warszawy
ul. Sejmowa 15

Mój nowy adres: Hoża 18. m. 2.

Za szczerym pozdrowieniem

Vaš

[illegible]

OPIEKUJ SIĘ DZIECKIEM — BĘDZIE MNIEJ WIĘZIEŃ I PRZESTĘPCÓW.

KARTKA POCZTOWA

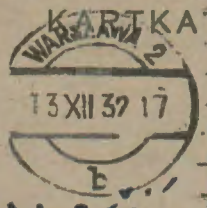

NADAWCA:

Jan Berecki
Warszawa
ul. Koźla 18 m. 2.

Jw. Pan
Mgr Wiktor Bazi
Katowice
Gliwicka 16

M. P. I T. (VI-1932) 10.000.000.

132

Wielce Szanowny Panie!

Dziś rozmawiałem z Dyrektorem Teatru Polskiego i Małego, p. Arnoldem Szyfmanem w sprawie honorarjum Szanownego Pana za tłumaczenie (które on nazywa „Rohübersetzung), „Baronowej Leubach." Zgodził się, by Panu zapłacić 300 złotych. Niech Pan z łaski swej napisze o tem do Dyrekcji Teatrów Polskiego i Małego (Słowackiego 2) przypominając o tem i podając swój adres w Katowicach.

Co Pan porabia? Wkrótce wyjdzie „Osman," a potem „Nieczysta krew" w tłumaczeniu Pańskiem.

133

Łączę serdeczne pozdrowienia
i wyrazy głębokiego szacunku

Jul. Benešić

Warszawa 5/II 34
ul. Mokotowska 6 k. m. 3.

134

Kce 10/5-37

JWPan Prof. Dr. J. Benešić

Warszawa

Mokotowska 62 m. 3

Nie mam śmiałości zajmować JWPana Prof. mojemi sprawami, ale chwilowo nie widzę już innej drogi, a ośmiela mię dotychczasowa wielka życzliwość i uczynność P. Profesora, oraz jego ostatni list z dnia 5 lutego br. Któż po otrzymaniu tego listu napisałem zaraz do dyrekcji Teatrów Polskiego i Małego z prośbą o ~~my~~ przesłanie mi honorarjum za owo „Rohübersetzung" „Baronowej Lenbach". Pisałem ~~[illegible]~~ w miesiąc później raz i drugi na adres p. Dyr. Szyfmana, a po grobowem milczeniu dnia 21 kwietnia jeszcze ~~trzeci~~ czwarty raz i do dziś dnia nie otrzymałem ani grosza, ani nawet ~~[illegible]~~ słowa jakiejkolwiek odpowiedzi. Jest to dla mnie tem przykrzejsze, że oddawna ~~planowałem sobie, iż za to~~ honorarjum to przeznaczyłem sobie na wyjazd do Jugosławji. Obecnie, gdy już ostatnia pora zacząć starania o paszport i ułożyć plan wakacji dla rodziny, ~~nie wiem poprost~~ w tym stanie rzeczy nie wiem poprostu, co

robić, czy się narażać na trudy i wydatki połączone ze staraniami o paszport. Zawiodły mię nadto inne ~~spodziewane~~ należne i spodziewane honorarja, z których miałem pokryć prenumeratę i rachunek księgarski w Zagrzebiu, wskutek czego ~~za~~ z tamtego honorarjum, przeznaczonego na ~~[illegible]~~ wyjazd do Jugosławji, musiałbym jeszcze coś nowić na te długi.

Proszę więc najuprzejmiej W. Sz. P. Profesora, aby był łaskaw może przy sposobności przypomnieć p. dyr. Szyfmanowi sprawę mego honorarjum i przemówić mu jakoś do serca i sumienia, aby dłużej nie zwlekał z jego przekazaniem.

Przy sposobności muszę się pochwalić, że poznańska „Ilustracja Polska" wydrukowała mi w miłym przekład bajki p. Bolić-Mažuranić „Ribar Palunko i njegova žena", oraz jeden z feljetonów podróżniczych Josipa Horvata z jego książki „Lijepa naša...", ale honorarjum zapłacili tak podle małe, że ledwie na papier i posiłek obsiało. ~~dnia 27 kwietnia~~ Prócz tego 27 kwietnia wygłosiłem w wielkiej sali ~~naszej~~ dyrekcji kolejowej 5-kwadransowy odczyt p.t. „Tło i przyczyny zamachu saraj." Sala była nabita, obecnym był także nasz prezes i wiceprezes dyrekcji, a odczyt tak ludzi zainteresował, że mam go powtórzyć w jednem z większych ośrodków kolej. Przysp. W. Zwrócono się też już do mnie o opracow

wanie jeszcze jakiego odczytu o Jugosławji. Wybiorę za temat walki Jugosłowian o wolność i zjednoczenie i współczesna Jugosławia. Nie zdążę z tem jednak przed wakacjami, bo i materjały dopiero zbieram i nad innym odczytem pracuję, a o współczesnej Jugosławji wypadałoby mówić dopiero po poznaniu jej z autopsji. Tłómaczenia zarzuciłem niemal zupełnie – w bieżącym roku nie przetłómaczyłem ~~ani jednej~~ zdaje mi się ani jednej strony. Absorbuje mię też dość dużo sekretarka w tut. Stow. P.-Jugosł., którą pełnię za zapracowanego po uszy dyr. dra Frančića.

Proszę najuprzejmiej jeszcze raz W. Szanownego P. Prof. o popchnięcie sprawy mego honorarjum u p. Szyfmana.

Kreślę się

z głęb. szac.

[illegible]

Warszawa 18/5 34

Wielce Szanowny Panie! Serdecznie dziękuję za miłe sprawozdanie o „Osmanie" w „Polsce Zachodniej" z dnia 13. maja 1934. Możeby Pan był łaskaw jeden egzemplarz tegoż numeru nadesłać tłumaczowi Osmana p. Czesławowi Jastrzębiec-Kozłowskiemu, Włochy k/Warszawy, ul. Sejmowa 15. Bardzo się ucieszy. Kiedy Pan pojedzie do Jugosławji. Ja będę tam w sierpniu, a może i wcześniej. Może się spotkamy w Zagrzebiu albo nad morzem? Czy Pan ma plan objazdu, bo moglibyśmy Pa-

nu dostarczyć listek bezpłatny. Bardzo serdecznie
Paul Bernard

NADAWCA

WARSZAWA 2
18 V 34 17
C

PACZKI POCZTOWE

WARSZAWA 2
18 V 34 17
C

20

Jne Benitin
Warszawa
ul. Mokotowska
62. m. 3.

JWPan
Mgr. Wiktor Bazielich
Katowice
Gliwicka 16/I

M. P. I T. (III-1934) 10.000.000

Warszawa 26/5 38

Wielce Szanowny i drogi Panie,
Cieszę się, że się w sierpniu zo-
baczymy w Zagrzebiu (będę tam
aż do 20 września). Mój adres
zagrzebski: Hanlikova 4/III,
tel. 5436. Dramatyzacji nie
warto tłumaczyć żadnej wogóle.
Tyle co do „Hlapića." Tutaj tego
nikt nie zagra. Autorom płacą
5% brutto, jest to bardzo mało,
a obcych autorów nie grają
chętnie – z wyjątkiem klasy-
ków i komedjopisarzy.

Serdeczne pozdrowienia za-
syła szczerze oddany

Jan Benešić

NADAWCA:

Jan Bereżń
Warszawa
ul. Mokotowska
62, m. 3.

Proszę
Mgr. Wiktor Bazielich
Katowice
ul. Gliwicka 12.

M. P. i T. (III-1934) 10.000.000.

Zagreb 29/7 34

138

Wielce Szanowny i Dobry Panie, jestem chwilowo [illegible] w Zagrzebiu, jutro wyjeżdżam nad morze, wrócam w sierpniu (18/VIII) do Zagrzebia i zostaję w Zagrzebiu do 30/8. Proszę mię odwiedzić, kiedy Pan przyjedzie. Mój adres: Hlavlikova ul. 4/III. Telefon 5436.

Serdeczne pozdrowienia

Pański

Jerzy Bandrowski!

КРАЉЕВИНА ЈУГОС...
Kraljevina Jugos...
Royaume de Yougo...

ДОПИСНА КАРТА — DO...
CARTE POS...

ЈУГОСЛАВИЈА
ЈУГОСЛАВИЈА
ЈУГОСЛАВИЈА
75 Р. 75
ЈУГОСЛАВИЈА

ZAGREB 2
20 7 34
2 9-20
ЗАГРЕБ

LIJEPI MARKE
U GORNJEM
...JGL...

Ј. Вечерић
Загреб
Ланлікова 4/III

Ј. Вечерић
Mgr. Wiktor Bazielich
Gliwicka 12
Katowice

Fot. H. Poddębski

Warszawa 2/10 34

Wielce Szanowny i Drogi Panie! Dziękuję za list i cieszę się, że ta pierwsza podróż do Jugosławji zrobiła dobre wrażenie. Nieczystą kreślę drukuję. Mam już 3 arkusze. Łączę serdeczne pozdrowienia.

Jul Benedykt

B 150

Przedruk wzbroniony.

Jw Pan

Mgr. Wiktor Basielich

Katowice

Gliwicka 16/II

139

POCZTA POLSKA

TYDZIEŃ SZKOŁY POWSZECHNEJ
2-8. X. 34 r.
ZŁÓŻ GROSZ NA BUDOWĘ
PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECH

WARSZAWA
3 X 34

WARSZAWA. Pomnik Kopernika — VARSOVIE. Monument de Copernic.

Varšava 12/5 35

Uvažovanemu
Dr. Vaš
Jsem
zvratiti Vam paž-
nju na kritiku „Ne-
čiste krvi" u Tygodni-
ku Illustrowanom
br. 15 od 14/4 1935.
Sa vrlačnim
pozdravom Vaš
[illegible]

POCZTA
TO NAJPEWNIEJSZY INKASEK
KORZYSTAJCIE ZE ZLECEŃ
INKASOWYCH po 2000 zł.

WARSZAWA 2
13 V 7 14
C

POCZTA
TO NAJPEWNIEJSZY INKASEK
KORZYSTAJCIE ZE ZLECEŃ
INKASOWYCH po 2000 zł.

POCZTA POLSKA
15

Przedruk wzbroniony

Jeho Pan
Inż. Wiktor Bazielich

Katowice
Gliwicka 16

T. Cieślewski

Warszawa — Ulica

Warszawa 18/35

KARTA POCZTOWA

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
CHRONI - RATUJE
CZY JESTEŚ JUŻ CZŁONKIEM

WARSZAWA 18 V 35 17

WARSZAWA 18 V 35

POCZTA POLSKA 15 GR

Wielce Szanowny
Drogi Panie Dr.
Mogę poprosić o łaskawe pożyczenie mi wspomnianych krytyk (Żiwot i Rad. „Novosti" fuźni pregled) do przeczytania? Z powrotem prześlę zaraz. Serdeczne pozdrowienia
Zofia Bemku

Naśladownictwo zastrzeżone

Wielmożny Pan
Mgr. Wiktor Bazielich
Katowice
ul. Gliwicka 16

113

CZERWIEC
JUIN

P. STACHIEWICZ

Malarstwo Polskie

SĄ LUDZIE i SĄ PRACE LUDZKIE
TAK SILNE i TAK POTĘŻNE
ŻE ŚMIERĆ PRZEZWYCIĘŻAJĄ
i OBCUJĄ MIĘDZY NAMI
J. PIŁSUDSKI

WARSZAWA 2 VI 35

3523

Warszawa 2/6 35

Mnogo pozdrawiam
Drogi Gospodarzu

Szczerze Wam zaluz-
gujem za posłanie
mi kaj. „Beska
Zachodnia" od 2/6 s
kritikom czachow-
skiego. Z poważaniem
Wasz [illegible]

Made in Poland

Wyd. „Galeria Polska" Kraków
Naśladownictwo zastrzeżone

WARSZAWA 2 VI 35

Kraków

POCZTA POLSKA

SĄ LUDZIE i SĄ PRACE LUDZKIE
TAK SILNE i TAK POTĘŻNE
ŻE ŚMIERĆ PRZEZWYCIĘŻAJĄ
i OBCUJĄ MIĘDZY NAMI
J. PIŁSUDSKI

Mgr. Wiktor Bazielich

Katowice

ul. Gliwicka 16

Warszawa 22/5 35

143

Wielce Szanowny Panie! Dziękuję za przesłane krytyki, dziś odsyłam je z powrotem. Możeby Pan był łaskaw zwrócić uwagę p. Ilešičowi, że tylko patrzeć znaczy: tylko co nie widać, zaraz będzie. Przykłady ze słownika t. zw. warszawskiego: już z godzinę temu wyszedł, tylko go patrzeć. – Dziewczyny wcześniej zabrałem, bo Tatarów tylko u nas patrzeć (Sienkiewicz). Jeżeli się p. Ilešič sam przyznaje, że nie rozumie czasownika „patrzeć" – poco gada? Po Morwacku także słabo umie. O Lazarevicu napisał, że jest estetycznym essayistą (estetyk-eseista)! Serdeczne pozdrowienia!

Jan Benedykt

NADAWCA:

JUL. BENEŠIĆ
WARSZAWA
MOKOTOWSKA 62. m. 3.

GŁ. NA OZŁONKA

O.P.P.

22 V 35 14

JWPan
Ingr. Wiktor Bazielich

Katowice

ul. Gliwicka 16

M. P. I T. (VIII-1984) 15.000.000.

Warszawa 6/3 36

Wielce Szanowny Panie! Czytam w „Kurjerze Warszawskim" z dnia 29 lutego t. r., że w Katowicach wyszła dla mnie bardzo ciekawa broszurka nakładem zboru metodystów a drukiem „Drukarni Handlowej" w Mikołowie p. t. „Mowa biskupa rzymsko-katolickiego Strossmayera o nieomylności papiestwa." Czy Pan nie mógłby mi dostarczyć tę broszurkę? Byłbym bardzo wdzięczny. Za kilka dni wyjeżdżam do Jugosławji. Łączę serdeczne pozdrowienia i ściskam dłoń.

Jul Benesz

TELEFON ZAOSZCZĘDZA CZAS I PIENIĄDZE!

KARTKA POCZTOWA

POCZTA POLSKA

ZERWONY KRZYŻ
NI-RATUJE
NADAWCA:
ES JUŻ CZŁONKIEM

WARSZAWA 2
-7 III 3611

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
CHRONI-RATUJE
CZY JESTEŚ JUŻ CZŁONKIEM
P. C. K.

WARSZAWA 2
-7 III 3611
15

POLS
C
CZY J

JUL. BENEŠIĆ
WARSZAWA
MOKOTOWSKA 62. m. 3.

34

Jeśli Pan
Mgr Wiktor Barielich
Katowice
Gliwicka 16

WARSZAWA. Ul. Karowa z wiaduktem.
VARSOVIE. Rue Karowa et le viaduc.

Warszawa 12/3 36

145

Wielce Szanowny
Panie! Dziękuję
serdecznie za przesła-
ną mi broszurkę.
Pozdrowienia
zasyłam

Jul Benuty

Przedruk wzbroniony.

JWPan
Mgr Wiktor Basielich
Katowice
Gliwicka 16

B 16

Warszawa 30/5 36

146

Wielce Szanowny Panie!

Czy mogę prosić o łaskawe nadesłanie mi tłumaczenia polskiego J. Kozarca „Tri dana kod sina" (Polska Zachodnia Nr 131 z dnia 12/5 1928) i nowelkę Verki Škusli-Ilijić „Babcia" (w rękopisie)? Chciałbym te rzeczy ewentualnie włączyć do antologji nowel jugosłowiańskich, nad którą powoli pracuję. Cieszy mię bardzo, że się „Papi" Panu podobały. Serdeczne pozdrowienia łączę

Jul Benetti

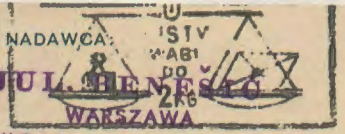

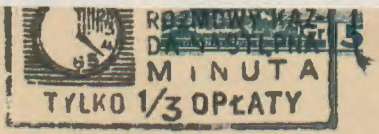

Pan
Inż. Wiktor Bazielich

Katowice

Gliwicka 16

M. P. i T. (I-1936) 15.000.000.

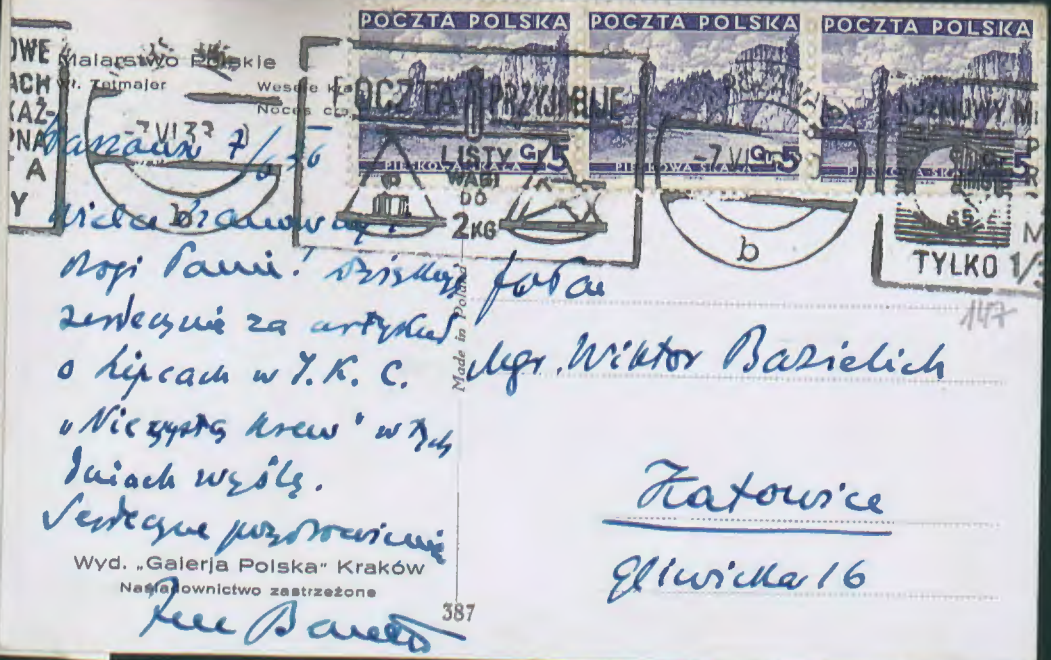

Malarstwo Polskie
Wł. Tetmajer
Wesele kra...
Noces cra...

POCZTA POLSKA
POCZTA POLSKA
POCZTA POLSKA

LISTY G 5
PIESKOWA SKAŁA
WAGI DO 2KG
-7 VI 33
b
-7 VI 33
G 5
PIESKOWA SKAŁA
b
TYLKO 1/...

Warszawa 7/6 36

Wielce Szanowna Drogi Panie! Dziękuję serdecznie za artykuł o Lipcach w I. K. C. „Nieczystą krew" w tych dniach wyślę.
Serdeczne pozdrowienia
Jan Bandt

Made in Poland

Wyd. „Galerja Polska" Kraków
Naśladownictwo zastrzeżone

387

147

Mgr. Wiktor Bazielich

Katowice

Gliwicka 16

Warszawa 9/6 36

148

Wielce Szanowny i Drogi
Panie Magistrze! Otrzymałem dziś numery gazet
z przekładami noweli Kozarca „Tri dana kod sina" i
V. Š. Ilijić „Babcia." Serdecznie
dziękuję. Jeżeli Pan ma troszkę
wolnego czasu podczas wakacyj,
mógłbym przesłać teksty do
tłumaczenia, które zamierzam
pomieścić w Antologji nowe-
listyki jugosłowiańskiej.

Serdeczne pozdrowienia

Jan Benešić

KARTKA POCZTOWA

JUL. BENEŠIĆ
WARSZAWA
MOKOTOWSKA 62. m. 3.

WARSZAWA

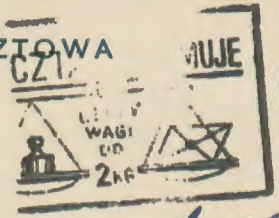

Jw Pan
Mgr. Wiktor Bazielich
Katowice
Gliwicka 16

149

Wielce Szanowny Panie!

Przesyłam humoreskę Domanowicza z prośbą o przekład. Ja za 2-3 dni (dokładnie sam nie wiem, którego dnia) wyjeżdżam do Jugosławji. Mój adres do 25/9: Zagreb, Hanlikova ul. 4/III.

Polecam się Łaskawej pamięci i łączę serdeczne pozdrowienia

Jul. Benešić

Warszawa 20/7 36

150

Inž. K. Tončić-Sorinjski
Narodne nošnje sjeverne Dalmacije
Peint par L. Kleinmond

Zagreb, 14/9 1936

Dragi i mnogo po-
štovani gospodine!
Zahvaljujem Vam za
ljubezne kartu. Za 14
dana kanim natrag
u Varšavu. Srdačno
Vas pozdravlja Vaš
odani Jul. Benesch

Jedan
Mgr. Wiktor Barielich
ul. Gliwicka 16
Katowice
Polska-Pologne

151

Wiktor Bazielich
Katowice
Gliwicka 16

Katowice, 12/X 1936 r

Wielce Szanowny Panie Profesorze!
(Prof. Rozwadowski)

Nareszcie przesyłam w załączeniu przekład humoreski Domanovića „Poklon kralju" i zwracam tekst. Przepraszam, że dopiero dziś to czynię, ale wpadły mi takie wielkie i pilne prace służbowe, że musiałem wszystko inne odrzucić na bok, a najpierw te roboty odwalić. Również i ta przeklęta nowa ortografia opóźniła mi i tamtą pracę i tę, bo najpierw trzeba do ena zgłupieć i zapomnieć, żeby się jej nauczyć.

W tekście popodkreślałem niektóre słowa, które początkowo nie wiedziałem jak oddać, ale niektóre z nich w toku pracy odszukałem. Przy konfrontowaniu znajdzie P. Profesor parę drobnych opuszczeń, które proszę łaskawie uzupełnić, jeśli koniecznie będzie potrzeba. Frančića nie mogłem zła paść, by się go poradzić, a nie chciałem już odwlekać przez zwracanie się do P. Profesora.

Pisałem ten przekład poprostu drobnemi ratami, więc pewnie będą w nim nierównosci. Bardzo jestem ciekaw, czy a wogóle co warta.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku

WARSZAWA. »Łazienki« – Palais Łazienki

JUL. BENESIĆ
WARSZAWA
MOKOTOWSKA 62. m. 3.

14/10 36

Wielce Szanowny i
Drogi Panie! Dziś
otrzymałem przekład
satyry Romanowicza.
Serdecznie dziękuję i
przesyłam pozdro-
wienia

Jul Benesić

S. M. P. Kr.
Printed in Poland — Przedruk wzbroniony

JWPan
Mgr. Wiktor Barielich
Katowice
Gliwicka 16

96

„AKROPOL"
KRAKÓW

WARSZAWA. Katedra św. Jana — L'église St. Jean

153

Varšava 14/I 37

Dragi i poštovani gospodine! Danas Vam šaljem Vaš prevod Sremčeve Božićne pečenice, jer sam Sremca likvidirao s popom ćirom i vpirom; – i Vaš prevod Agonije. Zahvaljujući Vam srdačno pozdravlje Vas Vaš

odani

[signature]

Nr. 182

Przedruk wzbroniony.

POLONIA

POCZTA POLSKA

WARSZAWA 2

13 I 14

GDYNIA PIŁSUDSKI

15

Pan

Mgr. Wacław Bazielich

Katowice

ul. Gliwicka 16

Jesień
Autumn

P. Stach

Warszawa 19/3 37

MINISTERSTWO POLSKIE

ZŁOŻ OFIARĘ

Wielce Szanowny i Drogi Panie! Otrzymałem [illegible] czasopism (pierwszy! — inni nie przyślą tak prędko, albo wogóle nie przyślą!) i serdecznie dziękuję.

Jan Pawłowski

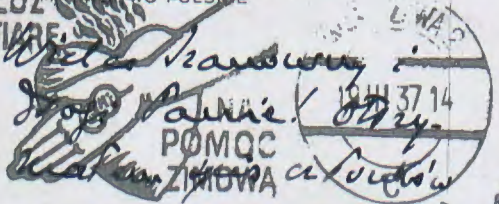

OBOWIĄZKIEM
WSZYSTKIEGO OBYWATELA

Made in Poland

Wyd. „Galerja Polska" Kraków
Naśladownictwo zastrzeżone

430

Jaśnie Pan
Mgr. Wiktor Bazielich
Katowice
ul. Gliwicka 16

Београд, Мотив из Парка Калемегдана
Beograd, Un cain parc de Kalemegdan

Beograd 6/10 37

Srdačno Vas pozdravlja
iz Beograda Vaš
odani

Jul Benešić

БУДИТЕ РАДИО ПРЕТПЛАТНИЦИ

155

Mr

Mgr. Wiktor Bazielich
ul. Gliwicka 16

Katowice

Polska - Pologne

JUL. BENEŠIĆ
WARSZAWA
PIUSA 16B m. 23.

Warszawa, 6/6 38

Wielce Szanowny i
Drogi Panie! Abonuję tygodnik
„Zwrot." Brak mi pewnych nu-
merów (gdzieś zaginęły). Pisałem
do administracji (Kotowice,
Sobieskiego, 11) ale odpowiedzieli
mi, że te numery uległy konfis-
kacie. Może się boją przesłać,
~~[illegible]~~ gdyż ja je w swoim czasem
otrzymałem. Czy Łaskawy Pan nie
mógłby pośredniczyć. To są numery
z r. 1937: 3, 4, 5, 6, 9, 10, 13, 14, 16;
17. Resztę mam. Przepraszam
że obciążam tem Pana, ale
wierzę, że Pan mi nie odmówi.
Ściskam serdecznie dłoń
Pańską. Jul Beneš

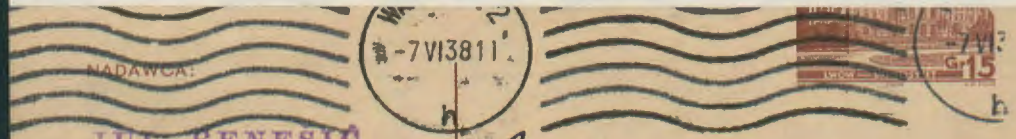

NADAWCA:

JUL. BENESIÓ
WARSZAWA
PIUSA 16B m. 23.

B.J

-7VI3811

-7VI3
15

Jw Pan
Mgr. Wiktor Bażielich
Katowice
ul. Gliwicka 16

P. P. T. T. (X-1937) 40 000.000.